

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

DEVELOPMENT OF A SELECTIVE COURSE IN THE OCCUPATION SUBJECT AREA
FOR SECONDARY 6 STUDENTS

วิทยานิพนธ์

ของ

รินทร์ลิตา มงคลธัญวัชร

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

พฤศจิกายน 2567

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

DEVELOPMENT OF A SELECTIVE COURSE IN THE OCCUPATION SUBJECT AREA
FOR SECONDARY 6 STUDENTS

วิทยานิพนธ์
ของ
รินทร์ลิตา มงคลธัญวัชร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

พฤศจิกายน 2567

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

Development of a Selective Course in the Occupation Subject Area for Secondary 6 Students

รินทร์ลิตา มงคลชนัยวัชร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานสอบวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์เฉลา ประเสริฐสังข์)

..... ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(อาจารย์ ดร.สุนิตย์ตา เย็นท้าว)

..... กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

..... กรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวเรศ ใจเย็น)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

..... รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
(อาจารย์ ดร.เจนวิทย์ วารีบ่อ)

วันที่ 25 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2567

รินทร์ลิตา มงคลชัยวัชร. (2567). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.สุนิตย์ตา เย็นทั่ว

ประธานกรรมการ

ปร.ค. (เทคโนโลยีการศึกษา)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี

กรรมการ

กศ.ค. (หลักสูตรและการสอน)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 3) เปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก ก่อนและหลังใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ 4) ศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2566 โรงเรียนตราษตระการคุณ เลือกรมาโดยวิธีเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองจำนวน 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบประเมิน โครงร่างหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 2) แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ 4) แบบวัดทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก เป็นแบบอิงเกณฑ์ การประเมินรูบริก (Rubrics) 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ และ 5) แบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลการประเมินความเหมาะสมเท่ากับ 4.88 อยู่ในระดับมากที่สุด 2) นักเรียนที่เรียนหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนที่เรียนหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีทักษะปฏิบัติการสาบงอบใบจากหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.85 อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา, รายวิชาเพิ่มเติม, กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Rinlita Mongkolthanaiwat. (2024). **Development of a Selective Course in the Occupation**

Subject Area for Secondary 6 Students. Thesis M.Ed. (Curriculum and Instruction).

Chanthaburi: Rambhai Barni Rajabhat University.

Thesis Advisors

Dr. Sunitta Yentour	Chairman
Ph.D. (Educational Technology)	
Assistant Professor Dr. Wiwat Petsri	Member
Ed.D. (Curriculum and Instruction)	

Abstract

The purposes of this research were to: 1) develop an entrepreneurship course in the occupation area for secondary 6 students, 2) compare the learning achievement before and after learning this course, 3) compare the practical skills before and after learning the palm-leaf hat weaving unit, and 4) study students' satisfaction with the entrepreneurship course. The sample used in this research was a group of 38 secondary 6/2 students who were studying in the first semester of the academic year 2023 from Tratrakarnkhun School, gained from purposive sampling. The research instruments included: 1) a form to assess the school course outline, 2) lesson plans for the selective course in the occupation subject area, 3) a 30-item learning achievement test, 4) a 10-item palm-leaf hat weaving practical skill test based on three-level-criterion-referenced assessment (Rubrics), and 5) a form to survey students' satisfaction towards this course. The statistics used for data analysis included: mean, standard deviation and t-test.

The results found that: 1) the entrepreneurship course in the occupation subject area for secondary 6 students had a suitability evaluation result of 4.88, which was at the highest level, 2) the students who learned this course had higher post-learning achievement than pre-learning with statistical significance higher at .01 level, 3) the students who learned this course had higher post-learning practical skills than pre-learning with statistical significance at .01 level, and 4) the students' satisfaction towards this course had a mean of 4.85, which was very satisfied.

Keywords: Development of a Selective Course, Selective Course, Occupation Subject Area

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือให้คำแนะนำอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.สุนิตย์ตา เย็นทั่ว ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ที่กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี รวมทั้งบุคคลอื่น ๆ ที่ได้ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

รินทร์ลิตา มงคลธัญวัชร

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
	ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
	สมมติฐานในการวิจัย.....	8
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
	หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุงใหม่ 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	9
	ทำไมต้องเรียนการงานอาชีพ.....	9
	เรียนรู้อะไรในการงานอาชีพ.....	9
	สาระและมาตรฐานการเรียนรู้.....	10
	คุณภาพผู้เรียน.....	10
	ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง.....	11
	การพัฒนาหลักสูตร.....	13
	ความหมายของหลักสูตร.....	13
	ความหมายการพัฒนาหลักสูตร.....	14
	ความสำคัญของหลักสูตร.....	15
	ประเภทของหลักสูตร.....	18
	ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร.....	24
	ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร.....	27
	การบริหารหลักสูตร.....	33
	การประเมินหลักสูตร.....	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร.....	35
ระยะของการประเมินหลักสูตร.....	36
หลักสูตรสถานศึกษา.....	38
ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา.....	38
องค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา.....	40
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	41
การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา.....	43
หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนตราขี้เหล็ก.....	44
ภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	54
ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	54
ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	55
ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	56
ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	57
ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดตราด.....	58
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	62
จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	63
คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	64
ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	66
การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	68
ทักษะปฏิบัติ.....	70
ความหมายของทักษะปฏิบัติ.....	70
การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะปฏิบัติ.....	71
การวัดผลทักษะปฏิบัติ.....	74
การสร้างเครื่องมือวัดผลงานด้านทักษะปฏิบัติ.....	74
กระบวนการประเมินทักษะการปฏิบัติงาน.....	76
ทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก.....	78

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ความพึงพอใจ.....	79
ความหมายของความพึงพอใจ.....	79
ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	80
ความสำคัญของความพึงพอใจ.....	81
การสร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจ.....	81
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	85
งานวิจัยต่างประเทศ.....	85
งานวิจัยในประเทศ.....	86
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	91
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	91
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	92
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	103
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	104
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	105
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	106
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	106
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	106
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	107
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	111
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	111
ขอบเขตการวิจัย.....	111
สรุปผลการวิจัย.....	115
อภิปรายผล.....	116
ข้อเสนอแนะ.....	119

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	121
ภาคผนวก.....	133
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	134
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	136
ภาคผนวก ค หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	144
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้.....	162
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	169
ภาคผนวก ฉ คุณภาพเครื่องมือ.....	197
ภาคผนวก ช คุณภาพเครื่องมือ.....	222
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	240

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว.....	11
2	สาระที่ 2 การอาชีพ.....	12
3	โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 - 6.....	50
4	โครงสร้างผลการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	51
5	การประเมินความเหมาะสมของ โครงร่างหลักสูตร.....	107
6	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชา เพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6.....	108
7	ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากก่อนและหลังการเรียนรู้ ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	109
8	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกเป็นรายด้าน.....	110
9	การประเมินความเหมาะสมของ โครงร่างหลักสูตร.....	200
10	การประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้.....	204
11	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	206
12	ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	208
13	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ.....	212
14	ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	213
15	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความพึงพอใจ.....	215
16	ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชา เพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6...	218

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
17 ผลคะแนนจากการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	223
18 ผลคะแนนจากการประเมินทักษะปฏิบัติโดยใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	225
19 ผลคะแนนจากการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติก่อนและหลังเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	228
20 คะแนนของแบบประเมินความพึงพอใจด้านหลักสูตร รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	230
21 คะแนนของแบบประเมินความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	232
22 คะแนนของแบบประเมินความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนการสอน รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	234
23 คะแนนของแบบประเมินความพึงพอใจด้านการวัดประเมินผล รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	236
24 คะแนนของแบบประเมินความพึงพอใจด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	238

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 งบประมาณต่าง ๆ.....	60

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสำคัญที่สุด มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ให้สถานศึกษาขึ้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ยุทธศาสตร์ที่ 3 และยุทธศาสตร์ที่ 5 โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างผู้เรียนให้มีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 จัดกิจกรรมสะท้อนการสร้างวินัย จิตสาธารณะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความรู้ความสามารถสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ ได้รับบริการการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและทักษะชีวิตเพิ่มขึ้น มีสาขาและวิชาชีพ ที่เปิดโอกาสให้ได้รับการส่งเสริมให้ทำงานและถ่ายทอดความรู้/ประสบการณ์ โดยมีแหล่งเรียนรู้ สื่อ ตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้ โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ เน้นการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คนทุกช่วงวัย มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และน้อมนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2562 : ๗)

โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น (สำนักนายกรัฐมนตรี. 2542 : 5 - 7) ดังนั้นจึงสามารถนำองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น

มาบูรณาการ (Integrated) ให้สัมพันธ์กับวิถีชีวิต จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาเรียนรู้เรื่องใกล้ตัวเป็นอย่างดี เพื่อให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นมีคุณภาพ ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่นำมาใช้ในการพัฒนาตนเอง และสังคม การแก้ปัญหา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับชีวิตประจำวัน ดังจุดมุ่งหมาย ข้อที่ 5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่ได้กำหนดไว้ชัดเจนในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ คือ สามารถสร้างและนำองค์ความรู้ไปต่อยอดได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มาตรา 29 ได้ระบุว่า ให้ทุกหน่วยงาน ได้มีส่วนร่วมในการต่อยอดองค์ความรู้ร่วมกับชุมชนหรือ ออกแบบจากความเป็นรากเหง้าของชุมชน เช่น ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาชาวบ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำและต่อยอดหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อให้ชุมชนได้มี จิตสำนึก ตระหนัก รักหวงแหน และภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน และเรียนรู้จากสภาพจริงในชุมชน ซึ่งเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ในการอบรมสั่งสอน ถ่ายทอดทักษะ ความชำนาญ และองค์ความรู้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นไปสู่คนในท้องถิ่น การถ่ายทอดแบบนี้เป็นการสอน โดยการกระทำเพื่อให้เกิดทักษะประสบการณ์ และความชำนาญที่ถ่ายทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นสามารถสร้างอาชีพได้จากการสร้างสรรค์วัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 5 - 14) ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องชุมชน และนำมรดกทางภูมิปัญญาในท้องถิ่น มาบูรณาการให้เกิด องค์ความรู้ ทักษะซึ่งสอดคล้องกับสาระที่ 2 การอาชีพ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ผนวกกับจังหวัดตราดเป็นพื้นที่ที่มีมรดก ภูมิปัญญาที่สามารถนำมาต่อยอดให้เกิดการสร้างเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน เปรียบเสมือนทรัพย์สินสมบัติจากบรรพชน ที่รอการนำกลับมาใช้ ซึ่งยั่งยืนวันยังมีคุณค่ามีมูลค่า เพิ่มขึ้น และยิ่งใช้ยิ่งเกิดประโยชน์ แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของความเหมาะสมกับบริบทของสังคม ใหม่อันนำไปสู่การนำมาใช้อย่างยั่งยืน (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม, 2559 : 1 - 9)

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนตราษตระการคุณ เป็นแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสากล เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ประพฤติดีและมีความรู้ รวมทั้งมีทักษะที่จำเป็นการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทำให้หลักสูตรสถานศึกษามีคุณภาพ รวมทั้งมีกรอบทิศทางในการจัดการศึกษา ตามความต้องการของท้องถิ่น ครอบคลุมสมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

โดยมีหลักการ และจุดหมายที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ความต้องการของท้องถิ่น มีความเป็นสากล เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการคิดสร้างสรรค์งาน มีความสามารถในการแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะในการดำรงชีวิต สามารถสื่อสารได้สองภาษา โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนตราษตระการคุณ ได้มีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาเพิ่มเติม วิชาการเป็นผู้ประกอบการ เป็นรายวิชาที่มีการบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่น งบประมาณวิสาหกิจชุมชนจังหวัดตราด เพื่อให้เกิดทักษะการบริหารจัดการ ทักษะปฏิบัติการจักสานของบอบไบจาก สามารถนำองค์ความรู้มาต่อยอดกับการเป็นผู้ประกอบการ และเข้าใจถึงบริบทของชุมชน โดยยึดแนวทางและข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม ร่วมรับผิดชอบต่อสังคมโลก (กลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนตราษตระการคุณ. 2566 : 3 - 4)

จากข้อมูลข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาในฐานะครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวมถึงตระหนักถึงความสำคัญของแนวทางการจัดการศึกษาโรงเรียนตราษตระการคุณ ในปัจจุบันที่ขาดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะในด้านของทักษะชีวิตและอาชีพ เช่น การเข้าสังคม ความเป็นผู้นำ การพัฒนาอาชีพ หมั่นหาความรู้รอบด้าน เป็นต้น ซึ่งทักษะดังกล่าวนี้ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของนักเรียน และเลือกประกอบอาชีพในอนาคต ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน ตอบสนองต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ อีกทั้งสนองต่อความมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลักการของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ รวมถึงมีความสัมพันธ์กับบริบทของชุมชน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเน้นทักษะปฏิบัติการจักสานของบอบไบจาก เป็นการช่วยส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน ให้มีความรู้ ความสามารถ อันนำไปสู่การสร้างงาน สร้างอาชีพให้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังจากสำเร็จการศึกษา และสามารถต่อยอดองค์ความรู้สร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว และชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน และหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากก่อน และหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการเป็นผู้ประกอบการ สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้จากประสบการณ์จริงนำไปบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว ชุมชน อีกทั้งช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับทรัพยากรในท้องถิ่น เป็นกำลังสำคัญในการร่วมกันอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดตราด และใช้เป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนในรายวิชาการงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับการจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาต่อยอดให้เกิดเป็นกลุ่มธุรกิจหรือสร้างกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสืบต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยะของการพัฒนาหลักสูตร และกลุ่มที่ 2 ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยะของการศึกษาผลการใช้หลักสูตร มีดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

1. ประชากร

- 1.1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน
- 1.2 คณะผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน
- 1.3 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จำนวน 8 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่

- 2.1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน
- 2.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียนตราษตระการคุณ จำนวน 1 คน
- 2.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จำนวน 1 คน
- 2.4 ผู้ทรงคุณวุฒิ โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จำนวน 1 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น

3.1.1 หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.2 ตัวแปรตาม

- 3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3.2.2 ทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก
- 3.2.3 ความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้หลักสูตร

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนตราษตระการคุณ จำนวน 327 คน

2. กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนตราษตระการคุณ เลือกมาโดยวิธีเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองจำนวน 38 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มี 3 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.2.2 ทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากที่เกิดจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.2.3 ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

ระยะที่ 1

1. แบบประเมินโครงร่างหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ระยะที่ 2

1. แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบวัดทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก
4. แบบประเมินความพึงพอใจ

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผน แนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษา ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ซึ่งเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกคน ในสถานศึกษารวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องนอกสถานศึกษา เพื่อระดมความคิด ประสพการณ์มาใช้ในการกำหนดหลักสูตร โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาการเรียนรู้ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ จนมีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม ไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน โดยนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาเป็นกรอบ รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จในการ เรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ดังนี้ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) เนื้อหาของหลักสูตร 3) การใช้หลักสูตร และ 4) การวัดและประเมินผล โดยหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนตราษตระการคุณใช้องค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา ตามแบบของทาบา (Taba)

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรขึ้นมาในรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้หลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐาน ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรของทาบามี 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) วิเคราะห์ความต้องการ (Diagnosis of Needs) 2) กำหนดจุดมุ่งหมาย (Formulation of Objectives) 3) คัดเลือกเนื้อหาสาระ (Selection of Content) 4) การจัดรวบรวมเนื้อหาสาระ (Organization of Content) 5) คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experiences) 6) การจัดรวบรวมประสบการณ์การเรียนรู้ (Organization of Learning Experiences) และ 7) กำหนดวิธีวัดและประเมินผล (Determination of What to Evaluate and the Ways and Means of Doing It) ในการพัฒนาหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ดังนี้ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) เนื้อหาของหลักสูตร 3) การใช้หลักสูตร และ 4) การวัดและประเมินผล

ทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก หมายถึง การนำใบจากมาทำให้เป็นเส้น เป็นแฉก หรือเป็นริ้วเพื่อความสะดวกในการสานซึ่งมีอยู่ 3 วิธี คือ การสานด้วยวิธีสอดขัด การสานด้วยวิธีการสอดขัดด้วยโครงสร้างภายนอก และการสานด้วยวิธีขดเป็นวงตามขั้นตอนการสานงอบ โดยเริ่มจากการขึ้นโครงรูป การทำรังงอบ การทำกระหม่อมงอบ การเย็บงอบ และการใส่รังงอบ ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบวัดทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากซึ่งเป็นการประเมินผลตามสภาพจริง อิงเกณฑ์การประเมิน (Rubric) 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง เป็นความรู้อันเกิดจากกระบวนการแสวงหาความรู้ โดยวิธีการสอนและอบรม ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถทางสมอง ความรู้ ทักษะ ความรู้ลึก และค่านิยมต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และเจตคติ สามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบ ซึ่งพิจารณาจากคะแนนสอบก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้รายวิชา การเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งผู้เรียนจะต้องหลักการประกอบธุรกิจ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ การเขียนแผนธุรกิจ การบริหารจัดการเงิน การผลิต การตลาด และภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดตราดสู่การประกอบอาชีพ ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

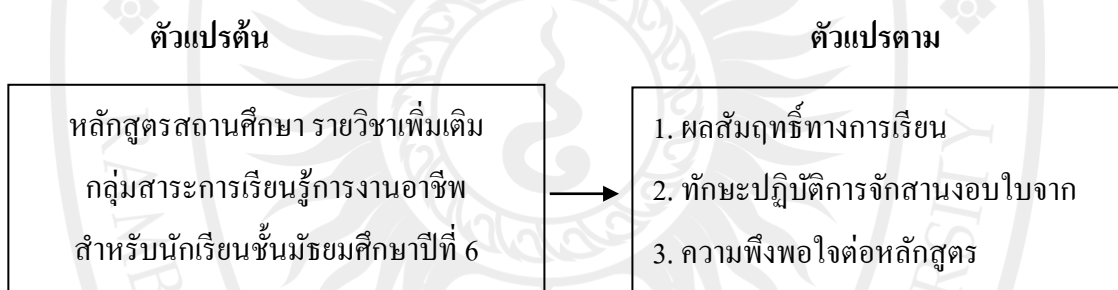
ความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของบุคคล ที่มีต่อการทำงานในทางบวก ที่มีลักษณะเป็นนามธรรมที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และได้ผลตอบแทนไม่ว่าจะเป็นการรับบริการหรือการให้บริการในระดับที่ตรงกับการรับรู้สิ่งที่คาดหวังเกี่ยวกับการบริการนั้นทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่น และมีขวัญกำลังใจที่จะทำงาน

ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งส่งผลต่อความสำเร็จและการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ที่มีต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แนวคิดจากการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ

การนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลการใช้หลักสูตร

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนที่เรียนหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุงใหม่ 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. การพัฒนาหลักสูตร
3. หลักสูตรสถานศึกษา
4. ภูมิปัญญาท้องถิ่น
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. ทักษะปฏิบัติ
7. ความพึงพอใจ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุงใหม่ 2560)

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

กระทรวงศึกษาธิการ (2560 : 204) กล่าวถึง สาระสำคัญของการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ดังต่อไปนี้

ทำไมต้องเรียนการงานอาชีพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต มีความรู้ ความเข้าใจ และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี การอาชีพ และการดำรงชีวิต มาประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล รักการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียง และมีความสุข

เรียนรู้อะไรในการงานอาชีพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. การดำรงชีวิตและครอบครัว

เป็นสาระเกี่ยวกับการทำงานช่วยเหลือตนเอง ครอบครัวในชีวิตประจำวัน และสังคมได้ในสถานะเศรษฐกิจที่พอเพียง ดูแลรักษาสีงแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริงจนเกิดความภูมิใจ และมั่นใจในความสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความถนัด ความสามารถ และความสนใจของตนเอง

2. การอาชีพ

เป็นสาระเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ เห็นความสำคัญของเจตคติที่ดีต่ออาชีพ และคุณธรรมจริยธรรม ใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสม เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ และเห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการจัดการ และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 2 การอาชีพ

มาตรฐาน ง 2.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพใช้เทคโนโลยี เพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เข้าใจวิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต สร้างผลงานอย่างมีมีทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกัน ทักษะการจัดการ ทักษะการแสวงหาความรู้ และทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทำงานอย่างมีคุณธรรม และมีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างศาสตร์อื่น ๆ กับเทคโนโลยี วิเคราะห์ระบบเทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์ สนองความต้องการ หรือการแก้ปัญหา สร้างและพัฒนา สิ่งของเครื่องใช้หรือวิธีการ ตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างปลอดภัยโดยใช้ซอฟต์แวร์ช่วยในการออกแบบหรือนำเสนอผลงาน วิเคราะห์และเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อม มีการจัดการเทคโนโลยีด้วยวิธีการของเทคโนโลยีสะอาด เข้าใจองค์ประกอบของระบบสารสนเทศ องค์ประกอบ และหลักการทำงานของคอมพิวเตอร์ ระบบสื่อสารข้อมูลสำหรับเครือข่ายคอมพิวเตอร์ คุณลักษณะของคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ต่อพ่วง มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ แก้ปัญหา เขียน โปรแกรมภาษา พัฒนาโครงการงานคอมพิวเตอร์

ใช้ฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ ติดต่อสื่อสาร และค้นหาข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต ใช้คอมพิวเตอร์ ในการประมวลผลข้อมูลให้เป็นสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ นำเสนองาน และใช้คอมพิวเตอร์สร้างชิ้นงานหรือโครงการ เข้าใจแนวทางสู่อาชีพ การเลือก และใช้เทคโนโลยี อย่างเหมาะสมกับอาชีพ มีประสบการณ์ในอาชีพที่ถนัด สนใจ และมีคุณลักษณะที่ดีต่ออาชีพ

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

ตาราง 1 สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4-6	1. อธิบายวิธีการทำงาน เพื่อการดำรงชีวิต 2. สร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และมีทักษะการทำงานร่วมกัน 3. มีทักษะการจัดการในการทำงาน 4. มีทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน 5. มีทักษะในการแสวงหาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต 6. มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน 7. ใช้พลังงานทรัพยากรในการทำงานอย่างคุ้มค่า	การทำงานเพื่อการดำรงชีวิต เช่น 1. การเลือกใช้ ดูแลรักษา เสื้อผ้า และเครื่องแต่งกาย การทำงานร่วมกัน เช่น การประดิษฐ์ของใช้ที่เป็นเอกลักษณ์ไทย 2. หน้าที่และบทบาทของตนเองที่มีต่อสมาชิกในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน การจัดการ เช่น 3. การดูแลรักษา ทำความสะอาด จัดตกแต่งบ้าน และโรงเรียน 4. การปลูกพืช ขยายพันธุ์พืชหรือเลี้ยงสัตว์ 5. การบำรุง เก็บรักษา เครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน 6. การดำเนินการทางธุรกิจ การแก้ปัญหาในการทำงาน เช่น 1. การตัดเย็บ และตัดแปลงเสื้อผ้า 2. การเก็บ ถนอม และแปรรูปอาหาร 3. การติดตั้ง ประกอบ ซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ สิ่งอำนวยความสะดวก ในบ้าน และโรงเรียน

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	และยั่งยืน เพื่อการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม	การแสวงหาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต เช่น 1. การดูแลรักษาบ้าน 2. การเลี้ยงสัตว์

สาระที่ 2 การอาชีพ

มาตรฐาน ง 2.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพใช้เทคโนโลยี เพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

ตาราง 2 สาระที่ 2 การอาชีพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4-6	1. อภิปรายแนวทางสู่ อาชีพที่สนใจ 2. เลือก และใช้ เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม กับอาชีพ 3. มีประสบการณ์ ในอาชีพที่ถนัด และสนใจ 4. มีคุณลักษณะที่ดี ต่ออาชีพ	แนวทางสู่อาชีพ 1. เตรียมตัวหางานและพัฒนาบุคลิกภาพ 2. ลักษณะความมั่นคงและความก้าวหน้าของอาชีพ 3. การสมัครงาน 4. การสัมภาษณ์ 5. การทำงาน 6. การเปลี่ยนอาชีพ การเลือกและใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับอาชีพ 1. วิธีการ 2. หลักการ 3. เหตุผล 4. ประสบการณ์ในอาชีพ 5. การจำลองอาชีพ 6. กิจกรรมอาชีพ

ตาราง 2 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<p>คุณลักษณะที่พึงประสงค์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คุณธรรม 2. จริยธรรม 3. ค่านิยม

การพัฒนาหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

คำว่า หลักสูตร หรือในภาษาอังกฤษใช้คำว่า Curriculum ได้มีนักวิชาการทางการศึกษาหลายคนได้ให้คำนิยามหรือความหมายของหลักสูตรไว้หลายทัศนะ ดังนี้

โพสเนอร์ (Posner. 2004 : 8) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรหรือจุดประสงค์ของการเรียนที่นำไปยังจุดมุ่งหมายที่วางไว้

ออนสเตียน และฮังกินส์ (Ornstien & Hunkins. 2004 : 10 - 11) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง กิจกรรม และวิธีการในการวางแผนเพื่อให้ประสบความสำเร็จ และบรรลุเป้าหมาย โดยครูเป็นผู้จัดเนื้อหาความรู้ และประสบการณ์ทั้งหลายให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และประสบการณ์

โอลิวา (Oliva. 2005 : 16) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนหรือโปรแกรมสำหรับการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนภายใต้การดูแลของโรงเรียน

กรรณิกา บุญวิเชียน (2553 : 13) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ และกิจกรรมที่ทางโรงเรียนหรือสถานศึกษาจัดให้กับผู้เรียนได้รับประสบการณ์ภายใต้การแนะนำของครูโดยมีการวางแผนล่วงหน้าอย่างมีขั้นตอน

เนตรหทัย เรืองสุข (2555 : 15) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน แผนงานหรือโครงการที่ทางโรงเรียนจัดให้กับผู้เรียนเพื่อให้เกิดความรู้ ตามศักยภาพของผู้เรียน รวมทั้งเพื่อพัฒนาทักษะความรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้นเพื่อนำไปยังจุดมุ่งหมายของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้

นพวรรณ อินตะวงส์ (2555 : 8) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้เรียนได้ศึกษาปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ เจตคติ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

ศรินยา ควรรครู (2556 : 16 - 17) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนงานหรือโครงการการจัดการศึกษาหรือประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือเป็นเอกสารที่เขียนขึ้น เพื่อใช้ในแต่ละระดับโดยคาดหวังว่าจะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตาม จุดมุ่งหมายที่หลักสูตรระดับนั้น ๆ กำหนดไว้ ซึ่งโรงเรียนจัดให้ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ประกอบด้วย เอกสารหลักสูตร กระบวนการสอนของครู กระบวนการเรียนของผู้เรียน กิจกรรมเสริม ประสบการณ์ การวัดผลประเมินผล

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2559 : 3) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งหลายซึ่งเป็นแนวทางสำหรับจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่โรงเรียนจัดให้แก่ ผู้เรียนเพื่อพัฒนาให้มีคุณลักษณะตามที่สังคมคาดหวังไว้

สิทธิพร เอี่ยมเสน และคณะ (2561 : 42) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรเป็นแผนการเรียนรู้หรือโปรแกรมที่บรรจุระเบียบแบบแผนอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นทางการรวมทั้งกระบวนการหรือประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ การพัฒนาทักษะเจตคติ และการรู้คุณค่าภายใต้การดูแลจัดการของโรงเรียนการพัฒนาหลักสูตรเป็นภารกิจของสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2562 : 3) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือ เนื้อหาสาระหรือกระบวนการทั้งในชั้นเรียน และนอกชั้นเรียนที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียนเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ แผนงานหรือโครงการการจัดการศึกษาหรือเป็นเอกสารที่เขียนขึ้นเพื่อใช้ในแต่ละระดับโดยคาดหวังว่าจะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรระดับนั้น ๆ กำหนดไว้โดยครูเป็นผู้จัดเนื้อหาความรู้ และประสบการณ์ทั้งหลายให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน

ความหมายการพัฒนาหลักสูตร

การจัดทำหลักสูตร การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมีความสำคัญ และเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม โดยนักวิชาการได้ใช้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

ทาบา (Taba. 1962 : 454) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้นทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมายการจัดเนื้อหาวิชาการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้

เซย์เลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander. 1974 : 7) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรว่า หมายถึง การจัดทำหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือเป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่

โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน การพัฒนาหลักสูตรอาจหมายถึงการสร้างเอกสารอื่นสำหรับนักเรียนด้วย

กาญจนา บุญส่ง และนิภา เพชรสม (2556 : 53) ได้สรุปความหมายของการพัฒนาหลักสูตรว่าเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ หรือการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นก็ได้

ประสาธ เนืองเฉลิม (2556 : 9) การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกการเรียนการสอนที่เหมาะสมเข้าด้วยกันจนเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติได้ นักพัฒนาหลักสูตรต้องคำนึงถึงภูมิหลังขององค์ประกอบต่าง ๆ อย่างละเอียด และรอบคอบก่อนตัดสินใจเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง เมื่อตัดสินใจเลือกแล้วก็ต้องคำนึงถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นซึ่งจะมีผลกระทบต่อสิ่งอื่น ๆ

จากการศึกษาเอกสารของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้นพบว่านักวิชาการแต่ละท่านให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้คล้ายคลึงกัน และสามารถสรุปความหมายของการพัฒนาหลักสูตรได้ดังนี้ คือ การเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงสูตรเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้นหรือเป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อนทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมายการจัดการเนื้อหาวิชาการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลอื่น ๆ อย่างเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติเพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้

ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตรนั้นมีความหมายสำคัญมากต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้มีประสิทธิภาพ เพราะหลักสูตรเป็นแนวทางให้กับผู้สอน ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง ความสำคัญของหลักสูตร มีดังต่อไปนี้

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553 : 12 - 13) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร สรุปได้ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นเสมือนเบ้าหลอมพลเมืองให้มีคุณภาพ
2. หลักสูตรเป็นมาตรฐานของการจัดการศึกษา
3. หลักสูตรเป็นโครงการ และแนวทางในการให้การศึกษา
4. ในระดับโรงเรียนหลักสูตรจะให้แนวปฏิบัติแก่ครู
5. หลักสูตรเป็นแนวทางในการส่งเสริมความเจริญงอกงาม และพัฒนาการของเด็กตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
6. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่าผู้เรียน และสังคมควรจะได้รับสิ่งใดบ้างที่จะเป็นประโยชน์แก่เด็กโดยตรง

7. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่าเนื้อหาวิชาอะไรบ้างที่จะช่วยให้เด็กมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างราบรื่น เป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม

8. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดว่าวิธีการดำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปด้วยความราบรื่นและผาสุกเป็นอย่างไร

9. หลักสูตรข้อมทำนายลักษณะของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นอย่างไร

10. หลักสูตรข้อมกำหนดแนวทางความรู้ ความสามารถ ความประพฤติทักษะ และเจตคติของผู้เรียนในอันที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และชาติบ้านเมือง

ชูชัย มินุช (2555 : 33) ได้สรุปความสำคัญของหลักสูตรได้ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นแนวทางในการปฏิบัติการของครูซึ่งให้เห็นว่าโรงเรียนมีความมุ่งหมายในการให้การศึกษาแก่เด็กอย่างไร จะมีการพัฒนาในด้านใดบ้าง และแนวโน้มในสังคมไทยในอนาคตเป็นอย่างไร

2. หลักสูตรเป็นเสมือนเข็มทิศหรือแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน และกำหนดวิธีการดำเนินชีวิตของเด็กให้เป็นไปอย่างราบรื่นตามเป้าหมาย มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่กำหนดและทำให้การศึกษาพัฒนาไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

บงกชพร กรุดนาค (2555 : 11) หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของครูในการจัดประสบการณ์ เนื้อหาสาระให้แก่ผู้เรียนและเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถมีทักษะคุณลักษณะอันพึงประสงค์สามารถสร้างสังคมในอนาคตที่ดีได้

ชาติชาย ม่วงปฐม (2557 : 18) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งในการใช้เป็นแนวทางในการนำไปสู่การจัดการศึกษา และจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนจะต้องให้สอดคล้อง บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

รุ่งทิwa จันทน์วัฒนวงษ์ (2557 : 12 - 13) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญในการจัดการศึกษา 3 ระดับ กล่าวคือ ความสำคัญของหลักสูตรระดับชาติ เป็นหลักสูตรแม่บทที่ใช้เป็นแนวทางและเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษาสำหรับควบคุมการเรียนการสอนในแต่ละระดับการศึกษา และเป็นเครื่องชี้ถึงความเจริญของชาติความสำคัญของหลักสูตรระดับสถานศึกษา เป็นเครื่องมือในการแปลงจุดมุ่งหมาย และนโยบายทางการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาที่สอดคล้อง และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่นนั้น ๆ ในการกำหนด

กรอบคุณภาพมาตรฐานผู้เรียน โครงสร้างเวลาเรียน เนื้อหาวิชา กิจกรรม และแนวทางการวัด ประเมินผล ส่วนความสำคัญของหลักสูตรระดับห้องเรียนหรือระดับการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นจริง ในห้องเรียน เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการจัดเนื้อหาสาระ และมวลประสบการณ์ แก่ผู้เรียนว่าจะต้องจัดการเรียนการสอนอย่างไรจึงจะบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรระดับสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์หรือสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของการศึกษาของชาติ หลักสูตรจึงเป็น หัวใจสำคัญของการศึกษา

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2557 : 5) หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นกรอบแนวทางการจัดการศึกษาของผู้สอนเพื่อพัฒนาคนให้มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และความประพฤติ ที่จะประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมโดยรวม

ชาลิต ชุกำแพง (2559 : 28 - 29) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตร ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นเสมือนแม่พิมพ์ของประชาชนในประเทศซึ่งคนที่จบการศึกษาในแต่ละระดับ ในประเทศหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของคนที่จบการศึกษาในระดับนั้น ๆ

2. หลักสูตรเป็นมาตรฐานของการศึกษา ถ้าประเทศหรือการศึกษาระดับใดมีหลักสูตร ที่มีประสิทธิภาพจะสะท้อนถึงการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามมา

3. หลักสูตรเป็นแนวทางในการให้การศึกษา ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนสามารถใช้เป็น เครื่องมือในการกำกับดูแล ติดตามผลของการศึกษา ได้ทั้งผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ตลอดจน ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกคน

4. หลักสูตรเป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนของครู เนื่องจากตัวหลักสูตร จะเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนในระดับมาตรฐานเดียวกันซึ่งครูสามารถออกแบบกิจกรรม การเรียนรู้อย่างหลากหลายให้สะท้อน และบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรที่ตั้งไว้

5. หลักสูตรเป็นเครื่องกำหนดแนวทางความรู้ ตลอดจนการจัดประสบการณ์ ของครูผู้สอน ซึ่งการศึกษาในแต่ละระดับจะมีองค์ความรู้ และประสบการณ์ที่แตกต่างกันออกไป

6. หลักสูตรเป็นเครื่องทำนายอนาคตของการศึกษาของชาติ อนาคตการศึกษาของชาติ ย่อมมาจากหลักสูตรที่มีวิสัยทัศน์ที่มีการวางกรอบเนื้อหาที่เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม

จากความสำคัญของหลักสูตรดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ดังนี้

หลักสูตรมีความสำคัญในการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นสิ่งที่กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของครู เป็นมาตรฐานของการจัดการศึกษา เป็นโครงการ และแนวทางในการให้ การศึกษา ให้แนวปฏิบัติแก่ครูในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน ไปสู่ จุดมุ่งหมายของการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร เป็นตัวกำหนดแนวทาง

ความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะ และเจตคติของผู้เรียนที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และชาติบ้านเมือง

ประเภทของหลักสูตร

มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กำหนดประเภทของหลักสูตรไว้ดังนี้

ชวลิต ชูกำแหง (2551 : 22) ได้สรุปรูปแบบหรือประเภทของหลักสูตรที่สำคัญไว้ 10 รูปแบบด้วยกัน ดังนี้

1. หลักสูตรรายวิชา

เป็นรูปแบบหลักสูตรที่เก่าแก่ที่สุด มีอิทธิพลมาจากปรัชญา “สารนิยม” และปรัชญา “สัจวิทยานิยม” จุดมุ่งหมายของหลักสูตรแบบนี้ก็คือ เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจโลกรอบ ๆ ตัวผู้เรียน หลักสูตรรายวิชามีลักษณะดังนี้

1.1 เนื้อหาสาระของแต่ละวิชาจะแยกจากกัน โดยเด็ดขาดและในการสอนก็สอนแยกกันตามรายวิชานั้น ๆ ที่สัมพันธ์กัน

1.2 แต่ละวิชาจะมีลำดับ มีหลักเหตุผล มีการจัดเรียงเนื้อหาสาระ และวิธีการค้นคว้าของตนเอง มีขอบเขตที่ตายตัวของความรู้ในวิชานั้น ไม่มีการแสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับวิชาอื่น ๆ

1.3 ไม่ได้โยงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการปฏิบัติในสถานการณ์จริง

1.4 การเลือกเนื้อหาวิชาและจัดเนื้อหาเพื่อสอน ยึดคุณค่าที่มีอยู่ในตัวของเรื่องที่สอนนั้น โดยคาดว่ามันักเรียนจะสามารถนำมาใช้ได้เมื่อต้องการ แม้ว่าหลักสูตรรายวิชาจะได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนัก และวิจารณ์มานานแล้ว แต่ก็ยังสามารถยืนยงอยู่ได้ ทั้งนี้เนื่องจากองค์ประกอบหลายประการประกอบกัน ได้แก่

1.4.1 เป็นรูปแบบหลักสูตรที่คุ้นเคยกันมากที่สุด จึงมักได้รับการสนับสนุนจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

1.4.2 โดยทั่วไปจะเป็นที่ยอมรับของครู ผู้ปกครอง และนักเรียน

1.4.3 ในการรับคนเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จะส่งเสริมหลักสูตรที่เน้นรายวิชา

1.4.4 สถาบันผลิตครูมักผลิตครูตามหลักสูตรรายวิชา เช่น การผลิตครูในวิชาเอกภาษาไทย ภูมิศาสตร์ เคมี ชีววิทยา ฟิสิกส์ เป็นต้น จึงเป็นการสนับสนุนหลักสูตรแบบนี้โดยปริยาย

1.4.5 สมาคมวิชาชีพครู มีแนวโน้มสนับสนุนหลักสูตรแบบนี้ ดังจะเห็นได้จากการรวมตัวของบุคคลที่สอนในวิชาเฉพาะต่าง ๆ ในกลุ่มของตน เช่น สมาคมครูสอนคณิตศาสตร์ สมาคม ครูสอนภูมิศาสตร์ ฯลฯ การจัดหลักสูตรแบบนี้ทำได้ง่ายและประเมิณผลได้ง่าย

2. หลักสูตรสหสัมพันธ์

เป็นหลักสูตรที่พยายามปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของหลักสูตรรายวิชา โดยนำเอาเนื้อหาของวิชาอื่นที่สัมพันธ์กันมาผนวกเข้าไว้ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิชาตั้งแต่ 2 วิชาขึ้นไป โดยไม่ทำลายขอบเขตวิชาเดิม (ยังไม่ได้ผสมผสานหรือบูรณาการเนื้อหาวิชาเข้าด้วยกัน) เช่น การจัดเนื้อหาเน้นให้ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์บางอย่างในประวัติศาสตร์ไทย กับวรรณคดีในยุคนั้น ทั้งนี้ จะไม่ทำลายเอกลักษณ์ของวิชาทั้งสอง แต่จะแสดงให้เห็นว่าแต่ละวิชาเสริมกันอย่างไร มีลักษณะดังนี้

2.1 จัดให้มีการสัมพันธ์ระหว่างวิชาที่ไม่ซับซ้อน

2.2 เนื้อหาซ้ำซ้อนกันร่วมกันวางแผนการสอนร่วมกัน

2.3 สัมพันธ์ใน 3 หัวข้อ ได้แก่ สัมพันธ์ข้อเท็จจริง สัมพันธ์ในหลักเกณฑ์ และสัมพันธ์ตามหลักปฏิบัติสังคม

3. หลักสูตรผสมผสาน

เป็นการจัดหลักสูตรที่พยายามลดการเน้นรายวิชาอีกทางหนึ่ง โดยการสร้างวิชาจากเนื้อหาที่เคยสอนแยกกัน นั่นคือรวมวิชาตั้งแต่ 2 วิชาขึ้นไปเป็นวิชาเดียว แต่ก็ยังคงรักษาเนื้อหาวิชาเดิมมากกว่าวลีที่มักใช้อธิบายหลักสูตรแบบนี้ก็คือ “การสอนรายวิชาเหมือนกับเป็นวิชาเดียว” ในระดับมัธยมศึกษาจะพบความพยายามในการจัดหลักสูตรแบบนี้ในวิชาวิทยาศาสตร์ และในวิชาสังคมศึกษา เช่น การรวมวิชาสัตวศาสตร์ และวิชาพฤกษศาสตร์ เข้าเป็นวิชาชีววิทยาหรือการรวมวิชาการปกครอง สังคมวิทยา และวิชาอื่น ๆ จากทางสังคมศาสตร์ เข้าเป็นวิชา “ประชาธิปไตยของไทย” เป็นต้น

4. หลักสูตรหมวดวิชาแบบกว้าง

หลักสูตรนี้มีแนวคิดที่ว่าวิชาแต่ละวิชามีคุณค่าต่อกัน ส่งเสริมกัน เป็นรูปแบบหลักสูตรที่ขยายจากหลักสูตรแบบสหสัมพันธ์ และแบบผสมผสานเป็นการนำเอาเนื้อหาวิชาจากหลาย ๆ วิชา มาจัดเป็นวิชาทั่วไปกว้าง ๆ ความแตกต่างที่สำคัญของหลักสูตรแบบนี้กับแบบสหสัมพันธ์ และแบบผสมผสาน ก็คือ แนวความคิดในหลักสูตรพยายามที่จะให้เกิดความเข้าใจอย่างกว้าง ๆ โดยเน้นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาต่าง ๆ และให้เห็นถึงวิชาต่าง ๆ เหล่านั้นสัมพันธ์กับความเข้าใจ โนทัศน์ กว้าง ๆ ได้แก่ มนุษย์กับสังคม การติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ตัวอย่างของการจัดหลักสูตรแบบนี้ ได้แก่ วิชาสังคมศึกษา ภาษาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ทั่วไป

5. หลักสูตรวิชาวิชาแกน

หลักสูตรแกน เป็นหลักสูตรที่ประสานสัมพันธ์เนื้อหาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยมุ่งตอบสนองความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนโดยมีวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือกลุ่มวิชาหนึ่งเป็นแกน

ของวิชาอื่น ๆ มุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการทำหน้าที่ประชากรที่มีประสิทธิภาพในระบอบประชาธิปไตย เนื้อหาจะมาจากปัญหาทางสังคม และส่วนคนที่พิจารณาเห็นว่าเป็นขั้นที่สำคัญของการศึกษาทั่วไป โดยทั่วไปแล้วหลักสูตรแบบนี้จะประกอบด้วย การรวมวิชาสังคมศึกษากับภาษาศาสตร์เข้าด้วยกัน สอนโดยหลักสูตรเดียว แต่ละวันใช้เวลาตั้งแต่ 2 คาบขึ้นไป เช่น ชีวิตการเมือง ปัญหาประชากรและสิ่งแวดล้อม กลุ่มศาสนาต่าง ๆ ในอเมริกา เป็นต้น

6. หลักสูตรที่เน้นกิจกรรม และปัญหาทางสังคม

หลักสูตรแบบนี้จะมีลักษณะแตกต่างกันไปตามทฤษฎีที่ยึดถือซึ่งมี 3 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายที่ 1 มีความเชื่อว่าหลักสูตรควรตรงกับการดำรงชีวิตในสังคมจริง การสร้างหลักสูตรจึงยึดรากฐานของหน้าที่ทางสังคม การดำรงชีวิตในสังคมหรือสถานการณ์ในชีวิตจริง ฝ่ายที่ 2 เชื่อว่าหลักสูตรควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหา หรือเรื่องต่าง ๆ ของชีวิตในสังคมในชุมชน ซึ่งเป็นแนวคิดของโรงเรียน ชุมชน ฝ่ายที่ 3 เชื่อว่าเป้าประสงค์ที่สำคัญของหลักสูตรคือการปรับปรุงสังคม โดยใช้โรงเรียนเป็นที่อบรมนักเรียน โดยตรง ลักษณะที่ตรงกันของทฤษฎี 3 ฝ่ายที่กล่าวมา ได้แก่ การเน้นกิจกรรมหรือปัญหาทางสังคมมากกว่าการเน้นวิชาหรืออย่างอื่น หลักสูตรวิชาแกนที่เน้นสังคมอย่างเด่นชัดจัดได้ว่าเป็น รูปแบบหนึ่งของหลักสูตรแบบนี้

7. หลักสูตรที่เน้นความต้องการ และความสนใจของแต่ละบุคคล

หลักสูตรที่เน้นความต้องการ และความสนใจของแต่ละบุคคลเป็นหลักสูตรที่กำหนดไว้สร้างขึ้นตามความรู้เกี่ยวกับความต้องการ และความสนใจของประชากรที่จะเรียนตามหลักสูตรนั้น หลักสูตรที่สร้างขึ้นนั้นมีความยืดหยุ่นสูง โดยจัดเตรียมให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเฉพาะราย และมีทางเลือกหลาย ๆ ทางสำหรับผู้เรียน ผู้เรียนได้รับคำปรึกษา และได้รับการสอนเป็นรายบุคคลตามจุดที่เหมาะสมในหลักสูตรและกระบวนการสอนนั้น

8. หลักสูตรเพื่อชีวิตและสังคม

หลักสูตรเพื่อชีวิตและสังคม เป็นหลักสูตรที่มุ่งแก้ไขข้อบกพร่องของหลักสูตรที่ผ่านมาด้วยการรวบรวมความรู้ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยยึดกิจกรรมต่าง ๆ ของคนในสังคมเป็นหลัก เป็นหลักสูตรที่ถูกคาดหวังว่ามีคุณค่ามากที่สุดสำหรับผู้เรียน การจัดหลักสูตรแบบนี้ได้ยึดเอาสังคมและชีวิตจริงของเด็กเป็นหลัก เพื่อผู้เรียนจะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพราะมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชาในหลักสูตรกับชีวิตจริงของผู้เรียนหรือภาวะทางสังคมที่ผู้เรียนกำลังประสบอยู่ หลักการจัดหลักสูตรประเภทนี้ ได้รับอิทธิพลมาจากความคิดของ “จอห์น ดิวอี้” กับ “ปรัชญาการศึกษาสาขาพิพัฒนาการนิยม” และ “ปรัชญาการศึกษาสาขาปฏิรูปนิยม”

9. หลักสูตรบูรณาการ

หลักสูตรบูรณาการ เป็นหลักสูตรที่รวมประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ประสบการณ์ดังกล่าวเป็นประสบการณ์ที่คัดเลือกมาจากหลายสาขาวิชา แล้วจัดเป็นกลุ่มหรือหมวดหมู่ของประสบการณ์ เป็นการบูรณาการเนื้อหาเข้าด้วยกัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียน ได้รับ ประสบการณ์ สัมผัสและต่อเนื่องอันมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิต ซึ่งรูปแบบของการบูรณาการ มีดังนี้

9.1 บูรณาการภายในหมวดวิชา การบูรณาการทำได้โดยนำเอาเนื้อหาของวิชาต่าง ๆ เข้ามาอยู่ภายใต้จุดประสงค์เดียวกัน เช่น หัวข้อชีวิต และการต่อสู้ของชนชาติไทย จะมีเนื้อหาครอบคลุมทั้งประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม เศรษฐศาสตร์ หรือหัวข้อสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา อาจจะมีผสมผสานวิชาวิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ สังคมวิทยา ดนตรี ศิลปะ วิชาที่นำมาผสมผสานกัน ไม่จำเป็นต้องอยู่ภายใต้หมวดวิชาเดียวกัน การผสมผสานแบบนี้ทำให้ความเป็นเอกลักษณ์ของวิชาต่าง ๆ หดหายไป เกิดการบูรณาการที่แท้จริง เพราะนอกจากจะเป็นการผสมผสานในเนื้อหาวิชาแล้ว ยังเป็นการผสมผสานกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย

9.2 บูรณาการภายในหัวข้อหรือโครงการ คือ การนำเอาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของวิชาหรือหมวดวิชาตั้งแต่ 2 วิชา หรือ 2 หมวดวิชาขึ้นไป มาผสมผสานกันในลักษณะที่เป็นหัวข้อ หรือโครงการซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้เรียน และในแต่ละหัวข้อจะมีการแบ่งเป็นหน่วยการเรียนรู้

9.3 บูรณาการโดยการผสมผสานปัญหา และความต้องการของผู้เรียนและสังคม เป็นการผสมผสานเหมือนรูปแบบภายในหมวดวิชา การผสมผสานภายในหัวข้อหรือโครงการ จะเน้นการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของผู้เรียน ไม่ว่าจะปัญหาส่วนตัว ปัญหาชุมชน ปัญหาสังคม เช่น การตกต่ำของค่าเงินบาท การว่างงาน และการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ฯลฯ ในการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ผู้เรียนจะต้องศึกษาจากวิทยาการต่าง ๆ หลายสาขา รวมทั้งต้องมีทักษะที่จำเป็นในการแก้ปัญหา สิ่งที่น่าทึ่งในการเรียนรู้ คือ ไม่มีการกำหนดขอบเขตของวิชาหรือแบ่งเนื้อหาวิชาที่จะเรียนไว้แต่ต้น การกำหนดว่าจะนำเนื้อหาอะไรมาจากวิชาใดมาแก้ปัญหาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนการสอน นับเป็นการส่งเสริมเสรีภาพทางวิชาการอย่างหนึ่ง

10. หลักสูตรอิงมาตรฐาน

หลักสูตรอิงมาตรฐาน คือ หลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย หรือเป็นกรอบทิศทางในการกำหนดเนื้อหา ทักษะกระบวนการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถบรรลุมาตรฐานที่กำหนด

นิภา เพชรสม (2542; อ้างถึงใน มัทนีญา บัวชื่น. 2553 : 23 - 24) กล่าวถึงการจัดหลักสูตรว่าสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ซึ่งอาจเป็นการจัดในลักษณะที่เน้นวิชาการหรือเน้นตัวผู้เรียนหรือเน้นการพัฒนาสังคมก็ได้ ได้แก่

1. รูปแบบหลักสูตรที่เน้นในด้านวิชาการ เป็นหลักสูตรที่ยึดวิชาต่าง ๆ เป็นหลักในการจัดกล่าวคือ เป็นหลักสูตรที่เลือกเนื้อหาวิชามาจากองค์ความรู้มาจัดอย่างเป็นระเบียบเป็นขั้นตอน เพื่อใช้ในห้องเรียน หลักสูตรแบบนี้จึงมีลักษณะค่อนข้างตายตัวไม่เปลี่ยนแปลงไปตามความสนใจและความสามารถเฉพาะตัวของผู้เรียน รูปแบบหลักสูตรที่เน้นด้านวิชาการ ได้แก่ หลักสูตรรายวิชา หลักสูตรแบบสัมพันธ์วิชา หลักสูตรแบบสหสัมพันธ์ และหลักสูตรวิชาแกน เป็นต้น

2. รูปแบบหลักสูตรที่เน้นในด้านผู้เรียน หลักสูตรแบบนี้เน้นความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก โดยพยายามปรับเนื้อหาของวิชาที่จะเรียนให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ได้แก่ หลักสูตรแบบกิจกรรมหรือประสบการณ์ (Activity or Experience Curriculum)

3. รูปแบบหลักสูตรที่เน้นด้านสังคม (Social Process and Life Function Curriculum) การจัดหลักสูตรแบบนี้ยึดเอาสังคม และชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นหลักเพื่อผู้เรียนจะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เพราะมีความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชาในหลักสูตรกับชีวิตของผู้เรียนหรือภาวะทางสังคมที่ผู้เรียนกำลังประสบอยู่

อนุศักดิ์ สมิตสันต์ (2540; อ้างถึงใน ชูชัย มินุช. 2555 : 36 - 40) ได้กล่าวถึง ประเภทของหลักสูตรไว้ แบ่งออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. หลักสูตรแบบรายวิชา (Subject Curriculum) เป็นหลักสูตรดั้งเดิม ที่เรียกชื่อเช่นนี้ เนื่องจากโครงสร้างของหลักสูตรประกอบด้วยสิ่งที่จะต้องการสอนเป็นรายวิชา ซึ่งแต่ละวิชาไม่จำเป็นต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกัน ทั้งในด้านการสอน และเนื้อหาความรู้ของแต่ละวิชา ถูกจัดไว้เพื่อการถ่ายทอดอย่างมีระบบระเบียบ การสอนยึดเอาการถ่ายทอดเนื้อหาสาระและวิชาความรู้วิชาต่าง ๆ เป็นหลัก จึงทำให้การสอนดำเนินไปตามลำดับเนื้อหาของวิชาที่จัดไว้ (Logical Sequence) ซึ่งไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่าง และความสนใจของผู้เรียน การสอนแบบนี้จะทำให้เกิดการเรียนรู้แบบเฉื่อยชา (Passive Learning) เพราะเป็นการเรียนการสอนที่มุ่งยึดตำราเรียน และแบบเรียนเป็นสำคัญ

2. หลักสูตรแบบสัมพันธ์ภาพวิชา (Correlated Curriculum) เป็นหลักสูตรที่มีพื้นฐานมาจากหลักสูตรแบบรายวิชา เนื่องจากเมื่อนำหลักสูตรแบบรายวิชาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้อของผู้เรียนในแต่ละวิชาแบ่งแยกกันมากขึ้น ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้น้อยเพื่อแก้ปัญหา จึงนำเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงและมีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันจัดเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนสะดวกยิ่งขึ้น

3. หลักสูตรแบบหมวดวิชา (Broad Fields Curriculum) การจัดหลักสูตรแบบนี้มีพัฒนาการมาจากหลักสูตรแบบรายวิชา โดยพยายามรวมวิชาต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกันให้อยู่ในหมู่หรือในกลุ่มเดียวกัน มุ่งผสมผสานความรู้ (Integration of Knowledge) ลดความเป็นเอกลักษณะของแต่ละวิชาลง โดยจัดไว้เป็นหมวดวิชากว้าง ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนรอบรู้ การเรียนการสอนก็เน้นด้านวิชาการ เช่นเดียวกับหลักสูตรแบบรายวิชาแต่มีขอบเขตกว้างกว่า

4. หลักสูตรกิจกรรมและประสบการณ์ (Activities and Experience Curriculum) เป็นหลักสูตรที่พัฒนามาจากหลักสูตรกิจกรรม (Activities Curriculum) และหลักสูตรโครงการ (Project Curriculum) ลักษณะเฉพาะของหลักสูตรนี้คือ 1) ความสนใจของผู้เรียนเป็นรากฐานของเนื้อหาและเค้าโครงหลักสูตร 2) วิชาสามัญที่ทุกคนต้องเรียน ก็คือ วิชาที่ได้จากการเรียนในสิ่งที่ผู้เรียน มีความสนใจร่วมกัน ซึ่งในการจัดโปรแกรมวิชาสามัญนั้นต้องอาศัยความรู้เรื่องพัฒนาการของเด็กมาประกอบ 3) กิจกรรมการเรียนการสอนมีการสร้างไว้สำหรับการเริ่มต้น และการสร้างอย่างต่อเนื่องต่อไป

5. หลักสูตรเพื่อชีวิตและสังคม (Social Process and Life Curriculum) การจัดหลักสูตรเช่นนี้ยึดเอาสังคมและชีวิตจริงของผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้ เพราะได้มีการเชื่อมโยงถึงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชาในหลักสูตรกับชีวิตจริง และสภาพสังคมที่ผู้เรียนกำลังประสบอยู่ เนื้อหาวิชาของหลักสูตรเช่นนี้ยึดหลัก 9 ประการ ในการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคม ประกอบด้วย 1) การคุ้มครองป้องกันชีวิตและสุขภาพอนามัย 2) การประกอบอาชีพ 3) การดำเนินชีวิตในครอบครัว 4) การยึดมั่นในศาสนา 5) ความซาบซึ้งในศิลปะ ดนตรี และการศึกษา 6) การแสวงหาความรู้โดยการศึกษา ค้นคว้า 7) การให้ความร่วมมือกับรัฐในฐานะพลเมืองดี 8) การนันทนาการ และ 9) การปรับปรุงสภาพแวดล้อม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ลักษณะเช่นนี้เป็นความพยายามที่จะแก้ไขข้อบกพร่องของหลักสูตรที่ผ่านมาแล้ว เป็นหลักสูตรที่มีการปรับปรุงโดยเน้นประสบการณ์ และกิจกรรมทางสังคมเป็นเนื้อหาวิชา ซึ่งมีหลักการประกอบด้วย 1) การพัฒนาสมรรถภาพของบุคคล 2) พัฒนาการด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น และ 3) พัฒนาความสามารถของบุคคล

6. หลักสูตรแบบแกน (Core Curriculum) เป็นหลักสูตรที่บังคับให้ทุกคนต้องเรียน โดยมีความมุ่งหมายที่จะจัดประสบการณ์ที่มีความสำคัญต่อสังคมให้แก่ผู้เรียนได้เรียนทุกคนโดยเน้นในเรื่องค่านิยมของสังคม และปัญหาของสังคม

7. หลักสูตรแบบบูรณาการ (Integrated Curriculum) เป็นหลักสูตรที่รวมประสบการณ์ในการเรียนรู้ โดยผู้จัดทำหลักสูตรได้ทำการศึกษา คัดเลือก เลือกสรร ตัดตอนมาจากหลาย ๆ สาขาวิชา มาจัดเข้าเป็นกลุ่มหรือหมวดหมู่ การจัดเนื้อหาที่มีการผสมผสานและบูรณาการเข้าด้วยกัน เช่นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ และมวลประสบการณ์ที่ต่อเนื่อง มีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิต

และต่อพัฒนาการของผู้เรียน ผู้เรียนได้รับประสบการณ์เข้าด้วยกันนี้ มุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียน และสภาพปัญหาของสังคมเป็นประการสำคัญ ไม่ได้มุ่งเน้นที่เนื้อหาวิชา หลักสูตรแบบบูรณาการ ได้พัฒนาขึ้นมาเพื่อที่จะแก้ปัญหาในข้อที่ผู้เรียนมักจะได้รับความรู้ และประสบการณ์จากแต่ละสาขาเป็นส่วน ๆ เป็นตอน ๆ แต่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องหรือเชื่อมโยงกันและกัน

จากประเภทของหลักสูตรข้างต้น ผู้วิจัยสามารถจำแนกประเภทของหลักสูตรได้ทั้งหมด 9 ประเภท ผู้วิจัยได้ แบ่งเป็นกลุ่มได้ 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มหลักสูตรที่เน้นเนื้อหาสาระด้านวิชาการ ได้แก่ (1) หลักสูตรรายวิชา (2) หลักสูตรสัมพันธ์วิชา (3) หลักสูตรหมวดวิชา (4) หลักสูตรวิชาแกน และ (5) หลักสูตรสหสัมพันธ์ 2) กลุ่มหลักสูตรที่เน้นผู้เรียน ได้แก่ (1) หลักสูตรบูรณาการ (2) หลักสูตรที่เน้นผู้เรียน และ 3) หลักสูตรที่เน้นด้านประสบการณ์และสังคม ได้แก่ 1) หลักสูตรที่เน้นกระบวนการทางสังคมและการดำเนินชีวิต และ 2) หลักสูตรที่เน้นกิจกรรมและประสบการณ์

ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันระบบการศึกษาของไทยได้มีการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ รูปแบบของหลักสูตรที่มีอยู่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นหลักสูตรที่มีลักษณะเฉพาะ และแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของหลักสูตรประเภทนั้น ๆ รูปแบบของหลักสูตรได้มาจากแนวคิดของนักการศึกษา ซึ่งมีอย่างหลากหลายดังนี้

ฮิลดา ทาบ่า (Taba. 1962 : 175 - 178; อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2557 : 2) ได้เสนอทฤษฎีในการพัฒนาหลักสูตรว่า การที่จะพัฒนาหลักสูตร ก้าวแรกก็จะต้องเริ่มตั้งแต่ชั้นเรียน คือ ครูผู้สอนจะต้องมีแนวคิดหรือมีส่วนร่วมในการพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียน จากประเด็นดังกล่าว Hilda Taba จึงมีแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร 7 ขั้นตอนด้วยกัน และนอกจากฮิลดา ทาบ่า (Hilda Taba) ได้เสนอทฤษฎีในการพัฒนาหลักสูตรแล้ว ท่านยังได้เสนอทฤษฎีในการแบ่งประเภทเนื้อหาวิชาเพื่อสามารถจัดประเภทประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม โดยใช้วิธีการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ท่องจำ อภิปราย ทำแบบฝึกหัด วิเคราะห์สังเคราะห์ เพื่อต้องการให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในศาสตร์หรือความรู้ นั้น ๆ ดังต่อไปนี้

1. เนื้อหาวิชาที่เป็นความจริงและกระบวนการ (Specific Facts and Processes)
2. เนื้อหาวิชาที่เป็นพื้นฐานของความคิด (Basic Ideas)
3. เนื้อหาวิชาที่เป็นมโนทัศน์ (Concepts)
4. เนื้อหาวิชาที่เป็นระบบความคิด (Thought Systems)

ไทเลอร์ (Tyler, 1949 : 3; อ้างถึงใน สุพจน์ แสงเงิน. 2550 : 14) ได้นำเสนอแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการสอนซึ่งก็คือหลักการ และเหตุผลในการพัฒนาหลักสูตร (Tyler Rationale) ว่าในการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ต้องตอบคำถามพื้นฐานที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมายทางการศึกษา (Educational Purposes) อะไรบ้างที่โรงเรียนต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้
2. ประสบการณ์ทางการศึกษา (Educational Experiences) อะไรบ้างที่โรงเรียนจะต้องจัดให้เพื่อช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมาย
3. จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาอย่างไรจึงจะทำให้สอนมีประสิทธิภาพ
4. ประเมินประสิทธิภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนอย่างไรจึงจะทราบได้ว่าผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษา

ไทเลอร์ได้วางรูปแบบโครงสร้างของหลักสูตรโดยใช้วิธีการและเป้าหมายปลายทาง (Means and ends Approach) ดังนี้

ในการกำหนดจุดมุ่งหมายนั้น ในขั้นแรกต้องกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายชั่วคราวก่อน โดยต้องนำบริบทที่เกี่ยวข้อง เช่น บริบททางด้านสังคมด้วยการนำสิ่งที่สังคมคาดหวังว่าต้องการให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอย่างไร และมีการศึกษาตัวผู้เรียน เช่น ความต้องการ ความสนใจ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นต้น นอกจากนั้นยังต้องศึกษาแนวคิดของนักวิชาการ ความเชื่อค่านิยมของสังคมเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องวิเคราะห์ให้ชัดเจน เพราะการศึกษาสังคมค่านิยมชนบประเพณีวัฒนธรรมจะให้คำตอบว่าสังคมต้องการจัดการศึกษาเพื่ออะไร และจะจัดการศึกษาสำหรับใคร สิ่งเหล่านี้ช่วยให้แสวงหาคำตอบที่ชัดเจนในการกำหนดเป้าหมายหรือทิศทางของการศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรและการเสนอของไทเลอร์ มีลักษณะสำคัญคือ

1. จุดมุ่งหมายเป็นตัวกำหนดควบคุมการเลือก และจัดประสบการณ์การเรียน ดังนั้นการกำหนดจุดมุ่งหมายจึงมี 2 ขั้นตอน คือ ตอนแรกเป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายชั่วคราวแล้วจึงหาวิธีการและเกณฑ์จากทฤษฎีการเรียนรู้ปรัชญาการศึกษา และปรัชญาสังคมมาถ่วงดุลจุดมุ่งหมายชั่วคราว เพื่อให้ได้มาเป็นจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของหลักสูตร ตอนที่ 2 ศึกษาพื้นฐานทางจิตวิทยาและปรัชญาในการพัฒนาหลักสูตรจะเข้ามามีบทบาท และช่วยในการตรวจสอบเพื่อหาความชัดเจนของการกำหนดจุดมุ่งหมายขั้นนี้เพื่อตอบคำถาม และหาความชัดเจนว่าการจัดหลักสูตรเพื่อตอบสนองใคร ตอบสนองผู้เรียนหรือสังคม

2. การเลือก และจัดประสบการณ์การเรียนที่คาดหวังว่าจะให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนและส่วนเสริมหลักสูตรนั้นมีอะไร ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการเรียน

การสอนดำเนินไปเพื่อตอบสนองจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ไทเลอร์ได้เสนอเกณฑ์ในการพิจารณาเลือก ประสิทธิภาพการเรียนรู้ไว้ดังนี้

- 2.1 ผู้เรียนควรมีโอกาสฝึกพฤติกรรม และการเรียนรู้เนื้อหาตามที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมาย
- 2.2 กิจกรรม และประสิทธิภาพนั้นทำให้ผู้เรียนพอใจปฏิบัติการเรียนรู้จนนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เพียงข้อเดียวก็ได้
- 2.3 กิจกรรม และประสิทธิภาพนั้นอยู่ในข่ายความพอใจที่พึงปฏิบัติได้
- 2.4 กิจกรรม และประสิทธิภาพหลาย ๆ ด้านของการเรียนรู้จนนำไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เพียงข้อเดียวก็ได้
- 2.5 กิจกรรม และประสิทธิภาพเรียนรู้เพียงหนึ่งอย่างอาจตรวจสอบจุดมุ่งหมายหลาย ๆ ข้อได้

3. การจัดประสิทธิภาพการเรียนรู้ว่าต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ในด้านเวลาต่อเวลา และเนื้อหาต่อเนื้อหา เรียกว่า ความสัมพันธ์แบบแนวตั้ง (Vertical) กับแนวนอน (Horizontal) ซึ่งมีเกณฑ์ในการจัด ดังนี้

3.1 ความต่อเนื่อง (Continuity) หมายถึง ความสัมพันธ์ในแนวตั้งของส่วนองค์ประกอบหลักของตัวหลักสูตรจากระดับหนึ่งไปยังอีกระดับที่สูงขึ้นไป เช่น ในวิชาทักษะ ต้องเปิดโอกาสให้มีการฝึกทักษะในกิจกรรม และประสิทธิภาพบ่อย ๆ อย่างสม่ำเสมอ

3.2 การจัดช่วงลำดับ (Sequence) หมายถึง ความสัมพันธ์แนวตั้งของส่วนองค์ประกอบหลักของตัวหลักสูตรจากสิ่งที่เกิดขึ้นก่อนไปสู่สิ่งที่เกิดขึ้นภายหลัง หรือจากสิ่งที่มีความง่ายไปสู่ที่มีความยาก ดังนั้น การจัดกิจกรรมและประสิทธิภาพให้มีการเรียงลำดับก่อนหลังเพื่อให้ได้เรียนเนื้อหาที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

3.3 บูรณาการ (Integration) หมายถึง ความสัมพันธ์กันในแนวนอนขององค์ประกอบหลักของตัวหลักสูตร จากหัวข้อเนื้อหาหนึ่งไปยังอีกหัวข้อหนึ่งของรายวิชา หรือจากรายวิชาหนึ่งไปยังรายวิชาอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกัน การจัดประสิทธิภาพจึงควรเป็นในลักษณะที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนความคิดเห็นและได้แสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกัน เนื้อหาที่เรียนเป็นการเพิ่มความสามารถทั้งหมดของผู้เรียนที่ได้ประสบการณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน ประสิทธิภาพการเรียนรู้ จึงเป็นแบบแผนของปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างผู้เรียนกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อม

4. การประเมินผลเพื่อตรวจสอบว่าการจัดการเรียนการสอนได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ควรมีการปรับแก้ในส่วนใดบ้าง พิจารณาจากสิ่งต่อไปนี้

- 4.1 กำหนดจุดมุ่งหมายที่จะวัด และพฤติกรรมที่คาดหวัง
- 4.2 วัดและวิเคราะห์สถานการณ์ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเหล่านั้น

4.3 ศึกษาสำรวจข้อมูลเพื่อสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมเหล่านั้นได้อย่างเหมาะสม

4.4 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

4.4.1 ความเป็นปรนัย (Objectivity)

4.4.2 ความเชื่อมั่นได้ (Reliability)

4.4.3 ความเที่ยงตรง (Validity)

4.4.4 ความถูกต้อง (Accuracy)

4.5 การพิจารณาผลประเมินให้เป็นประโยชน์เพื่ออธิบายผลการเรียนรู้เป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม การอธิบายถึงส่วนดีของหลักสูตรหรือสิ่งที่จะต้องปรับแก้เพื่อเป็นแนวทาง ในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

จากการศึกษาเอกสารของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้นพบว่านักวิชาการแต่ละท่าน ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรไว้คล้ายคลึงกัน และสามารถสรุปแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรได้ดังนี้ การที่จะพัฒนาหลักสูตรจะต้องเริ่มจากครูผู้สอนจะต้องมีแนวคิด หรือมีส่วนร่วมในการพัฒนาสติปัญญาของผู้เรียน จึงมีแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร 7 ขั้นตอนด้วยกัน คือ 1) วิเคราะห์ความต้องการ 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 3) ตัดเลือกเนื้อหาสาระ 4) การจัด รวบรวมเนื้อหาสาระ 5) คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 6) การจัดรวบรวมประสบการณ์การเรียนรู้ และ 7) กำหนดวิธีวัดและประเมินผล โดยแบ่งเนื้อหาวิชาได้อย่างเหมาะสม โดยใช้วิธีการศึกษา ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อต้องการให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในศาสตร์หรือความรู้ นั้น ๆ เป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) เนื้อหาวิชาที่เป็นข้อเท็จจริงและกระบวนการ 2) เนื้อหาวิชาที่เป็นแนวคิดพื้นฐาน 3) เนื้อหาวิชาที่เป็นมโนทัศน์ และ 4) เนื้อหาวิชาที่เป็นระบบความคิด เมื่อผู้เรียนเข้าใจแล้วสามารถ จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตัวเองได้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของฮิลดา ทาบา (Hilda Taba)

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร

การจัดการเรียนการสอนจะต้องมีขั้นตอนในการการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรตรง ตามจุดมุ่งหมาย สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และมีการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลที่มี ประสิทธิภาพตามขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร โดยขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรได้มาจาก แนวคิดของนักการศึกษา ดังนี้

ทาบา (Taba, 1962 : 456 - 459) แนวคิดของทาบาในการพัฒนาหลักสูตรใช้ชีวิตแบบรากหญ้า (Grass-roots Approach) มีความเชื่อว่าหลักสูตรควรได้รับการออกแบบโดยครูผู้สอนมากกว่า พัฒนาจากองค์กรที่อยู่ในระดับสูงขึ้นไป ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์ความต้องการ (Diagnosis of Needs) ใช้วิธีสำรวจสภาพปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นของผู้เรียน และของสังคม

2. กำหนดจุดมุ่งหมาย (Formulation of Objectives) ด้วยข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความต้องการ

3. คัดเลือกเนื้อหาสาระ (Selection of Content) เมื่อกำหนดจุดมุ่งหมายแล้วก็ต้องเลือกเนื้อหาสาระ ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย และต้องคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนด้วย

4. การจัดรวบรวมเนื้อหาสาระ (Organization of Content) เนื้อหาสาระที่รวบรวมต้องคำนึงถึงความยากง่ายและความต่อเนื่อง รวมทั้งจัดให้เหมาะสมกับพัฒนาการและความสนใจของผู้เรียน

5. คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experiences) การคัดเลือกประสบการณ์เรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย และเนื้อหาวิชา

6. การจัดรวบรวมประสบการณ์การเรียนรู้ (Organization of Learning Experiences) การจัดประสบการณ์เรียนรู้ควรคำนึงถึงความต่อเนื่องของเนื้อหาสาระ

7. กำหนดวิธีวัดและประเมินผล (Determination of What to Evaluate and the Ways and Means of Doing It) มีการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ และกำหนดวิธีการประเมินรวมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินด้วย

เซย์เลอร์ อเล็กซานเดอร์ และเลวิส (Saylor, Alexander and Lewis. 1981 : 181) ประกอบด้วยกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ

1. เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และความครอบคลุม (Goals, Objective and Domains) หลักสูตรต้องประกอบด้วย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และในแต่ละเป้าหมายควรบ่งบอกถึงความครอบคลุมของหลักสูตร (Curriculum Domain) วัตถุประสงค์ พัฒนาการส่วนบุคคล มนุษยสัมพันธ์ ทักษะการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง และความชำนาญเฉพาะด้าน ซึ่งกำหนดจากความเป็นโลกาภิวัตน์ ความต้องการของสังคมที่อยู่อาศัยกฎหมาย ข้อบังคับ เป็นต้น

2. การออกแบบหลักสูตร (Curriculum Design) คือ การวางแผนเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือก และจัดเนื้อหาสาระ และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ โดยคำนึงถึงปรัชญา ความต้องการของสังคมและผู้เรียนมาพิจารณาด้วย

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) ครูต้องเป็นผู้วางแผนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ (Instructional Plans) รวมทั้งการจัดทำสื่อการเรียนการสอน เช่น ตำรา แบบเรียน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ครูตั้งเป้าหมายไว้

4. การประเมินผลหลักสูตร (Curriculum Evaluation) ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันตัดสินใจเพื่อเลือกวิธีการประเมินผลที่สามารถประเมินได้ว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นได้ผลตามความมุ่งหมาย

การประเมินหลักสูตรจะเป็นข้อมูลสำคัญที่บอกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ว่าควรปรับปรุงหลักสูตร ในจุดใด เพื่อประกอบการตัดสินใจในการวางแผนการใช้หลักสูตรในอนาคต

โอลิวา (Oliva. 1982 : 172) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 12 ขั้นตอน ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการศึกษา (Aims of Education) และหลักการปรัชญาและจิตวิทยาจากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสังคมและผู้เรียน
 2. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของชุมชนที่สถานศึกษานั้น ๆ ตั้งอยู่ ความต้องการจำเป็นของผู้เรียนในชุมชน และเนื้อหาวิชาที่จำเป็นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน
 3. เป้าหมายของหลักสูตร (Curriculum Goals) โดยอาศัยข้อมูลจากขั้น 1 และ 2
 4. จุดประสงค์ของหลักสูตร (Curriculum Objectives) โดยอาศัยข้อมูลจากขั้นที่ 1, 2 และ 3 แตกต่างจากขั้นที่ 3 คือ มีลักษณะเฉพาะเจาะจงเพื่อนำไปสู่การประยุกต์ใช้หลักสูตร และการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร
 5. รวบรวมและนำไปใช้ (Organization and Implementation of the Curriculum) เป็นขั้นของการกำหนดโครงสร้างหลักสูตร
 6. กำหนดเป้าหมายของการสอน (Instructional Goals) ของแต่ละระดับ
 7. กำหนดจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน (Instructional Objective) ในแต่ละวิชา
 8. เลือกยุทธวิธีในการสอน (Selection of Strategies) เป็นขั้นที่ผู้เรียนเลือกยุทธวิธีที่เหมาะสมกับผู้เรียน
 9. เลือกเทคนิควิธีการประเมินผลก่อนที่นำไปสอนจริงคือ 9A (Preliminary Selective of Evaluation Techniques) และกำหนดวิธีประเมินผลหลังจากกิจกรรมการเรียนการสอนสิ้นสุดคือ 9B (Find Selection of Evaluation Techniques)
 10. นำยุทธวิธีไปใช้ปฏิบัติจริง (Implementation of Strategies) เป็นขั้นของการใช้วิธีการที่กำหนดในขั้นที่ 8
 11. ประเมินผลจากการเรียนการสอน (Evaluation of Instruction) เป็นขั้นที่เมื่อการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเสร็จสิ้น มีการประเมินผลตามที่ได้เลือกหรือกำหนดวิธีการประเมินขั้นที่ 9
 12. ประเมินหลักสูตร (Evaluation of Curriculum) เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ทำให้วงจรครบถ้วน การประเมินผลที่มีใช้ประเมินผู้เรียนและผู้สอน แต่เป็นการประเมินหลักสูตรที่จัดทำขึ้น
- สกลีเบ็ก (Sklibeck. 1984 : 230 - 239) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนของหลักสูตร ในลักษณะที่เป็นพลวัต จุดเด่นคือ การวิเคราะห์สถานการณ์ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้ สกลีเบ็กเชื่อว่า สถานการณ์เป็นองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดความแตกต่าง

ของหลักสูตร เพราะไม่สามารถคาดเหตุการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นหน้าได้ การกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ไว้ก่อนมีการสำรวจสถานการณ์จริงจึงขาดความน่าเชื่อถือ ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรโดยโรงเรียนเป็นผู้พัฒนาหลักสูตรเอง (School-based Curriculum Development หรือ SBCD) เป็นวิธีที่สามารถนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับความเป็นจริงได้ การวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นปรากฏการณ์ของสังคมแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน ทำให้ไม่สามารถเจาะจงใช้รูปแบบหลักสูตรที่เป็นแบบเดียวกันได้ ดังนั้น รูปแบบหลักสูตรจึงเป็นพลวัต แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของสเกลเบิร์กประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานการณ์ (Analyze the Situation) วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตร ซึ่งส่งผลถึงโรงเรียนให้มีการพัฒนาหลักสูตรให้นำไปปฏิบัติได้จริง และบังเกิดผลให้นักเรียนได้เรียนรู้ ซึ่งปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน

ก. ปัจจัยภายนอก ได้แก่

1. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรม ความคาดหวังของผู้ปกครองความต้องการของนายจ้าง ความต้องการของสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก และอุดมคติของสังคม
2. การเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาและหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย นโยบายการศึกษาระบบการสอน อำนาจในการตัดสินใจของท้องถิ่น ผู้บงการการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม เป็นต้น
3. การเปลี่ยนแปลงเนื้อหาวิชา และการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับยุคสมัย
4. การเพิ่มศักยภาพของครูอาจารย์ในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับยุคสมัย
5. การนำทรัพยากรนำมาใช้ในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

ข. ปัจจัยภายใน ได้แก่

1. เจตคติ ความสามารถ และความต้องการทางการศึกษาของนักเรียน
2. ค่านิยม เจตคติ ทักษะ และประสบการณ์ของครู ที่เป็นจุดเด่นและจุดด้อยของการจัดการเรียนการสอน
3. ความคาดหวังของโรงเรียน โครงสร้างการบริหารงาน การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา วิธีจัดประสบการณ์ให้นักเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน บรรทัดฐานทางสังคม และการจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่ไม่พึงประสงค์

4. วัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากร งบประมาณ แผนงาน และศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน

5. การยอมรับ และการรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำหลักสูตรมาใช้

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ (Define Objectives) การวิเคราะห์สถานการณ์ในขั้นตอนที่ 1 เพื่อนำไปกำหนดวัตถุประสงค์ซึ่งการกำหนดวัตถุประสงค์เปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยภายนอกและภายใน สะท้อนความเป็นจริงของสถานการณ์ที่เป็นอยู่ สอดคล้องกับค่านิยม ทิศทางที่กำหนด รวมทั้งผลลัพธ์ที่คาดหวังจากการจัดการศึกษา การกำหนดวัตถุประสงค์ควรเขียนในลักษณะการเรียนรู้ที่คาดหวังจากนักเรียน และกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูที่ให้บริการวัตถุประสงค์ ซึ่งการกำหนดวัตถุประสงค์ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ทั่วไปกับวัตถุประสงค์เฉพาะ ในการกำหนดวัตถุประสงค์ต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และนักวิชาการ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบการจัดการเรียนการสอน (Design the Teaching Learning Programmer) เป็นการออกแบบการเรียนการสอนต้องให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา โรงเรียนต้องตอบคำถามพื้นฐาน เช่น จะสอนอะไร และนักเรียนจะเรียนรู้อะไรซึ่งต้องศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับรายวิชาที่นำมาจัดการเรียนการสอน การกำหนดแบบแผนการสอน และการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานหรือทิศทางของหลักสูตรที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง เป็นวิชาบังคับหรือวิชาเลือกตามความสนใจ
2. การจัดกลุ่ม และการบูรณาการของสาระวิชาต่าง ๆ
3. การจัดกลุ่มนักเรียน ซึ่งอาจจัดตามความสนใจของนักเรียน จัดให้เด็กเรียนเก่งเรียนด้วยกัน ไม่เก่งเรียนด้วยกัน หรือจัดให้เด็กที่มีความสนใจต่างกันเรียนด้วยกัน
4. ความสัมพันธ์ของวิชาต่าง ๆ กับเป้าหมายของหลักสูตร
5. การเรียงลำดับของเนื้อหาการสอน
6. สถานที่ ทรัพยากร อุปกรณ์ และเครื่องใช้ไฟฟ้า
7. ออกแบบวิธีการจัดการเรียนการสอน
8. แต่งตั้งคณะทำงาน
9. จัดทำตารางและกิจกรรมในการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 4 การนำหลักสูตรไปใช้ (Interpret and Implement the Programme) การวางแผน และการออกแบบหลักสูตรก็เพื่อให้หลักสูตรนั้นนำไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผล ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งดูจากผลการประเมินผลลัพธ์สุดท้ายว่าการเรียนการสอนเป็นไปตามความต้องการหรือไม่

มีแผนงานใดที่มีความพร้อมมากที่สุด และรับรองคุณภาพได้ดังนั้น ครูต้องมีจิตสำนึกในความเป็นมืออาชีพที่ต้องติดตามควบคุม ดูแล และประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพิจารณาว่าสิ่งที่ออกแบบและดำเนินการอยู่มีประโยชน์คุ้มค่า การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนจากบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เช่นผู้บริหาร โรงเรียน หัวหน้าภาค อาจไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากปัญหาการขาดการเอาใจใส่จากครู ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้นการบริหารหลักสูตรที่ทำให้เกิดการยอมรับ และนำไปใช้ได้จริง ๆ ต้องดำเนินการโดยผู้ที่อยู่ในโรงเรียนซึ่งก็คือครูนั่นเองครูเป็นผู้ที่ใกล้ชิด และทราบข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจ ความต้องการของนักเรียนเป็นอย่างดี ดังนั้น การปฏิบัติเพื่อพัฒนาหลักสูตรต้องเหมาะสม และต้องสอดคล้องกับศักยภาพของครู การนำไปใช้ขึ้นอยู่กับครู ครูต้องเป็นบุคลากรหลักในการออกแบบ และการนำไปใช้ นั่นคือ ครูต้องเป็นผู้พัฒนาหลักสูตรด้วยตนเอง ดีกว่ารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่บุคคลอื่นเป็นผู้จัดทำ

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินการเรียนรู้และการประเมินผลหลักสูตร (Assess and Evaluate) การประเมินการเรียนรู้ (Assessment) เป็นการตัดสินคุณค่าในศักยภาพการเรียนรู้ และ การปฏิบัติของผู้เรียนรู้ ส่วนการประเมินผล (Evaluation) หมายถึงการรวบรวมหลักฐานเพื่อนำมาตัดสินคุณค่าเกี่ยวกับหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การออกแบบ การนำไปใช้ รวมทั้ง ผลการปฏิบัติหรือผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งการประเมินการปฏิบัติของผู้เรียนเป็นการกำหนดเกณฑ์ที่ผู้เรียนต้องบรรลุ เช่น การกำหนดชิ้นงาน การสังเกต การบันทึกการทำงาน การสอน การรายงานผล การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องมีแนวทางที่หลากหลายเพื่อให้ครอบคลุม รวมทั้งเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องทุกครั้ง ดังนั้น การประเมินจึงไม่ใช่กิจกรรมที่กระทำรอบคอบครั้งเดียว แต่เป็นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งผู้ออกแบบหลักสูตรด้วยการกระทำเช่นนี้เป็นวงจรต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงผู้เรียน และหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น

จากการศึกษาเอกสารของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้นพบว่านักวิชาการแต่ละท่านผู้วิจัยเลือกใช้ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรของทาบ (Taba, 1962 : 456 - 459) 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) สำรวจสภาพปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นของผู้เรียน 2) กำหนดจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ 3) คัดเลือก ออกแบบ เนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย 4) การจัดรวบรวม เนื้อหาสาระ คำนึงถึงความยากง่าย และต่อเนื่อง 5) คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชา 6) จัดรวบรวมประสบการณ์การเรียนรู้ และ 7) การวัดและประเมินผล ซึ่งทาบมีความเชื่อว่าหลักสูตรควรได้รับการออกแบบ โดยครูผู้สอนมากกว่าพัฒนาจากองค์กรที่อยู่ในระดับสูงขึ้นไป ดังนั้น ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรที่มีความสัมพันธ์กับนักเรียน สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และชุมชน นักเรียนสามารถนำองค์ความรู้ และประสบการณ์ไปบูรณาการต่อยอดในอนาคตได้

การบริหารหลักสูตร

การบริหารหลักสูตรหรือการใช้หลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ และการนำไปใช้ต้องมีความสอดคล้องกันทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่ง และเกี่ยวข้องกับผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ที่ถือว่าเป็นหัวใจของการนำหลักสูตรไปใช้ในขั้นตอนนี้ โดยนักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารหลักสูตรไว้ดังนี้

ชวลิต ชุกก่าแพง (2551 : 65) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การนำกระบวนการบริหารมาใช้ในขั้นตอนวางแผนหลักสูตรการนำหลักสูตรมาใช้ในการประเมินหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรโดยอาศัยบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และเป็นการบริหารงานด้านวิชาการ ซึ่งเปรียบเสมือนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการบริหารหลักสูตรนั้นผู้ทำหน้าที่ ส่วนใหญ่ในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน การบริหารหลักสูตรนั้นเป็นระบบของหลักสูตร ซึ่งจะต้องบริหารอย่างเป็นระบบรวมถึงกระบวนการเรียนการสอนด้วย

วิรุฬ เกิดภักดี (2551; อ้างถึงใน กษมา ชนะวงษ์. 2564 : 18) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การวางแผน การอำนวยการ การประสานงาน การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากร และการติดตามประเมินผลในการนำหลักสูตรไปใช้

วัชราวลี วัชรวิงศ์ ณ อยุธยา (2552; อ้างถึงใน กษมา ชนะวงษ์. 2564 : 18) ได้กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การจัดการ และการดำเนินการ การควบคุมดูแล ส่งเสริม และสนับสนุน ให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถาบันการศึกษา เพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตรโดยใช้ทรัพยากรการบริหารที่มีอยู่อย่างจำกัด ในสถาบันการศึกษานั้นให้เกิดประโยชน์ และมีประสิทธิภาพสูงสุด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553; อ้างถึงใน กษมา ชนะวงษ์. 2564 : 18) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง กระบวนการ บริหารงานการใช้หลักสูตร แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ การเตรียมการหลักสูตร การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร

จากการศึกษาเอกสารของนักวิชาการ และหน่วยงานการศึกษาดังกล่าวข้างต้น พบว่า นักวิชาการแต่ละท่านให้ความหมายของการบริหารหลักสูตรสามารถสรุปความหมายของการบริหารหลักสูตรไว้ว่า

การบริหารหลักสูตรจะต้องมีการศึกษาวิเคราะห์ การวางแผน การอำนวยการ การประสานงาน การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และเอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ตั้งแต่การตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ วัตถุประสงค์ทั่วไป

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม รูปแบบ โครงสร้างเนื้อหาวิชา วิธีการจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน การเตรียมความพร้อมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถาบัน การศึกษา เพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อนำมาใช้ในการประเมินหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุด รวมถึงการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้ตรงตามวัตถุประสงค์ และจุดมุ่งหมาย

การประเมินหลักสูตร

การประเมินผลหลักสูตรจะทำให้ทราบถึงการใช้หลักสูตรว่าได้ผลเพียงใด การประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตร เพราะผลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรจะเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรต่อไป ซึ่งในงานวิจัยนี้จะนำเสนอหัวข้อที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กู๊ด (Good. 1945 : 209) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินหลักสูตรคือการประเมินผลของการจัดกิจกรรมการเรียนภายในขอบข่ายของการสอนที่เน้นเฉพาะจุดประสงค์ของการตัดสินใจในความถูกต้องของจุดมุ่งหมาย ความสัมพันธ์ และความต่อเนื่องของเนื้อหา และผลสัมฤทธิ์ของวัตถุประสงค์ ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจในการวางแผนการจัด โครงการต่อเนื่อง และการหมุนเวียนของกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่จะจัดใหม่ขึ้น

ไทเลอร์ (Tyler. 1950 : 110 - 125) กล่าวว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการชี้ให้เห็นว่าการจัดการศึกษาได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ระบุในหลักสูตรและการสอนหรือไม่ จุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่สำคัญ คือ ความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นไปในทางพึงปรารถนา ดังนั้น การประเมินจึงเป็นกระบวนการ ที่กำหนดว่า มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด การประเมินในลักษณะนี้ มีส่วนสำคัญ 2 ประการ คือ การประเมินจะต้องวัดพฤติกรรมของนักเรียน เพราะการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นจุดหมายของการศึกษา ที่ต้องการให้นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนไปสู่การประเมิน จำเป็นต้องประเมินมากกว่าหนึ่งครั้ง เพื่อจะได้พิจารณาความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดขึ้น การประเมินเพียงสองครั้งยังไม่เพียงพอ การที่จะประเมินว่าการเรียนรู้คงทนนานเท่าใด จำเป็นจะต้องมีการประเมินอีกครั้งหลังจากเรียนจบแล้วเป็นระยะเวลาหนึ่ง เป็นการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว

ทาบ (Taba. 1962 : 310) อธิบายว่า การประเมินหลักสูตรมีความหมายครอบคลุม ขอบข่ายหลายประการ อาจเป็นการประเมินจุดมุ่งหมาย และขอบข่ายของหลักสูตรคุณสมบัติของ

บุคคลากรที่รับผิดชอบเรื่องหลักสูตรความสามารถของผู้เรียน ความสำคัญของรายวิชาต่าง ๆ ผลของการนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินวัสดุสื่อการเรียนต่าง ๆ เป็นต้น

ครอนบัค (Cronbach. 1970 : 102) ให้ความหมายว่า การประเมินเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการทางการศึกษา ซึ่งมีขอบเขตครอบคลุมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ทางการศึกษา อาจเป็นสื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียน หรือประสบการณ์การเรียนที่โรงเรียนจัดให้กับนักเรียน ในการประเมินจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในหลายเรื่องด้วยกันจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ด้วยเหตุนี้ในการทำการประเมิน จะประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ หลายขั้นตอนและมีเทคนิควิธีการแตกต่างกัน ไม่มีวิธีการประเมินแบบใดแบบหนึ่งที่สามารถนำไปใช้ทุกสถานการณ์หรือทุกเหตุการณ์ ดังนั้นในการประเมินหลักสูตรของรายวิชาใดวิชาหนึ่งจึงไม่ควรที่จะใช้การสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่เพียงอย่างเดียว ควรจะได้มีการวัดตัวแปรอื่น ๆ ประกอบด้วย สดฟ้ เฟลบีม และคณะ (Stufflebeam and et al. 1971 : 128) ให้ความหมายของการประเมินหลักสูตรว่า การประเมินหลักสูตรคือ กระบวนการหาข้อมูลเก็บข้อมูล เพื่อนำไปใช้ เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่ดีกว่าเดิม

ฉันท ชาติทอง (2553 : 318) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตัดสินใจคุณค่าของหลักสูตรว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงไร และเพื่อนำผลการประเมินดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553 : 290) กล่าวถึง การประเมินหลักสูตรว่า เป็นกระบวนการรวบรวม ข้อมูลสารสนเทศตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อนำมาตัดสินใจหรือคุณภาพของหลักสูตรนั้น

จากการศึกษาเอกสารของนักวิชาการ และหน่วยงานการศึกษาดังกล่าวข้างต้น พบว่านักวิชาการแต่ละท่านให้ความหมายของการประเมินหลักสูตร โดยสามารถสรุปความหมายของการประเมินหลักสูตรได้ดังนี้

การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการหาข้อมูล เก็บข้อมูล กิจกรรมการเรียนการสอนภายในขอบข่ายของการสอน เพื่อตัดสินใจในเรื่องโปรแกรม หรือหลักสูตรการศึกษาว่า หลักสูตรที่สร้างขึ้นมานั้น มีคุณภาพหรือไม่ หรือได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่มีส่วนใดต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อหาข้อบกพร่องหรือปัญหา และพิจารณาค่าของหลักสูตร

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง และมีขอบเขตที่กว้างขวาง การประเมินหลักสูตรจะต้องครอบคลุมขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร เพราะฉะนั้นการประเมิน

หลักสูตรแต่ละชั้นตอน มีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน แต่โดยทั่วไปแล้วจุดมุ่งหมายใหญ่ของการประเมินหลักสูตร จะมีความใกล้เคียงกัน มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ดังนี้

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล (2554 : 6) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ว่า 1) เพื่อหาแนวทางการปรับปรุง และแก้ไขข้อบกพร่องที่พบในองค์ประกอบของหลักสูตร 2) เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการบริหารหลักสูตร 3) เพื่อตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่า บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และตอบสนองต่อความต้องการของสังคมหรือไม่มีคุณภาพดีหรือไม่ดี สามารถใช้หลักสูตรต่อไปได้หรือไม่ได้ และ 4) เพื่อติดตามผลผลิตของหลักสูตร โดยพิจารณาจากคุณภาพของนักเรียนที่เรียนจบหลักสูตร

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2554 : 106) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่องในองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร รวมไปถึงการหาวิธีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่พบดังกล่าว
2. เพื่อช่วยผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง ตัดสินใจในการปรับปรุงแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร
3. เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการบริหารหลักสูตรกรณีศึกษา รวมไปถึงการจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาเอกสารของนักวิชาการ และหน่วยงานการศึกษาดังกล่าวข้างต้น จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรมีเพื่อหาแนวทางการปรับปรุง และแก้ไขข้อบกพร่องที่พบในองค์ประกอบของหลักสูตร รวมถึงการช่วยผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง ตัดสินใจในการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาการบริหารหลักสูตร หรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และการประเมินผลของหลักสูตรว่า หลักสูตรบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และตอบสนองต่อความต้องการของสังคมหรือไม่มีคุณภาพหรือไม่ สามารถใช้หลักสูตรต่อไปได้หรือไม่ได้ และเป็นการติดตามผลผลิตของหลักสูตร โดยพิจารณาจากคุณภาพของนักเรียนที่เรียนจบหลักสูตร จากการนิเทศการศึกษา รวมไปถึงการจัดการเรียนการสอน

ระยะของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรควรมีการดำเนินเป็นระยะ ๆ ทั้งนี้ เนื่องจากข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดของหลักสูตรอาจมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย และในระยะเวลาต่างกัน เช่น อาจมีสาเหตุมาจากตอนจัดทำหรือยกร่างหลักสูตร ซึ่งทำให้ตัวหลักสูตรไม่มีคุณภาพที่ดี หรือไม่สอดคล้องกับ

ปัญหา และความต้องการของผู้เรียน และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปหรืออาจมีสาเหตุมาจากตอนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นต้น

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 160 - 161) ได้เสนอแนะการประเมินผลหลักสูตร โดยทั่วไปแล้ว จะแบ่งออกเป็น 3 ระยะด้วยกัน คือ

ระยะที่ 1 การประเมินหลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการกำหนดจุดมุ่งหมาย การวัดและการประเมินผลการเรียนซึ่งทำได้ 2 ลักษณะ คือ

1. ประเมินหลักสูตรเมื่อสร้างหลักสูตรฉบับร่างเสร็จแล้วก่อนจะนำหลักสูตรไปใช้จริง
2. ประเมินหลักสูตรในชั้นทดลองใช้ เพื่อปรับปรุงส่วนที่ขาดหรือเป็นปัญหาให้มีความสมบูรณ์ เพื่อประสิทธิภาพในการนำไปใช้ต่อไป

ระยะที่ 2 ประเมินหลักสูตรระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร เพื่อตรวจสอบหลักสูตรว่าสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใดหรือบกพร่องในบางส่วนใด เพื่อทำการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสม

ระยะที่ 3 การประเมินหลักสูตรหลังการใช้หลักสูตร เพื่อสรุปตัดสินว่าหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นควรจะดำเนินการใช้ต่อไปหรือควรปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นหรือควรระงับยกเลิก

ปวงศา จรดล (2549 : 149 - 150) การประเมินหลักสูตรที่ดีจึงต้องตรวจสอบเป็นระยะ เพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้น โดยทั่วไปจะแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การประเมินหลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้ (Project Analysis)

ในช่วงระหว่างที่มีการสร้างหรือพัฒนาหลักสูตร อาจมีการดำเนินการตรวจสอบทุกขั้นตอนของการจัดทำ นับแต่การกำหนดจุดมุ่งหมายไปจนถึงการกำหนดการวัดและประเมินผลการเรียน ซึ่งสามารถทำได้ 2 ลักษณะคือ

1. การประเมินหลักสูตรเมื่อสร้างหลักสูตรฉบับร่างเสร็จแล้ว ก่อนจะนำหลักสูตรไปใช้จริง ควรมีการประเมินตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรฉบับร่าง และองค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร การประเมินหลักสูตรในระยะนี้ต้องอาศัยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านพัฒนาหลักสูตรทางด้านเนื้อหาวิชา ทางด้านวิชาชีพครู ทางด้านการวัดผลหรือจะให้ผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์หรือพิจารณาก็ได้

2. การประเมินหลักสูตรในชั้นทดลองใช้ เพื่อปรับปรุงแก้ไขส่วนที่ขาดตกบกพร่องหรือเป็นปัญหาให้มีความสมบูรณ์ เพื่อประสิทธิภาพในการนำไปใช้จริงต่อไป

ระยะที่ 2 การประเมินหลักสูตรระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร (Formative Evaluation) ในขณะที่มีการดำเนินการใช้หลักสูตรที่จัดทำขึ้น ควรมีการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใดหรือบกพร่องในบางส่วนใด เพื่อทำการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตร

ให้มีความเหมาะสม เช่น ประเมินกระบวนการใช้หลักสูตรในด้านการบริหาร การจัดการหลักสูตร การนิเทศกำกับติดตาม และการจัดกระบวนการเรียนการสอน

ระยะที่ 3 การประเมินหลักสูตรหลังการใช้หลักสูตร (Summative Evaluation) หลังจากที่มีการใช้หลักสูตรมาแล้วระยะหนึ่งหรือครบกระบวนการเรียบร้อยแล้ว ควรจะประเมินหลักสูตรทั้งระบบ ซึ่งได้แก่ การประเมินองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ของหลักสูตรทั้งหมด คือ เอกสารหลักสูตร วัสดุหลักสูตร บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร การบริหารหลักสูตร การนิเทศกำกับติดตาม การจัดกระบวนการเรียนการสอน ฯลฯ เพื่อสรุปผลตัดสินว่าหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้น ควรจะดำเนินการใช้ต่อไป หรือควรปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นหรือควรจะยกเลิก

จากการศึกษาเอกสารของนักวิชาการ และหน่วยงานการศึกษาดังกล่าวข้างต้น พบว่านักวิชาการแต่ละท่านให้ระยะของการประเมินหลักสูตร โดยสามารถสรุประยะของการประเมินหลักสูตรได้ดังนี้

○ การประเมินหลักสูตรที่ดีจึงต้องตรวจสอบเป็นระยะเพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้น โดยทั่วไปจะแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ระยะของการประเมินหลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้ (Project Analysis) สามารถทำได้ 2 ลักษณะคือ 1) การประเมินหลักสูตรเมื่อสร้างหลักสูตรฉบับร่างเสร็จแล้ว และ 2) การประเมินหลักสูตรในขั้นทดลองใช้ เพื่อปรับปรุงแก้ไขส่วนที่ขาดตกบกพร่องหรือเป็นปัญหาให้มีความสมบูรณ์เพื่อประสิทธิภาพในการนำไปใช้จริงต่อไป ระยะที่ 2 การประเมินหลักสูตรระหว่างการดำเนินการใช้หลักสูตร (Formative Evaluation) และระยะที่ 3 การประเมินหลักสูตรหลังการใช้หลักสูตร (Summative Evaluation) โดยจะต้องมีการดำเนินการประเมินเป็นระยะ ๆ เพื่อให้การใช้หลักสูตรมีประสิทธิภาพมากที่สุด

หลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษา เป็นหลักสูตรที่แต่ละสถานศึกษาได้สร้างและพัฒนาขึ้นมาเป็นแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ให้บรรลุถึงเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ผู้ศึกษาได้ศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

ในการประเมินหลักสูตรครั้งนี้ผู้ศึกษาทำการศึกษาความหมายของหลักสูตรสถานศึกษาตามที่นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 5) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึงแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของ มวลประสบการณ์ ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ ประสบความสำเร็จในการ เรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลก อย่างมีความสุข

สมศักดิ์ ศิริ (2550 : 18) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผนหรือแนวทางหรือ ข้อกำหนด ของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละ กลุ่มบุคคล พัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นตอนของมวลประสบการณ์ ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ สะสมซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จ ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จัก ตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข หลักสูตรสถานศึกษาจะประกอบด้วย การเรียนรู้ และมวลประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่ง วางแผนไว้เพื่อพัฒนาความรู้ของผู้เรียน

ชวลิต ชูกำแหง (2551 : 194) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษาว่า หมายถึง เอกสารที่กำหนดวิธีการหรือแนวทางการจัดการศึกษาในโรงเรียน หลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ต้องเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษารวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้อง นอกสถานศึกษา เพื่อระดมความคิด ประสบการณ์มาใช้ในการกำหนดหลักสูตร เพื่อพัฒนานักเรียน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งเปลี่ยนไปตามธรรมชาติของการศึกษา

บุญนำ เทียบฤทธิ์ (2555 : 39) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง หลักสูตร ที่โรงเรียน จัดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ เกิดการเรียนรู้สามารถนำไปสู่ การปฏิบัติจนมีชีวิต อยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข

อัมพร โวงประโคน (2557 : 44) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง หลักสูตรที่ทาง โรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนำสาระและมาตรฐาน การเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาเป็นกรอบ รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยมีส่วนร่วม ของสังคม ชุมชน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่ การปฏิบัติได้

จากความหมายของหลักสูตรสถานศึกษาข้างต้น พอสรุปได้ว่า หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผนหรือแนวทาง หรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้

ความสามารถ ซึ่งเกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษารวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องนอกสถานศึกษา เพื่อระดมความคิด และประสบการณ์มาใช้ในการกำหนดหลักสูตร โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาการเรียนรู้ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติ และดำเนินชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาเป็นกรอบ รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลก อย่างมีความสุข

องค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา

องค์ประกอบของหลักสูตรนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่มีส่วนทำให้ความหมาย และความสำคัญ ของหลักสูตรมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เนื่องจากองค์ประกอบของหลักสูตรทำให้มองเห็นถึงโครงสร้าง ของหลักสูตรทั้งระบบ มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรไว้แตกต่างกัน ดังนี้ ไทเลอร์ (Tyler, 1950 : 78) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรควรพิจารณาองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1. การกำหนดจุดประสงค์
2. การเลือกเนื้อหาสาระและประสบการณ์ การเรียนรู้
3. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
4. การประเมินผลการเรียนรู้

Taba (1962 : 424 - 425) กล่าวว่า หลักสูตรไม่ว่าจะออกแบบหรือมีรูปแบบใดก็ตาม ควรมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. ความมุ่งหมาย เป็นการกำหนดว่าต้องให้ผู้เรียนเป็นอย่างไรหรือจะให้การศึกษา เพื่ออะไร
2. เนื้อหาวิชา เป็นการเลือก จัดเนื้อหาวิชา และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียน พัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
3. การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้บรรลุตามความมุ่งหมาย
4. การประเมินหลักสูตร เป็นการตรวจสอบว่า หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมาย ที่กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด องค์ประกอบของหลักสูตรมีความเกี่ยวเนื่อง และสัมพันธ์กัน โดยจะครอบคลุมถึงโครงสร้างทั้งหมดของหลักสูตรอันประกอบไปด้วยจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหา ประสบการณ์ กระบวนการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผลผู้เรียน ซึ่งองค์ประกอบทั้งหมดของหลักสูตรจะเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดความรู้ความสามารถ

และทักษะที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของตนเองในสังคมตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ต่อไป

ชลี จางจุม (2555 : 37) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการวัดและประเมินผล เพื่อให้การใช้หลักสูตรส่งผลต่อประสิทธิภาพของคุณภาพผู้เรียน

ไพศาล บุญขาว (2556 : 17) กล่าวว่า หลักสูตรที่สถานศึกษานำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนอันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และประสบผลสำเร็จได้นั้นควรประกอบด้วย องค์ประกอบของหลักสูตร 6 ประการ คือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อประกอบการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

พินนภัส ตลอดจนพงษ์ (2556 : 12) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย เหตุผล และความจำเป็นของหลักสูตร จุดประสงค์เฉพาะของหลักสูตร การคัดเลือกเนื้อหาสาระ การจัดเนื้อหา และประสบการณ์ การเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล

เย็นฤดี กุ่มพร้อม (2557 : 11) กล่าวว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบหลายส่วนสามารถสร้างหลักสูตรขึ้นได้หลายลักษณะภายใต้กรอบของหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งถือได้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการเรียนการสอนหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การกำหนดเนื้อหาหรือการจัดทำสื่อการเรียนการสอน ซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตรด้วยกันทั้งนั้น ดังนั้น องค์ประกอบของหลักสูตรควรประกอบด้วย จุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน เนื้อหาที่จัดให้แก่ผู้เรียนตามวุฒิภาวะของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล

สรุปได้ว่า หลักสูตรที่สถานศึกษานำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนอันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และประสบผลสำเร็จได้นั้นควรประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ดังนี้ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) เนื้อหาของหลักสูตร 3) การใช้หลักสูตร และ 4) การวัดและประเมินผล โดยหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนตราษตระการคุณ ใช้องค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษาตามแบบของทาบา (Taba)

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

นักวิชาการ ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ไว้ดังนี้

เพ็ญโฉม ลัทธบุญ (2552 : 37) กล่าวว่า หลักในการพัฒนาหลักสูตรจำเป็นจะต้องได้ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายทั้งครู ชุมชน และผู้เชี่ยวชาญในการวางแผนอย่างเป็นระเบียบและรอบคอบ ดำเนินการตามแผนที่วางไว้เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ของหลักสูตร การพัฒนา

หลักสูตรเป็นกระบวนการในการทำให้หลักสูตรเป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นการวางแผนที่ดีในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศตามเป้าหมายที่วางไว้ ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร กำหนดจุดมุ่งหมาย จัดเนื้อหา และประสบการณ์ นำหลักสูตรเริ่มจากการศึกษาและประเมินหลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติ

เซย์เลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor & Alexander. 1974 : 7; อ้างถึงใน สมศักดิ์ โกลากุล. 2556 : 21) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การกระทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย รวมทั้งการผลิตเอกสารต่าง ๆ สำหรับผู้เรียน

สมศักดิ์ โกลากุล (2556 : 21) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร มีความหมายใน 2 ลักษณะ คือ การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่เลย และความหมายที่ 2 คือ การปรับปรุงแก้ไข หลักสูตรเดิมให้ดีขึ้น เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันหรือรองรับกับการเปลี่ยนแปลง ตอบสนองความต้องการของชุมชน สังคม โดยส่วนรวม การพัฒนาหลักสูตรมีเป้าหมายสำคัญที่พัฒนาผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามจุดหมาย

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำให้หลักสูตรเป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นการวางแผนที่ดีในการจัดการศึกษาความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายทั้งครู ชุมชน และผู้เชี่ยวชาญเพื่อพัฒนาประเทศตามเป้าหมายที่วางไว้ ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร เริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตรสำหรับงานวิจัยฉบับนี้ การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรขึ้นมาในรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้หลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐาน ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรของทาบามี 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) วิเคราะห์ความต้องการ (Diagnosis of Needs) 2) กำหนดจุดมุ่งหมาย (Formulation of Objectives) 3) คัดเลือกเนื้อหาสาระ (Selection of Content) 4) การจัดรวบรวมเนื้อหาสาระ (Organization of Content) 5) คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experiences) 6) การจัดรวบรวมประสบการณ์การเรียนรู้ (Organization of Learning Experiences) และ 7) กำหนดวิธีวัดและประเมินผล (Determination of What to Evaluate and the Ways and Means of Doing It) และการพัฒนาหลักสูตร มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ดังนี้ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) เนื้อหาของหลักสูตร 3) การใช้หลักสูตร และ 4) การวัดและประเมินผล

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา ให้นักเรียนได้เกิดความรู้ความสามารถ ทักษะกระบวนการที่สำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กรมวิชาการ (2545 : 30) ได้กำหนดกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจเป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
2. การจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
3. การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา
4. การออกแบบการเรียนรู้
5. การออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
6. การกำหนดรูปแบบ วิธีการและเกณฑ์การตัดสิน การวัดผลและประเมินผล และ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

7. การพัฒนาระบบการส่งเสริมสนับสนุน
 8. การเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา
- ชวลิต ชุกก่าแพง (2551 : 198) ได้เสนอกระบวนการในจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ
2. การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. กำหนดโครงสร้างหลักสูตร
4. จัดทำคำอธิบายรายวิชา
5. จัดทำหน่วยการเรียนรู้
6. จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
7. การวัดและประเมินผลเป้าหมาย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552 : 37) ได้ให้แนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่าง ๆ อาทิ ฝ่ายบริหารครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และมีขั้นตอนดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มีแหล่งข้อมูลสำคัญมากมายที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อาทิ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัญหา จุดเน้น ความต้องการของชุมชน และของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ตลอดจนความต้องการของนักเรียน

3. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พิจารณาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ วิทยุทัศน์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา (เวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน/เพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) คำอธิบายรายวิชา และเกณฑ์การจบหลักสูตร พร้อมกันนี้สถานศึกษาจะต้องจัดทำเอกสารระเบียบการวัดผลประเมินผลเพื่อใช้ควบคู่กับหลักสูตรสถานศึกษา

4. คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ นำเสนอร่างเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาและระเบียบการวัดประเมินผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ หากมีข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการก็นำข้อเสนอแนะดังกล่าวไปพิจารณาปรับปรุงร่างหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสม ชัดเจนยิ่งขึ้น ก่อนการอนุมัติใช้หลักสูตรเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว ให้จัดทำเป็นประกาศหรือคำสั่งเรื่องให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและประธานกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ลงนาม

5. ใช้หลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาไปกำหนด โครงสร้าง รายวิชา และออกแบบหน่วยการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย

6. วิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตร: ดำเนินการติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ เพื่อนำผลจากการติดตามมาใช้เป็นข้อมูลพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

จากแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ต้องมีการแต่งตั้งคณะบริหารหลักสูตรและงานวิชาการเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่จะนำไปกำหนดส่วนสำคัญ และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หลังจากจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเสร็จสิ้นต้องนำเสนอร่างเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาและระเบียบการวัดประเมินผลต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนจะมีการนำหลักสูตรไปใช้ และมีการวิจัยติดตามผลการใช้หลักสูตรเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการใช้หลักสูตร ทั้งนี้ โรงเรียนตราษตระการคุณ ได้ใช้แนวทางของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนตราษตระการคุณ

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนตราษตระการคุณ ปีการศึกษา 2566 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล เป็นแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพเทียบเคียงมาตรฐานสากลของโรงเรียนตราษตระการคุณ ได้ดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตร

สถานศึกษาเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง และนำมาตราฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาใช้เป็นกรอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียน ทรายตระการคุณ ปีการศึกษา 2566 เน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และมีศักยภาพ เป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดำรงชีวิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน ที่จำเป็นการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง แสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ซึ่งประกอบด้วย สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลาง สาระการเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น สาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติม และสาระการเรียนรู้ที่เป็นสากล โดยจัดเป็นสาระการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐานตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายภาคเรียน กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้เรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนทรายตระการคุณ ปีการศึกษา 2566 มีสาระสำคัญ ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และตามหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล

ดังนั้น โรงเรียนจึงใช้ “หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนทรายตระการคุณ ปีการศึกษา 2566 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)” เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา ใช้เป็นแนวทางหรือข้อกำหนดในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้บรรลุตามจุดหมาย ของการศึกษา

ทั้งนี้การจัดทำหลักสูตร โรงเรียนทรายตระการคุณ จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ที่คาดหวังได้ต้องอาศัยการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความชัดเจน ตรงกันกับหลักสูตร รวมทั้งเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

วิสัยทัศน์โรงเรียน

“โรงเรียนคุณภาพมาตรฐานสากล มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 มีคุณธรรมจริยธรรม บริหาร จัดการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ดำรงชีวิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

หลักการ

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนตราษตระการคุณ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล
มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้
เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ เจตคติ และคุณธรรม
บนพื้นฐานของความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล มีศักยภาพเป็นพลโลก
2. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก มีความรอบรู้ มีศักยภาพ และ
ความสามารถในระดับสูงด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี มีทักษะในการสื่อสารได้ดีทั้งภาษาไทย
ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น มีความใฝ่รู้ สร้างสรรค์ มีความคิดในระดับสูง มีเหตุผล
รู้จักคิดวิเคราะห์ ไคร่ครวญ วิจารณ์ สังเคราะห์ และประเมินค่า กล้าเผชิญความเสี่ยง กล้าเสนอ
ความคิดที่สร้างสรรค์และแตกต่าง สามารถปรับตัว แก้ปัญหา และจัดการกับความซับซ้อนได้
มีความสามารถจัดลำดับความสำคัญวางแผน และบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ สามารถใช้
เทคโนโลยีในการเรียนรู้ ออกแบบสร้างสรรค์งาน สื่อสาร นำเสนอ เผยแพร่ มีผลงานออกแบบ
สร้างสรรค์ ประดิษฐ์คิดค้นที่นำเสนอเผยแพร่ได้อย่างกว้างขวาง สามารถผลิตผลงานที่เหมาะสม
มีคุณภาพสูง มีความตระหนักรู้ในสถานการณ์ของโลก สามารถเรียนรู้และจัดการกับความซับซ้อน
คลุมเครือ มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม
ประเพณีของไทยและของนานาชาติ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกมีโอกาสดำเนินการศึกษาอย่างเสมอภาค
และมีคุณภาพ
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
ให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นและมีความเป็นสากล
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และ
การจัดการเรียนรู้
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
7. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุม
ทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนตราษตระการคุณ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ เป็นพลโลก เป็นคนดี มีปัญญา สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่า และมีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทย ภายใต้บริบทสังคมโลกใหม่ มีศักยภาพ และความสามารถในระดับสูง ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร เพื่อการพึ่งตนเอง และเพื่อสมรรถนะในการแข่งขัน จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาตามหลักสูตร ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตามตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ความสามารถเป็นสากล มีทักษะในการคิดสร้างสรรค์งาน มีความสามารถในการแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี มีทักษะชีวิตในการดำรงชีวิต และสามารถสื่อสารได้สองภาษา
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และความเป็นพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม ร่วมรับผิดชอบต่อสังคมโลก

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนตราษตระการคุณ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนตราษตระการคุณ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร นักเรียนสามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด

ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนคติของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ ในระดับสูงและสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหา จัดการกับความซับซ้อน และอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยี ด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนตราษตระการคุณ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทย และมีศักยภาพเป็นพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

ทำไมต้องเรียนการงานอาชีพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียน มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำ ความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ มาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติ ที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียง และมีความสุข

เรียนรู้อะไรในการงานอาชีพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มี ความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ และการศึกษาต่อ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

- การดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระเกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวัน ช่วยเหลือ ตนเอง ครอบครัว และสังคมได้ในสภาพเศรษฐกิจที่พอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริง จนเกิดความมั่นใจและภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และ ความสนใจของตนเอง

- การอาชีพ เป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ เห็นความสำคัญของ คุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสม เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการ แสวงหา ความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 2 การอาชีพ

มาตรฐาน ง 2.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

- เข้าใจวิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต สร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา และทักษะการแสวงหาความรู้ทำงานอย่างมีคุณธรรม มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน และทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

- เข้าใจแนวทางสู่อาชีพ มีประสบการณ์ในอาชีพที่ถนัดและสนใจ และมีคุณลักษณะที่ดีต่ออาชีพ

ตาราง 3 โครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

ระดับชั้น	รหัส	ชื่อรายวิชา	เวลาเรียนรายภาค
ชั้น ม.4	ง 30221	งานเขียนแบบเบื้องต้น	2 ชั่วโมง/สัปดาห์ (1.0 หน่วยกิต)
	ง 31213	งานธุรกิจเพื่ออาชีพ 2	2 ชั่วโมง/สัปดาห์ (1.0 หน่วยกิต)
	ง 30202	งานประดิษฐ์	2 ชั่วโมง/สัปดาห์ (1.0 หน่วยกิต)
	ง 30206	งานประดิษฐ์ 2	2 ชั่วโมง/สัปดาห์ (1.0 หน่วยกิต)
ชั้น ม.5	ง 30201	งานช่าง	2 ชั่วโมง/สัปดาห์ (1.0 หน่วยกิต)
	ง 32208	งานช่างทั่วไป	2 ชั่วโมง/สัปดาห์ (1.0 หน่วยกิต)
ชั้น ม.6	ง 33214	การเป็นผู้ประกอบการ	2 ชั่วโมง/สัปดาห์ (1.0 หน่วยกิต)
	ง 33215	โครงการงานอาชีพ	2 ชั่วโมง/สัปดาห์ (1.0 หน่วยกิต)
	ง 30264	โครงการงานสู่อาชีพ	2 ชั่วโมง/สัปดาห์ (1.0 หน่วยกิต)

ตาราง 4 โครงสร้างผลการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ระดับชั้น	รหัส	ชื่อรายวิชา	ผลการเรียนรู้
ชั้น ม.6	ง 33214	การเป็นผู้ประกอบการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. วิเคราะห์ความสำคัญของการเป็นผู้ประกอบการและจำแนกหน้าที่ของผู้ประกอบการ และประเภทของกิจการได้ 2. อธิบายการวางแผนเป้าหมายชีวิตโดยประยุกต์ใช้วงจรควบคุมคุณภาพ PDCA ได้ 3. จำแนกรูปแบบของเงินออมในแต่ละประเภทได้และปฏิบัติตามหลักการออมโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้ 4. ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการลงทุนพร้อมทั้งวิเคราะห์ผลตอบแทน และความเสี่ยงจากการลงทุนได้ 5. อธิบายประเภทของเงินทุน วิธีการจัดหาแหล่งเงินทุน และวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมกับธุรกิจได้ 6. อธิบายกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการได้ 7. เขียนแผนธุรกิจได้อย่างถูกต้องตรงหลักการตามองค์ประกอบของแผนธุรกิจได้ 8. อธิบายหลักการพื้นฐานของการบริหารงานคุณภาพ และปฏิบัติตามหลักกิจกรรม 5 ส ได้

ตาราง 4 (ต่อ)

ระดับชั้น	รหัส	ชื่อรายวิชา	ผลการเรียนรู้
			9. อธิบายแนวทาง องค์ประกอบ และ ประโยชน์ของการเพิ่มผลผลิตในองค์กรได้ 10. ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต และการเป็นผู้ประกอบการได้
ชั้น ม.6	ง 33215	โครงการอาชีพ	1. มีความรู้เรื่องโครงการ และเลือกโครงการอาชีพตามความสนใจ 2. การวิเคราะห์โครงการเพื่อการตัดสินใจ ศึกษา ค้นคว้า ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพที่เลือก 3. วางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน และการจัดทำโครงการ 4. ปฏิบัติงานตามแผนจนเกิดทักษะในงานอาชีพ และการปฏิบัติตามโครงการที่กำหนด 5. มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพสุจริต พร้อมทั้งการประเมิน และปรับปรุงงาน 6. ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในท้องถิ่นไปสู่การนำผลงานไปใช้ประโยชน์หรือจัดจำหน่าย เพื่องานอาชีพ
ชั้น ม.6	ง 30264	โครงการคู่อาชีพ	1. บอกแหล่งข้อมูลที่จะศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจ 2. จดบันทึกการศึกษา ค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับการทำโครงการ 3. อธิบายประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้า ข้อมูล และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

ตาราง 4 (ต่อ)

ระดับชั้น	รหัส	ชื่อรายวิชา	ผลการเรียนรู้
			4. อธิบายหัวข้อหลักในการออกแบบการทดลอง และการวางแผนดำเนินการทำโครงการ
			5. บอกสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงในการออกแบบการศึกษา และการวางแผนการดำเนินการทำโครงการ
			6. ออกแบบการศึกษา คำนึงว่าโครงการที่สนใจจะดำเนินการศึกษา
			7. เขียนเค้าโครงของโครงการที่จะดำเนินการศึกษา
			8. ลงมือปฏิบัติทำโครงการที่เสนอไว้ในเค้าโครงของโครงการ
			9. ดำเนินการตามขั้นตอนของการทำโครงการ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล แปลความหมายของข้อมูล และสรุปผลได้ถูกต้อง ครบถ้วน และเหมาะสม
			10. บอกหลักการและรูปแบบการเขียนรายงานโครงการ
			11. เขียนรายงานโครงการที่จัดทำให้สมบูรณ์และถูกต้อง
			12. บอกเกณฑ์การประเมินโครงการ
			13. นำเสนองานโครงการในรูปแบบของการอธิบายด้วยคำพูดหรือรายงาน ปากเปล่าหรือจัดนิทรรศการด้วยผังโครงการ
			14. ตอบข้อซักถามเกี่ยวกับผลงานโครงการของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจ

จากการศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนตราษตระการคุณ เป็น หลักสูตรที่เป็น ข้อกำหนดหรือแนวทางของการจัดการศึกษา มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง และนำมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาใช้เป็นกรอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนตราษตระการคุณ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ประพฤตินดี และมีความรู้ รวมทั้งมีทักษะที่จำเป็นการดำรงชีวิตในสังคม ที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทำให้หลักสูตรสถานศึกษา มีคุณภาพ รวมทั้งมีกรอบทิศทางการจัดการศึกษาตามความต้องการของท้องถิ่นครอบคลุม สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

นักวิชาการให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้หลายลักษณะ ดังนี้

เสรี พงศ์พิศ (2548 : 45) ให้ความหมายคำว่า “ภูมิปัญญา” คือ ศาสตร์และศิลป์ของการดำเนินชีวิต ซึ่งผู้คนได้สั่งสมสืบทอดกันมาช้านาน จากพ่อแม่ปู่ย่าตายาย สู่ลูกหลาน จากคนรุ่นหนึ่ง สู่อีกรุ่นหนึ่ง จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ภูมิปัญญาเป็นศาสตร์ หมายความว่า เป็นความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต ปัจจัยสี่ การทำมาหากิน การอยู่ร่วมกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการอยู่ร่วมกัน ในสังคม ส่วนภูมิปัญญาเป็นศิลป์นั้น หมายความว่า เป็นความรู้ที่มีคุณค่าดีและงาม ที่ผู้คนได้คิด ขึ้นมาไม่ใช่ด้วยสมองแต่เพียงอย่างเดียว แต่ด้วยอารมณ์ความรู้สึก ญาณทัศนะ คือ ด้วยจิตวิญญาณ

นุชลี คล้ายวันเพ็ญ (2553 : 27) ได้ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง มวลความรู้และประสบการณ์ที่เกิดขึ้น โดยผ่านกระบวนการสั่งสมจากประสบการณ์ในวิถีชีวิตของ ชาวบ้าน ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่ชาวบ้านหรือชุมชนคิดค้นเอง และมีกระบวนการถ่ายทอดสืบทอดกันมา จากบรรพบุรุษหรือได้รับจากการศึกษา และอบรมในสถาบันทุกสถาบันภายในท้องถิ่น อันได้แก่ วัด ครอบครัว สถานประกอบการ และองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นมรดกทางสังคม และเป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมา และนำองค์ความรู้นั้นมาแก้ปัญหาหรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม กับกาลสมัย เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสงบสุข

ศศิธร ธรรมโสภิต (2553 : 36) ได้ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นว่าหมายถึง องค์ความรู้ความสามารถ และทักษะของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ และความเฉลียวฉลาดของคนแต่ละคน ผ่านกระบวนการเลือกสรร เรียนรู้ปรุงแต่ง พัฒนา และมีการถ่ายทอดสืบทอดกันมา เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหา พัฒนาชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ ให้สอดคล้องกับ สภาพแวดล้อม และสภาพธรรมชาติรวมทั้งเหมาะสมกับยุคสมัย

จากการศึกษาการให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น สรุปได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง เป็นสิ่งที่ได้ถ่ายทอด และสร้างสมมาเป็นเวลานาน เป็นความผูกพัน ระหว่างความรู้กับ ธรรมชาติที่พัฒนาขึ้นในกระบวนการที่คน และชุมชนปรับตัวเข้าหาธรรมชาติ จนกลายเป็นส่วนหนึ่ง ขององค์ความรู้ ผ่านกระบวนการพัฒนาให้สอดคล้องกับยุคสมัย

ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

นักวิชาการกล่าวถึงลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2540 : 3 - 4; อ้างถึงใน ชลิตา พันธุ์อ่อน. 2545 : 15) ได้กล่าวถึง ลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่นว่าแบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ คือ

1. ประสบการณ์ของชาวบ้านที่นำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต หมายถึง ความรู้ และประสบการณ์ ที่ชาวบ้านค้นพบ และนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ คติ ความคิด ความเชื่อ ค่านิยมต่าง ๆ เช่น คำสอนทางศาสนา ความรู้เกี่ยวกับยาสมุนไพร การไหว้ครู การบวงสรวง เป็นต้น

2. ความรู้ ความคิดในการสร้างสรรค์แบบแผนของการดำรงชีวิตที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา หมายถึง สิ่งที่ชาวบ้านถ่ายทอดความรู้หรือความคิดลงไปในวรรณกรรมต่าง ๆ เช่น เพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ภาษิต การละเล่นต่าง ๆ นิทานพื้นบ้าน ตลอดจนศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ต่าง ๆ และโบราณอูบาย ฯลฯ

3. การประกอบอาชีพที่ยึดหลักการพึ่งตนเอง หมายถึง ความรู้และประสบการณ์ ที่ชาวบ้านใช้ในการประกอบอาชีพ โดยอาศัยหลักธรรมชาติ ไม่พึ่งพาปัจจัยภายนอก แต่มีการพัฒนา ให้เหมาะสมกับกาลสมัย เช่น การปลูกพืชแบบเกษตรธรรมชาติ การทอผ้า การทำเครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น

4. การประกอบอาชีพที่เกิดจากการผสมผสานความรู้เดิม กับแนวคิดหลักปฏิบัติและ เทคโนโลยีสมัยใหม่ หมายถึง นำความรู้เดิมของชาวบ้านมาผสมผสานกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ใช้ในการแก้ปัญหาในหมู่บ้านหรือชุมชน เช่น เทคโนโลยีการหล่อโลหะ ทองเหลือง การนวดข้าว และการก่อสร้าง

สามารถ จันทสุรย์ (2545 : 88 - 94; วีระพงษ์ แสงและชูโต. 2544 : 29) กล่าวไว้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีการศึกษาหลายพื้นที่ของประเทศพบว่า มีลักษณะบางประการร่วมกันอยู่ใน ภูมิปัญญาท้องถิ่นเหล่านั้น และในคุณลักษณะของปราชญ์ท้องถิ่นแต่ยังมีลักษณะสำคัญของ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่แยกออกได้เป็น 2 ลักษณะ ดังที่นักการศึกษากล่าวไว้

1. ลักษณะที่เป็นนามธรรม เป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ความเชื่อ โลกทัศน์ ชีวิตทัศน์ ปรัชญาในการดำเนินชีวิต แนวทางในการแก้ปัญหา และการป้องกันปัญหา คุณค่าและความหมายของทุกสิ่งใน ชีวิตประจำวัน รวมทั้งการสร้างความสุขสงบให้กับชีวิตมนุษย์นั่นเอง

2. ลักษณะที่เป็นรูปธรรม เป็นเรื่องเกี่ยวกับเฉพาะด้านต่าง ๆ เช่น การทำมาหากิน การเกษตร หัตถกรรม ศิลปดนตรี วัตถุ และอื่น ๆ

แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของภูมิปัญญา สามารถนำไปใช้ในการศึกษาโดยสรุปได้ว่า ภูมิปัญญา มีลักษณะที่เป็นนามธรรม และลักษณะที่เป็นรูปธรรม สามารถแบ่งได้ 4 ประเภท คือ 1) ความรู้และระบบความรู้ซึ่งชาวบ้านมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ เป็นระบบมีความจำเพาะกับท้องถิ่น 2) การสั่งสมความรู้ภูมิปัญญาเกิดจากการสั่งสม และการกระจายความรู้ซึ่งไม่ได้ลอยอยู่เฉย ๆ แต่ถูกนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ 3) การถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่ได้มีสถาบันในการถ่ายทอดความรู้โดยตรง แต่กลับมีกระบวนการถ่ายทอดที่ซับซ้อนจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง และ 4) การสร้างสรรค์การปรับปรุงระบบความรู้ของชาวบ้านไม่ได้หยุดนิ่งอยู่กับที่แต่ถูกปรับเปลี่ยนตลอด เพื่อเผชิญความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

นักวิชาการได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนี้

ประภากร แก้ววรรณ (2551; อ้างถึงใน ระพีพรรณ จันทรสา. 2560 : 15) ได้สังเคราะห์ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น จากการศึกษาวิจัยออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้คือ

1. ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหา ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากสติปัญญาของชาวบ้าน เป็นศักยภาพหรือความสามารถในการแก้ไขปัญหา การดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพของชาวบ้านให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของชุมชน ท้องถิ่น เช่น ชาวบ้านต้องการฟื้นฟูดินที่มีสภาพเสื่อมโทรมจากการใช้ปุ๋ยเคมีทำให้อุณหภูมิที่มืออยู่ในดิน ถูกทำลายจนดินเสื่อมสภาพ ชาวบ้านในชุมชนท้องถิ่นจึงร่วมกันหาวิธีการนำจุลินทรีย์ที่มีอยู่ในธรรมชาติมาเลี้ยงเพื่อปรับปรุงคุณภาพดินและใช้ประโยชน์ในการเกษตรอื่น ๆ อีกตัวอย่างคือ ภูมิปัญญา สถาปัตยกรรมพื้นบ้านของภาคใต้ บ้านของชาวใต้จะมีดินเสา ทั้งนี้เพราะดินเสาทำให้บ้านที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มสามารถโยกย้ายได้ง่ายและทำให้มด ปลวก และงูขึ้นสู่บ้านได้ยากขึ้น เป็นต้น

2. ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนา เป็นองค์ความรู้ความสามารถของชาวบ้าน ที่คิดค้นสั่งสม สืบทอด ปรับปรุง พัฒนา เป็นศักยภาพหรือความสามารถในเชิงสร้างสรรค์ เช่น การพัฒนาปลาร้าในรูปแบบดั้งเดิม เป็นปลาร้าก้อน หรือปลาร้าคนอร์ เป็นการสร้างมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผ้าฝ้ายย้อมสีธรรมชาติ ซึ่งเดิมนำวัตถุดิบธรรมชาติมาย้อมผ้า และให้สีได้เพียง 6 เฉดสี เมื่อเกิดการทดลองพัฒนา ทำให้สามารถนำวัตถุดิบธรรมชาติมาย้อมสี ได้มากกว่า 100 เฉดสี เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นรากฐานการพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเอง เป็นการพัฒนาที่ผสมผสานความรู้สากลบนฐานของภูมิปัญญาดั้งเดิม ทำให้เป็นการสร้างความรู้ใหม่ ความรู้ท้องถิ่น ไม่หยุดนิ่ง สร้างปัญญาตอบสนองความจำเป็น ความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน ตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง ทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนและมั่นคงเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม

จากการศึกษาเอกสารของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น พบว่า นักวิชาการได้แบ่งประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ โดยสามารถสรุปประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ดังนี้

ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่ชาวบ้านนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพของชาวบ้านให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของชุมชน ท้องถิ่น และใช้ในการพัฒนาที่ชาวบ้านคิดค้น สังเกต สืบทอด ปรับปรุง พัฒนา เป็นศักยภาพหรือความสามารถในเชิงสร้างสรรค์ จะเห็นได้ว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นรากฐานการพัฒนาเพื่อการพึ่งพาตนเอง เป็นการพัฒนาที่ผสมผสานความรู้สากลบนฐานของภูมิปัญญาดั้งเดิม ทำให้ความรู้ท้องถิ่น ไม่หยุดนิ่ง เป็นการพัฒนาสร้างความรู้ใหม่ สร้างปัญญาตอบสนองความจำเป็น ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น ตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป เอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศโดยรวมทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืน และมั่นคง

ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความสำคัญ และมีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิตเพื่อความอยู่รอดของบุคคลในท้องถิ่น และการพัฒนาประเทศ นักวิชาการหลายท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ดังนี้

นิคม ชมพูหลง (2548 : 8) ให้ความเห็นว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความสำคัญต่อสังคม ดังนี้

1. ทำให้เกิดความสงบสุขทั้งในชุมชน หมู่บ้าน หรือในส่วนตัวของชาวบ้านเอง และสามารถปรับประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนามาใช้กับวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสม
2. ทำให้คนในชุมชนพึ่งตนเองได้ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเพณี ในการลดการพึ่งพาตนเองจากสังคมภายนอก
3. ช่วยสร้างความสมดุลระหว่างมนุษย์กับสังคม และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน และช่วยปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตคนไทยให้เหมาะสมตามยุคสมัย
4. ใช้ในการกำหนดแนวทางการทำงานของกลุ่มบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ให้สอดคล้อง และผสมกลมกลืนกับวิถีชีวิตของชาวบ้าน
5. ทำให้ผู้เรียนรักจักท้องถิ่น รักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น เป็นการเชื่อมโยงความรู้ระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับความรู้ใหม่

อนงค์ศิริ วิชาลัย (2552 : 81) ได้สรุปความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นดังนี้

1. เป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่า เพราะเกิดจากการคิดค้นแก้ปัญหา สังคม บ่มเพาะด้วยประสบการณ์มานาน
2. เป็นแนวทางในการดำรงชีวิต ที่ถ่ายทอดให้ลูกหลานสืบต่อกันมาเพื่อความอยู่รอดของแต่ละท้องถิ่น
3. เป็นแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตที่ควรเจริญรอยตามบรรพบุรุษ ปู่ ย่า ตา ยาย ที่ใช้ปัญญาคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงาม
4. เป็นการสร้างความรัก ความผูกพันภายในครอบครัว ทำให้สังคมชุมชนท้องถิ่นเกิดสันติสุข
5. ช่วยพัฒนาการดำเนินชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
6. สามารถนำมาพัฒนา ปรับปรุง และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน
7. เป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับชนรุ่นหลังที่ควรภาคภูมิใจ และนำไปศึกษาเรียนรู้ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาและชุมชน
8. เป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ และคงใช้เพื่อเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น และประเทศชาติสืบไป

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นองค์ความรู้ที่มีคุณค่า เพราะเกิดจากการคิดค้นแก้ปัญหา สังคม บ่มเพาะด้วยประสบการณ์มานาน มีการถ่ายทอดให้ลูกหลานสืบต่อกันมาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาการดำเนินชีวิตที่ควรเจริญรอยตามบรรพบุรุษ ใช้ปัญญาคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงาม สร้างความสมดุลระหว่างมนุษย์กับสังคม และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเพณี ในการลดการพึ่งพาตนเองจากสังคมภายนอกทำให้ผู้เรียนรู้จักท้องถิ่น รักและภาคภูมิใจในท้องถิ่น เป็นการเชื่อมโยงความรู้ ระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับความรู้ใหม่

ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดตราด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดตราด (ออนไลน์. 2562) จังหวัดตราดเป็นจังหวัดที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความหลากหลาย ดังนี้

สมุนไพรขึ้นฝั่ง

โดยในสมัยโบราณชาวบ้านจะเอารังผึ้งที่ผึ้งทิ้งรังไปหมดแล้ว มาใส่ลงในหม้อ ต้มน้ำให้เดือด ใส่รังผึ้งลงไป ไข่ในรังผึ้งจะละลายออกมาเป็นขี้ผึ้ง เราก็ช้อนเอารังออกไป จากนั้นเราก็ยกไปทิ้งไว้ให้เย็น ขี้ผึ้งจะจับตัวลอยอยู่บนน้ำ จึงจับยกออกมา และนำขี้ผึ้งไปต้มน้ำอีกครั้งหนึ่ง จนกลายเป็นของเหลว จึงกรองอีกครั้ง ก็จะได้ขี้ผึ้งที่สะอาดบริสุทธิ์

สรรพคุณของขี้ผึ้ง

1. ช่วยแก้อาการอักเสบของแผล
2. ช่วยลดอาการคันจมูก
3. ลดอาการปวดท้องเบาหวาน
4. แก้อาการปวดฟัน เจ็บคอ ไอ หลอดลม
5. แก่ริสีดวงทวารหนัก
6. แก่พิษร้อนต่าง ๆ

กะปิเกาะข้างแม่ระเบียบ

กะปิ เป็นอาหารพื้นบ้านที่รู้จักกันมาช้านาน ใช้ประกอบอาหารพื้นบ้าน หรือเป็นอาหารหลักของชาวบ้าน นิยมนำมาทำอาหาร เช่น น้ำพริกกะปิรับประทานกับผักและนำมาเป็นส่วนผสมของน้ำพริกแกง แต่เดิมการทำกะปิจะทำเพื่อรับประทานภายในครอบครัว ในอดีตการหาเคยจะแจวเรือออกไปหา และเคยที่ได้จะนำมาหลักอัด โองม้งกรและตากใส่ถุงขाय ค่าใช้จ่ายก็น้อยตามแต่ในปัจจุบันการหาเคยต้องใช้เรือที่มีขนาดใหญ่ เพราะความกว้างหน้าของเทคโนโลยี ปริมาณของเคยจึงมีมากพอที่จะจำหน่าย และได้นำออกจำหน่ายไปยังที่ต่าง ๆ เป็นที่ต้องการของท้องตลาด และได้พัฒนาเรื่อยมา ปัจจุบันการหมักอัดได้พัฒนามาใส่เป็นถังที่ใหญ่สำหรับเก็บไว้ในปริมาณที่มาก และการจำหน่ายก็บรรจุลงในกล่องพลาสติก มีการรับรองคุณภาพ ใช้เทียนราดหน้าป้องกันกลิ่น และสะดวกต่อการเดินทาง

เครื่องจักสานหวาย - ไม้ไผ่ บ้านหัวหิน เริ่มมาจากภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ ช่วงปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในบ้านหัวหิน รายได้ไม่เพียงพอ และเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2542 นายเลียบ รุ่งโรจน์ (ขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน) ได้ไปดูงานที่เมืองทองธานี เห็นผลิตภัณฑ์เครื่องจักสาน จึงเกิดเกิดแนวคิดริเริ่มที่จะมาทำอาชีพเสริมที่บ้านหัวหินบ้าง เนื่องจากในท้องถิ่นมีไม้ไผ่ และหวายเป็นจำนวนมาก เมื่อกลับมาก็ได้รวบรวมผู้ที่สนใจเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มจักสาน โดยมีวิทยากรจาก กศน. จังหวัดตราด มาสอนการสานตะกร้าหวาย มีพาณิชย์จังหวัด และอุตสาหกรรมจังหวัด มาช่วยสนับสนุนเงินลงทุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินงาน จากนั้นจึงผลิตตะกร้าหวายเรื่อยมา ในช่วงแรกผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเป็นตะกร้าหวายขนาดใหญ่ แข็งแรง แต่ไม่สวยงาม แต่เมื่อทางกลุ่มได้รับการพัฒนาทางด้านฝีมือ และฝึกฝนความชำนาญมาเรื่อย ๆ ก็พัฒนารูปทรง ลวดลาย และชนิดของผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้น สามารถผลิตได้ทั้งตะกร้าทรงกลม ทรงรี ทรงสี่เหลี่ยม ทรงแปดเหลี่ยม แต่ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยม คือ ตะกร้าหวายทรงสี่เหลี่ยม ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และกระจาดใส่ผลไม้

งอบจักสาน บ้านน้ำเขียว

งอบจักสาน ชุมชนแหลมมะขาม จ.ตราด เป็นงอบที่ทำจากใบจาก สวยงาม ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากชุมชนแหลมมะขาม หมวกใบจากหรือเป็นที่รู้จักในชื่อ “เหละ” เป็นผลิตภัณฑ์ธรรมชาติที่สร้างชื่อเสียงให้กับชาวบ้านแหลมมะขาม ตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด หมวกใบจากเป็นศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านที่สืบสานต่อกันมาจากร้อยปี นิยมทำกันตามชนบทแทบทุกหมู่บ้านในจังหวัดตราด จุดมุ่งหมายเดิมของการทำหมวกใบจาก คือ ทำไว้ใช้เพื่อกันแดดกันฝน โดยเฉพาะชาวสวนและชาวนาในหมู่บ้านแหลมมะขาม ชาวบ้านส่วนใหญ่สามารถทำงอบเพื่อใช้ในครัวเรือนได้ แต่มีปัญญาลที่ยึดถือเป็นอาชีพในการทำมาหาเลี้ยงครอบครัว โดยปัจจุบันในบ้านแหลมมะขามมีการทำงอบอยู่ 5 ชนิด คือ ทรงสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงกะโหลก ทรงกระทะ กระดองเต่า และทรงหัวแหลม

สรุปได้ว่า จังหวัดตราดเป็นจังหวัดที่มีลักษณะภูมิประเทศที่มีความหลากหลาย เป็นแหล่งกำเนิดทางวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นมากมาย เช่น สมุนไพรจีตึง กะปิ จักสานไม้ไผ่ และงอบจักสาน บ้านน้ำเขียว เป็นต้น ที่ปัจจุบันได้มีการอนุรักษ์เป็นผลิตภัณฑ์ประจำชุมชน จนก่อให้เกิดวิสาหกิจชุมชนในแต่ละท้องถิ่น

ภาพประกอบ 2 งอบรูปทรงต่าง ๆ

ที่มา : จังหวัดตราด. ออนไลน์. 2558

งอบจักสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดตราด

กรมศิลปากร (2556 : 109) กล่าวว่า งอบเมืองตราด มีลักษณะด้านหน้าเป็นรูปวงรีแหลมคล้ายสามเหลี่ยม มีปีกยื่นยาวไปทางด้านหลังลักษณะรูปทรงของงอบแบบนี้เป็นงอบแบบโบราณเหมาะกับการใช้สวมใส่เพื่อกันฝนและกันลม โดยงอบชนิดนี้จะมีความลาดเอียง ทำให้น้ำฝนไหลลงสะดวกและไม่ต้านลม ในส่วนของปีกหางที่ยื่นไปด้านหลังยังช่วยป้องกันไม่ให้น้ำฝนเปียกหลังอีกด้วย ปัจจุบันไม่ค่อยพบเห็นงอบแบบโบราณเช่นนี้ ส่วนงอบอีกรูปทรงหนึ่งที่ชาวตราดจะเรียกว่า หมวกใบจาก เพราะเป็นการนำใบจากมาเย็บเป็นหมวก เพื่อใช้สำหรับคุ้มแดดกันฝน แต่คนทั่วไปมักเรียกว่า งอบน้ำเซียว เพราะมีแหล่งผลิตสินค้าที่สร้างชื่อเสียงของบ้านน้ำเซียว อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด งอบเมืองตราดหรือรู้จักกันทั่วไปว่า งอบน้ำเซียวนั้น ปัจจุบันได้พัฒนาผลิตให้มีรูปทรงที่มีความหลากหลายมากขึ้น รูปทรงของงอบเมืองตราดมีดังนี้

งอบรูปทรงกระทะคว่ำ เป็นหมวกใบจากอเนกประสงค์ เพราะนอกจากจะใช้สำหรับกันแดดและกันฝน ยังสามารถใช้งานอย่างอื่นได้อีก เมื่อพลิกหมวกให้หงายขึ้นมา จะกลายเป็นภาชนะใส่ของและสามารถลอยน้ำได้

งอบทรงกระดองเต่า รูปทรงแบบปีกเว้าคุ่มเข้ามาคล้ายกระดองเต่า เหมาะกับเกษตรกร เพราะตรงส่วนเว้าด้านหน้าจะช่วยให้มองเห็น และส่วนเว้าด้านหลังจะช่วยให้สะดวกในการก้มเขยตอนดำนา

งอบทรงยอดแหลม ลักษณะทรงกรวยแหลม ปากกว้าง เหมาะกับชาวสวน สามารถระบายความร้อนได้ดี ปีกหมวกด้านข้างมีความกว้าง เพื่อป้องกันกิ่งไม้

งอบทรงสมเด็จ มีประวัติว่า เมื่อครั้งสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสมเด็จฯ พระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงนำหน่วยแพทย์เคลื่อนที่พอสว.มาเยี่ยมราษฎรที่จังหวัดตราด ณ โรงเรียนบ้านเนินดินแดง อำเภอแหลมงอบ ในวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2524 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านน้ำเซียว ได้นำหมวกใบจากที่ได้ออกแบบทรงนี้ขึ้นทูลเกล้าฯถวาย และได้พระราชทานชื่อใบจากรูปทรงนี้ว่า ทรงสมเด็จ

งอบทรงกะโหลก รูปทรงเท่าศีรษะ มีกระบังยื่นมาด้านหน้า มีลักษณะคล้ายหมวกภาคสนามของทหาร

จังหวัดตราดเป็นแหล่งที่ผลิตหมวกใบจากหรือคนส่วนใหญ่เรียกว่า งอบ เป็นหมวกที่ทำมาจากใบจากมาเย็บเพื่อใช้สำหรับคุ้มแดดกันฝน เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านจังหวัดตราดที่ได้ถ่ายทอดและสร้างสมมาเป็นเวลานาน เป็นความผูกพันระหว่างความรู้กับธรรมชาติที่พัฒนาขึ้นจนกลายเป็นส่วนหนึ่งขององค์ความรู้ ผ่านกระบวนการพัฒนาให้สอดคล้องกับยุคสมัย มีการพัฒนารูปทรงให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เช่น งอบทรงกระทะคว่ำ งอบทรงยอดแหลม งอบทรงสมเด็จ เป็นต้น

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นคุณลักษณะที่เกี่ยวกับความรู้ความสามารถของบุคคลที่ได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ที่เป็นผลมาจากการได้รับประสบการณ์จากการเรียนการสอน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ และแนวทางวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ดังนี้

อรัญญา นามแก้ว (2558 : 49) กล่าวถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าหมายถึง ความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ที่ได้เรียนมาแล้ว ซึ่งอาจจะพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนด หรือคะแนนที่ได้จากงานที่ครูมอบหมายให้หรือทั้งสองอย่าง และจากคุณลักษณะและความสามารถของแต่ละบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรมเพราะฉะนั้นการสอบ จึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของบุคคลว่าเรียนแล้ว มีความรู้เท่าใด โดยสามารถวัดได้โดยการใช้แบบทดสอบต่าง ๆ เช่น ใช้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์หรือข้อสอบวัด ภาคปฏิบัติ เป็นต้น

กัญญภัตต์ เอกภักตร์ชัชวรงค์ (2564 : 36) ได้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง พฤติกรรม ความรู้ ประสบการณ์ ความสามารถเจตคติที่เกิดขึ้นหลังจากที่ได้รับการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ เจตคติ และเป็นสิ่งที่สามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบ

ลลิตา ยะปะตัง (2565 : 70) ได้ให้ความหมาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนที่ได้จากการวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนที่เกิดจากความสามารถในการเรียน ประสบการณ์จากเรียนที่ผ่านมา

สรูปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นความรู้อันเกิดจากกระบวนการแสวงหาความรู้ โดยวิธีการสอน และการอบรม ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถทางสมอง ความรู้ ทักษะ ความรู้สึก และค่านิยมต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ เจตคติ และเป็นสิ่งที่สามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบ ซึ่งพิจารณาจากคะแนนสอบก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้รายวิชา การเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีรู้หลักการประกอบธุรกิจ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการ การเขียนแผนธุรกิจ การบริหารจัดการเงิน การผลิต การตลาด และภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดตราดสู่การประกอบอาชีพ ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนี้

อรุณี ศรีวงษ์ชัย (2551 : 49 - 50) กล่าวว่า เป็นการตรวจสอบความสามารถของสมรรถภาพทางสมองของบุคคลว่าเรียนแล้วรู้อะไรบ้างและมีความสามารถด้านใด มากน้อยเท่าใด เช่น พฤติกรรมด้านความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า มากน้อยอยู่ในระดับใด นั่นคือ การวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของนักเรียนในด้านพุทธิพิสัย ที่เป็นการวัด 2 องค์ประกอบตามจุดมุ่งหมาย และลักษณะของวิชาที่เรียน ดังนี้

1. การวัดด้านการปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ ความสามารถทางการปฏิบัติ โดยให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงให้เห็นเป็นผลงานปรากฏออกมา สามารถทำการสังเกตและวัดได้ เช่น วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องวัดโดยใช้ “ข้อสอบภาคปฏิบัติ” (Performance Test) ซึ่งเป็นการประเมินผลพิจารณาที่วิธีปฏิบัติ (Procedure) และผลงานที่ปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา (Content) รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนมีวิธีการสอบวัดได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

2.1 การสอบแบบปากเปล่า (Oral Test) การสอบแบบนี้มักกระทำเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นการสอบที่ต้องการดูแลเฉพาะอย่าง เช่น การสอบอ่านฟังเสียง การสอบสัมภาษณ์ที่ต้องการดูการใช้ถ้อยคำในการตอบคำถาม รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นและบุคลิกภาพต่าง ๆ เช่น การสอบปริญาณิพนธ์ ที่ต้องการวัดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ทำ ตลอดจนแง่มุมต่าง ๆ การสอบปากเปล่าสามารถวัดได้ละเอียดลึกซึ้ง และคำถามก็สามารถเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมได้ตามที่ต้องการ

2.2 การสอบแบบให้เขียนความ (Paper-pencil Test or Written Test) เป็นการสอบวัดโดยให้ผู้สอบเขียนเป็นตัวหนังสือตอบ ที่มีรูปแบบการตอบอยู่ 2 แบบ คือ

2.2.1 แบบไม่จำกัดคำตอบ (Free Response Type) ได้แก่ การสอบวัดที่ใช้ ข้อสอบแบบอัตนัย หรือความเรียง (Essay Test)

2.2.2 แบบจำกัดคำตอบ (Fixed Response Type) เป็นการสอบที่กำหนด ขอบเขตของคำถามที่จะให้ตอบ หรือกำหนดคำตอบมาให้เลือกซึ่งมีรูปแบบของคำถามคำตอบ 4 รูปแบบ ดังนี้

- 1) แบบเลือกทางใดทางหนึ่ง (Alternative)
- 2) แบบจับคู่ (Matching)
- 3) แบบเติมคำ (Completion)
- 4) แบบเลือกตอบ (Multiple Choice)

ไพศาล หวังพานิช (2556 : 89) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ว่าเป็นความรู้หรือทักษะอันเกิดจากการเรียนรู้ที่ได้เรียนมาแล้ว ซึ่งอาจจะพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนด หรือคะแนนที่ได้จากการที่ครูมอบหมายให้ หรือทั้งสองอย่าง และจากคุณลักษณะและความสามารถของแต่ละบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรมเพราะฉะนั้นการสอบ จึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของบุคคลว่าเรียนแล้วมีความรู้เท่าใด โดยสามารถวัดได้โดยการใช้แบบทดสอบต่าง ๆ เช่น ใช้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์หรือข้อสอบวัดภาคปฏิบัติ เป็นต้น

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของสมรรถภาพทางสมองของบุคคลว่าเรียนรู้อะไรบ้าง และมีความสามารถในด้านใดมากน้อยแค่ไหน โดยการวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัยนั่นเอง ซึ่งเป็นการวัด 2 องค์ประกอบตามจุดมุ่งหมายในลักษณะของเนื้อหาวิชาที่เรียน คือ การวัดด้านปฏิบัติเป็นการตรวจสอบความรู้ ความสามารถทางปฏิบัติ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงให้เห็นเป็นผลงานปรากฏออกมาให้ทำการสังเกตและวัดได้ และการวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา รวมทั้งพฤติกรรมความสามารถด้านต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนที่สามารถวัดได้โดยใช้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์

คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

สิริพร ทิพย์คง (2545 : 195) กล่าวถึงคุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดีไว้ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง เป็นแบบทดสอบที่สามารถนำไปวัดในสิ่งที่เราต้องการวัดได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด
2. ความเชื่อมั่น แบบทดสอบที่มีความเชื่อมั่น คือ สามารถวัดได้คงที่ ไม่ว่าจะวัดกี่ครั้งก็ตาม เช่น ถ้านำแบบทดสอบไปวัดกับนักเรียนคนเดิมคะแนนจากการสอบทั้งสองครั้งควรมีความสัมพันธ์กันดี เมื่อสอบได้คะแนนสูงในครั้งแรกก็ควรได้คะแนนสูงในการสอบครั้งที่สอง
3. ความเป็นปรนัย เป็นแบบทดสอบที่มีคำถามชัดเจน เฉพาะเจาะจง ความถูกต้องตามหลักวิชา และเข้าใจตรงกัน เมื่อนักเรียนอ่านคำถามจะเข้าใจตรงกัน ข้อคำถามต้องชัดเจนอ่านแล้วเข้าใจตรงกัน

4. การถามลึก หมายถึง ไม่ถามเพียงพฤติกรรมขั้นความรู้ ความจำ โดยถามตามตำรา หรือถามตามที่ครูสอน แต่พยายามถามพฤติกรรมขั้นสูงกว่าขั้นความรู้ความจำได้แก่ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

5. ความยากง่ายพอเหมาะ หมายถึง ข้อสอบที่บอกให้ทราบว่ามีคนตอบถูกมากหรือตอบถูกน้อย ถ้ามีคนตอบถูกมากข้อสอบข้อนั้นก็ง่ายและถ้ามีคนตอบถูกน้อยข้อสอบข้อนั้นก็ยาก ข้อสอบที่ยากเกินความสามารถของนักเรียนจะตอบได้นั้นก็ไม่มี ความหมาย เพราะไม่สามารถจำแนกนักเรียนได้ว่าใครเก่งใครอ่อน ในทางตรงกันข้ามถ้าข้อสอบง่ายเกินไปนักเรียนตอบได้หมด ก็ไม่สามารถจำแนกได้เช่นกัน ฉะนั้นข้อสอบที่ดีควรมีความยากง่ายพอเหมาะ ไม่ยากเกินไปไม่ง่ายเกินไป

6. อำนาจจำแนก หมายถึง แบบทดสอบนี้สามารถแยกนักเรียนได้ว่าใครเก่งใครอ่อน โดยสามารถจำแนกนักเรียนออกเป็นประเภท ๆ ได้ทุกระดับอย่างละเอียดตั้งแต่อ่อนสุดจนถึงเก่งสุด

7. ความยุติธรรม คำถามของแบบทดสอบต้องไม่มีช่องทางชี้แนะให้นักเรียนที่ฉลาดใช้ไหวพริบในการเดาได้ถูกต้องและไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนที่เกียจคร้านซึ่งดูตำราอย่างคร่าว ๆ ตอบได้ และต้องเป็นแบบทดสอบที่ไม่ลำเอียงต่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

ชาวล แพร์ตกุล (2552 : 123 - 136) กล่าวถึงคุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดีไว้ดังนี้

1. ต้องเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณ สมบัติที่ทำให้ผู้ใช้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ แบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงสูงคือ แบบทดสอบที่สามารถทำหน้าที่วัดสิ่งที่เราจะวัดได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามความมุ่งหมาย

2. ต้องยุติธรรม (Fair) คือ โจทย์คำถามทั้งหลายไม่มีช่องทางแนะให้เด็กเดาคำตอบได้ ไม่เปิดโอกาสให้เด็กเกียจคร้านที่จะดูตำราแต่ตอบได้ดี

3. ต้องถามลึก (Searching) วัดความลึกซึ่งของวิทยาการตามแนวตั้งมากกว่าการวัดตามแนวกว้างว่ารู้มากน้อยเพียงใด

4. ต้องช่วยเป็นเยี่ยงอย่าง (Exemplary) คำถามมีลักษณะท้าทายชักชวนให้คิดเด็กสอบแล้วความอยากรู้มากน้อยเพียงใด

5. ต้องจำเพาะเจาะจง (Definite) เด็กอ่านคำถามแล้วต้องเข้าใจแจ่มชัดว่าครูถามถึงอะไร หรือให้คิดอะไร ไม่ถามคลุมเครือ

6. ต้องเป็นปรนัย (Objectivity) หมายถึงคุณสมบัติ 3 ประการ คือ

6.1 แจ่มชัดในความหมายของคำตอบ

6.2 แจ่มชัดในวิธีตรวจหรือมาตรฐานการให้คะแนน

6.3 แจ่มชัดในการแปลความหมายของข้อความ

7. ต้องมีประสิทธิภาพ (Efficiency) สามารถให้คะแนนที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากที่สุดภายในเวลาแรงงานและเงินน้อยที่สุดด้วย

8. ต้องยากพอเหมาะ (Difficulty)

9. ต้องมีอำนาจจำแนก (Discrimination) สามารถแยกเด็กออกเป็นประเภท ได้ทุกระดับตั้งแต่อ่อนสุดถึงเก่งสุด

10. ต้องเชื่อมั่นได้ (Reliability) ข้อสอบนั้นสามารถให้คะแนนได้คงที่แน่นอน ไม่แปรผันสรุปได้ว่า คุณลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดีต้องเป็นแบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ความเป็นปรนัย ถามลึก มีความยากง่ายพอเหมาะ มีค่าอำนาจจำแนก และมีความยุติธรรม สามารถทำหน้าที่วัดสิ่งที่เราจะวัดได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามความมุ่งหมาย ไม่มีช่องทางแนะให้เด็กเดาคำตอบได้ ลักษณะท้าทายชักชวนให้คิด สามารถแยกเด็กออกเป็นประเภท ได้ทุกระดับและให้คะแนนได้คงที่แน่นอน ไม่แปรผัน

ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

วิลด์ ทองแป้ (2547 : 142 - 147) ได้แบ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น (Teacher Made Test) เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้กันโดยทั่วไปในสถานศึกษาเพื่อใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนที่ได้เรียนรู้ในแต่ละรายวิชาแบบทดสอบประเภทนี้มักสร้างขึ้นใช้เฉพาะคราว เมื่อสอบเสร็จก็มักจะทิ้งไปจะสอบใหม่ก็สร้างขึ้นใหม่ หรือปรับปรุงจากแบบทดสอบชุดเดิม ไม่ค่อยจะได้วิเคราะห์หาคุณภาพของข้อสอบ เพื่อจัดเก็บไว้ใช้ต่อไป ซึ่งถ้าหากมีการหาคุณภาพของข้อสอบและปรับปรุง แก้ไขก็จะช่วยให้ได้แบบทดสอบที่มีคุณภาพ และนำไปใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่ายิ่งขึ้น แบบทดสอบประเภทนี้ยังแบ่งออกได้อีก 2 ชนิด คือ

1.1 แบบทดสอบความเรียงเป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้แล้วให้ผู้ตอบเขียนโดยแสดงความรู้ ความคิด และเจตคติได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัยหรือแบบทดสอบตอบสั้น ๆ เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบเขียนตอบสั้น ๆ หรือมีคำตอบให้เลือกตอบแบบจำกัดคำตอบ ผู้ตอบไม่มีโอกาสแสดง ความรู้ ความคิดได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบทดสอบความเรียง แบบทดสอบชนิดนี้แบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ แบบทดสอบถูก - ผิด แบบทดสอบเติมคำ แบบทดสอบจับคู่ และแบบทดสอบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทั่ว ๆ ไป ซึ่งสร้างโดยผู้เชี่ยวชาญด้วยกระบวนการ หรือวิธีการที่เป็นระบบ และใช้เวลามากกว่าแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น มีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างดีจนมีคุณภาพ มีมาตรฐาน สามารถนำไปวัดได้อย่างกว้างขวาง แบบทดสอบประเภทนี้ถือว่ามีความเป็นมาตรฐานอยู่ 2 ประเภท คือ มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานในการดำเนินการสอบ ซึ่งไม่ว่าผู้ใดจะใช้แบบทดสอบมาตรฐานเมื่อใดก็ตาม การดำเนินการสอบจะปฏิบัติเหมือนกันทุกขั้นตอน และมาตรฐานที่ 2 มาตรฐานในการแปลความหมายคะแนน ซึ่งไม่ว่าแบบทดสอบมาตรฐานจะใช้สอบที่ไหน เมื่อไรก็ตาม ก็จะแปลความหมายคะแนนได้ตรงกันว่า ใครเก่ง อ่อน เพียงใด โดยมีเกณฑ์ปกติ สำหรับเปรียบเทียบคะแนนให้มีมาตรฐานเดียวกัน

สมนึก กัททิษณี (2553 : 73 - 97) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ 6 ประเภทดังนี้

1. ข้อสอบแบบความเรียงหรืออัตนัย (Subjective or Essay) เป็นข้อสอบที่มีเฉพาะคำถามแล้วให้นักเรียนเขียนตอบอย่างเสรีเขียนบรรยายตามความรู้และข้อคิดเห็นของแต่ละคน
2. ข้อสอบแบบกาถูก-ผิด (True-false Test) เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก แต่ละตัวเลือกดังกล่าวเป็นแบบคงที่ และมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก-ผิด ใช่-ไม่ใช่ เหมือนกัน-ต่างกัน เป็นต้น
3. ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion Test) เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยค หรือข้อสอบที่ยังไม่สมบูรณ์แล้วให้ผู้ตอบเติมคำหรือประโยคหรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้เพื่อให้มีความสมบูรณ์และถูกต้อง
4. ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ (Short Answer Test) ข้อสอบประเภทนี้คล้ายกับข้อสอบแบบเติมคำแต่แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ เขียนเป็นประโยคคำถามที่สมบูรณ์ แล้วให้ผู้ตอบเขียนตอบคำตอบที่ต้องการจะสั้นและกะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ไม่ใช่เป็นการบรรยายแบบข้อสอบความเรียงหรืออัตนัย
5. ข้อสอบแบบจับคู่ (Matching Test) เป็นข้อสอบเลือกตอบชนิดหนึ่ง โดยมีคำหรือข้อความแยกออกจากกันเป็น 2 ชุดแล้วให้ผู้ตอบเลือกจับคู่ว่าแต่ละข้อความในชุดหนึ่ง (ตัวยืน) จะคู่กับคำ หรือข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง (ตัวเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างไรอย่างหนึ่ง ตามที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดให้
6. ข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) ลักษณะทั่วไปคำถามแบบเลือกตอบโดยทั่วไปจะประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนนำหรือคำถาม (Stem) กับตัวเลือก (Choice) ในตอนเลือกนี้ประกอบด้วย ตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูก และตัวเลือกที่เป็นตัวลวงปกติ จะมีคำถามที่กำหนดให้

นักเรียนพิจารณาแล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเลือกเดียว จากตัวเลือกอื่น ๆ และคำถามแบบเลือกตอบที่ดีนิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกัน คูณผิด ๆ จะเห็นว่า ทุกตัวเลือกถูกหมด แต่ความจริงมีน้ำหนักถูกมากน้อยต่างกันการที่ครูผู้สอนจะเลือกออกข้อสอบประเภทใดนั้นต้องพิจารณาข้อดีข้อจำกัดความเหมาะสมของแบบทดสอบกับเนื้อหาหรือจุดประสงค์ในการเรียนรู้

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนไปแล้วซึ่งมักจะเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบด้วยกระดาษ และดินสอแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น และ 2) แบบทดสอบมาตรฐานซึ่งในประเภทที่ 2 จะแบ่งออกเป็นอีก 6 ประเภท (1) ข้อสอบแบบความเรียงหรืออัตนัย (2) ข้อสอบแบบกาถูก-ผิด (3) ข้อสอบแบบเติมคำ (4) ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ (5) ข้อสอบแบบจับคู่ และ (6) ข้อสอบแบบเลือกตอบ ซึ่งมีการวิเคราะห์และปรับปรุงอย่างดีจนมีคุณภาพ และมาตรฐานสามารถนำไปวัดได้อย่างกว้างขวาง โดยมีเกณฑ์ปกติ สำหรับเปรียบเทียบคะแนนให้มีมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักวิชาการที่กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังนี้ พิซิต ฤทธิ์จรูญ (2552 : 98) กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไว้ดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตร และสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร
2. การสร้างแบบทดสอบควรเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์หลักสูตร และสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดตารางวิเคราะห์หลักสูตร จะใช้เป็นกรอบในการออกข้อสอบ โดยระบุจำนวนข้อสอบในแต่ละเรื่อง และพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด
3. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมที่เป็นผลการเรียนรู้ที่ผู้สอนมุ่งหวังจะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนซึ่งผู้สอนจะต้องกำหนดไว้ล่วงหน้าสำหรับเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และการสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์
4. กำหนดชนิดของข้อสอบ และศึกษาวิธีสร้างโดยการศึกษาตารางวิเคราะห์หลักสูตร และจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณา และตัดสินใจเลือกใช้ชนิดของข้อสอบที่จะใช้วัดว่า จะเป็นแบบใด โดยต้องเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แล้วศึกษาวิธีเขียนข้อสอบชนิดนั้นให้มีความรู้ความเข้าใจในหลัก และวิธีการเขียนข้อสอบ
5. เขียนข้อสอบ ผู้ออกข้อสอบลงมือเขียนข้อสอบตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตรและให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้โดยอาศัยหลัก และวิธีการเขียนข้อสอบ

6. ตรวจสอบข้อสอบเพื่อให้ข้อสอบที่เขียนมีความถูกต้องตามหลักวิชา มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร ผู้ออกข้อสอบ ต้องพิจารณา ทบทวนตรวจทานข้อสอบอีกครั้งก่อนที่จะจัดพิมพ์ และนำไปใช้ต่อไป

7. จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง เมื่อตรวจทานข้อสอบเสร็จแล้วให้พิมพ์ข้อสอบทั้งหมด จัดทำแบบทดสอบ ฉบับทดลอง โดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบ (Direction) และจัดวางรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม

8. ทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ การทดลองสอบ และวิเคราะห์ข้อสอบ เป็นวิธีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง โดยนำแบบทดสอบไปทดลองกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มที่ต้องการสอบจริงแล้วนำผลการสอบมาวิเคราะห์ และปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพ โดยสภาพการปฏิบัติจริงของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในโรงเรียนมักไม่ค่อยมีการทดลองสอบ และวิเคราะห์ข้อสอบ ส่วนใหญ่นำแบบทดสอบไปใช้ทดสอบแล้วจึงวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อปรับปรุงข้อสอบและนำไปใช้ ในครั้งต่อไป

9. จัดทำแบบทดสอบฉบับจริงจากผลการวิเคราะห์ข้อสอบหากพบว่า ข้อสอบข้อใดไม่มีคุณภาพหรือมีคุณภาพไม่ดีพอ อาจจะต้องตัดทิ้งหรือปรับปรุงแก้ไขข้อสอบให้มีคุณภาพดีขึ้น แล้วจึงจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับจริงที่จะนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

พัชรินทร์ ประทุมมาลี (2556 : 43) สรุปไว้ว่า การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรดำเนินการโดยวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดรูปแบบของแบบทดสอบ เขียนข้อสอบพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับทดลอง ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ทดลองสอบ และหาคุณภาพรายข้อ และคุณภาพทั้งฉบับ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ก่อนนำไปใช้จริง

จากที่ได้ศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดรูปแบบของแบบทดสอบ เขียนข้อสอบพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับทดลอง ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ทดลองสอบและหาคุณภาพรายข้อ และคุณภาพทั้งฉบับ เพื่อวิเคราะห์ค่าความยาก ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น ก่อนนำไปใช้จริง

สรุปได้ว่า การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรดำเนินการ โดยวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดรูปแบบของแบบทดสอบ เขียนข้อสอบพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับทดลอง ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ทดลองสอบและหาคุณภาพรายข้อ และคุณภาพทั้งฉบับ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ก่อนนำไปใช้จริง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ที่ครูสร้างขึ้นจากการวิเคราะห์หลักสูตร กำหนดรูปแบบของแบบทดสอบ ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ และผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปใช้จริง โดยวัดความเข้าใจในด้านเนื้อหา 6 ระดับตามทฤษฎีการจำแนกการเรียนรู้ของบลูม โดยเริ่มจากความรู้อย่างมีความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล ไปใช้ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ทักษะปฏิบัติ

ทักษะปฏิบัติ เป็นทักษะที่นักเรียนปฏิบัติ โดยสร้างและพัฒนาขึ้นมาเป็นทักษะการปฏิบัติที่มีความชำนาญ เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้บรรลุถึงเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ผู้ศึกษาได้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความหมายของทักษะปฏิบัติ

มีนักวิชาการที่กล่าวถึงความหมายของทักษะปฏิบัติไว้ ดังนี้

ซิมป์สัน (Simpson. 1972 : 56 - 60) ได้กล่าวว่า ทักษะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางร่างกายของผู้เรียน ซึ่งเป็นความสามารถในการประสานการทำงานของกล้ามเนื้อและร่างกายในการทำงานที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อหลาย ๆ ส่วน การทำงานดังกล่าว เกิดขึ้นจากการสั่งงานของสมอง จะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับความรู้สึที่เกิดขึ้น ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยวิธีการฝึกฝน หรือถ้าหากได้รับการฝึกที่ดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญ และความคงทน ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความแรงหรือความราบรื่นในการปฏิบัติงาน

ดรอว์สกายน์ (Drowatsky. 1975 : 50) ได้กล่าวว่า ทักษะการปฏิบัติ หมายถึง การฝึกฝนที่ดีแล้ว กล้ามเนื้อจะจดจำทักษะนั้นไว้ได้นานหรือคงทนกว่าการจดจำความรู้ทางสมอง

กาเย่ (Gagne. 1979 : 6) ได้กล่าวว่า ความหมายของการปฏิบัติ (Performance) เป็นการปฏิบัติของทักษะปฏิบัติจะถูกสะท้อนออกมาในการกระทำของการเคลื่อนไหวร่างกายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของกล้ามเนื้อ การกระทำที่สังเกตได้จะถูกทำให้เป็นมาตรฐานในรูปของความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความแรงหรือความราบรื่นในการจัดการ

อภิชาติ อนุกุลเวช (2551 : 64) ได้กล่าวว่า ทักษะปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญของกล้ามเนื้อ ที่กระทำออกมาอย่างถูกต้อง คล่องแคล่วและรวดเร็ว ที่ต้องอาศัยการฝึกหัดอย่างเหมาะสม จึงจะทำให้เกิดความชำนาญในการปฏิบัติงาน

จากการศึกษาความหมายของทักษะปฏิบัติ จากนักวิชาการหลายท่าน สามารถสรุปได้ว่า ทักษะปฏิบัติ คือ ความสามารถในการทำงานของกล้ามเนื้อและร่างกาย การเคลื่อนไหวร่างกาย ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของกล้ามเนื้อ การทำงานดังกล่าว เกิดขึ้นได้จากการสั่งงานของสมอง และจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับความรู้สึกที่เกิดขึ้น การทำงานนี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน จนถูกทำให้ เป็นมาตรฐานในรูปของความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความแรง หรือความราบรื่นในการจัดการ จนเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความชำนาญ และความคงทน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะปฏิบัติ

นักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทักษะปฏิบัติไว้ดังนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (อ้างถึงใน ทิศนา แจมมณี. 2561 : 243 - 246) มีดังนี้

1. ทฤษฎี หลักการ

แนวคิดของแฮร์โรว์ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้นตอน โดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ดังนั้น การกระทำจึงเริ่ม เคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่ ไปถึงการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อย่อย ลำดับขั้นดังกล่าว ได้แก่ การเลียนแบบ การลงมือกระทำตามคำสั่ง การกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ การแสดงออก และการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ

2. วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์มุ่งช่วยให้ ผู้เรียนเกิดความสามารถทางด้านทักษะปฏิบัติต่าง ๆ กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำ อย่างถูกต้องสมบูรณ์และชำนาญ

3. กระบวนการเรียนการสอนตามทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนยอมจะรับรู้หรือสังเกตเห็นรายละเอียด ต่าง ๆ ได้ไม่ครบถ้วน ซึ่งจะสังเกตการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ แต่อย่างน้อยผู้เรียน จะสามารถบอกได้ว่าขั้นตอนหลักของการกระทำนั้น ๆ มีอะไรบ้าง

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง เมื่อผู้เรียนได้เห็น และสามารถบอกขั้นตอนของ การกระทำที่ต้องการเรียนรู้แล้ว ให้ผู้เรียนทำตามคำสั่งที่ผู้สอนเขียนไว้ในคู่มือ หรือลงมือตามคำสั่ง ของผู้สอนก็ได้ ผู้เรียนอาจลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้เห็น การลงมือปฏิบัติตามคำสั่งนี้ แม้ผู้เรียน จะยังไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ แต่อย่างน้อยผู้เรียนก็ได้ประสบการณ์ในการลงมือทำ และค้นพบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และการปรับการกระทำให้ถูกต้องสามารถทำได้ ในขั้นนี้

ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ขั้นนี้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถทำสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือมีคำสั่งนำทาง อาจจะต้องฝึกฝนจนเกิดการกระทำที่ถูกต้องแม่นยำ สมบูรณ์แบบเป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องสามารถทำได้ในขั้นนี้

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก เป็นขั้นที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้นจนกระทั่งสามารถกระทำสิ่งนั้นได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์แบบ อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว และด้วยความมั่นใจ

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติขั้นนี้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้น ๆ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ สามารถกระทำสิ่งนั้นได้อย่างสบาย ๆ อย่างอัตโนมัติ โดยต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ คือ ผู้เรียนจะเกิดการพัฒนาทางด้านทักษะปฏิบัติจนสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davis's Instruction Model for Psychomotor Domain) มีดังนี้

1. ทฤษฎี หลักการ

แนวคิดของรูปแบบเดวิส เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่ประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดี และรวดเร็วขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติของเดวิส มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถ ด้านทักษะปฏิบัติของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะที่ประกอบด้วย ทักษะย่อยจำนวนมาก

3. กระบวนการเรียนการสอนตามทักษะปฏิบัติของเดวิส มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสาธิตหรือการกระทำ ขั้นนี้ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวม โดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบทักษะหรือการกระทำที่สาธิตให้ผู้เรียนดูนั้น จะต้องเป็นการกระทำในลักษณะที่เป็นธรรมชาติไม่ซ้ำ หรือเร็วกว่าปกติ ก่อนการสาธิต ผู้สอนควรให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน ในการสังเกต และควรชี้แนะจุดสำคัญที่ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษในการสังเกต

ขั้นที่ 2 ขั้นสาธิต และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของการกระทำหรือทักษะทั้งหมดแล้ว ผู้สอนควรแตกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อย ๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อย ๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปที่ละส่วนอย่างช้า ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิต หรือมีแบบอย่างให้ดู หากคิดชัดเจน ผู้สอนควรให้คำชี้แนะ และช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้ เมื่อได้แล้วผู้สอนจึงเริ่มสาธิตทักษะย่อยส่วนต่อไป และให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกระทั่งครบทุกส่วน

ขั้นที่ 4 ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้วผู้สอนอาจแนะนำเทคนิควิธีการ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำงานนั้นได้ดีขึ้น เช่น ทำได้ประณีตสวยงามขึ้นทำได้รวดเร็วขึ้นทำได้ง่ายขึ้นหรือสิ้นเปลืองน้อยลง เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ ซึ่งเมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้ว จึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญ ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบของควีส์ คือ ผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติทักษะได้อย่างที่มีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาเอกสารของนักวิชาการข้างต้น พบว่า นักวิชาการแต่ละท่านได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทักษะปฏิบัติ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้นตอน โดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก เพื่อให้สามารถปฏิบัติหรือกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ และชำนาญ โดยเริ่มต้นจาก 1) การเลียนแบบ 2) การลงมือกระทำตามคำสั่ง 3) การกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ 4) การแสดงออก และ 5) การกระทำอย่างเป็นธรรมชาติขั้นนี้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้น ๆ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ สามารถกระทำสิ่งนั้นได้อย่างสบาย ๆ อย่างอัตโนมัติโดยต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย รวมถึงให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติทักษะย่อย ๆ ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบและฝึกปฏิบัติหลาย ๆ ครั้งจนกระทั่งสามารถปฏิบัติทักษะที่สมบูรณ์ได้อย่างชำนาญเพื่อให้ผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติทักษะได้อย่างที่มีประสิทธิภาพ

การวัดผลทักษะปฏิบัติ

นักการศึกษาและหน่วยงานการศึกษาได้กล่าวถึงการวัดทักษะการปฏิบัติไว้ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2544 : 7) ได้กล่าวว่า การวัดผลงานด้านทักษะปฏิบัติ มีหลายลักษณะ ได้แก่

1. การประเมินทักษะปฏิบัติ เป็นการประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนในการประยุกต์ความรู้และทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน

2. การประเมินตามสภาพจริง เป็นการประเมินความสามารถของผู้เรียนจากงานที่ทำให้ปฏิบัติจริงหรือในสภาพที่เป็นจริงเพื่อพิจารณาว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานที่กำหนดได้ดี เพียงใด และปฏิบัติได้อย่างไร

3. การประเมินจากแฟ้มสะสมงาน เป็นการประเมินที่เน้นความสำเร็จของผู้เรียน จากงานที่ผู้เรียนเก็บรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบในแฟ้ม ก่อร่าง หรือกระเป๋ากลับแล้วแต่ลักษณะของงาน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสามารถ เจตคติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ

วรุณยุพา เทพสุภรณ์กุล (2560 : 61) กล่าวว่า กระบวนการวัดทักษะปฏิบัติ ต้องมีการกำหนดงานให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ตามขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้ หลังจบการเรียนรู้ผู้สอนต้องกำหนดรูปแบบการวัดทักษะ ด้วยแบบประเมินทักษะปฏิบัติให้ครอบคลุมเนื้อหา และวัดโดยการปฏิบัติจริง

จากการศึกษาเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการวัดทักษะปฏิบัติ สรุปได้ว่าการวัดทักษะปฏิบัติ หมายถึง การประเมินการปฏิบัติงาน สามารถทำได้หลายวิธี เช่น วัดโดยการให้เขียนตอบ วัดโดยการให้ผู้เรียนปฏิบัติงานให้ดูในสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริง วัดตัวอย่างของงานที่ได้จากการปฏิบัติจริง (Work Sample) และวัดจากแฟ้มสะสมงาน โดยการวัดการปฏิบัติงานต้องกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัด ซึ่งอาจจะใช้เครื่องมือมากกว่า 1 ชิ้น และต้องกำหนดเกณฑ์การประเมิน

การสร้างเครื่องมือวัดผลงานด้านทักษะปฏิบัติ

นักการศึกษาและหน่วยงานการศึกษาได้กล่าวถึงการสร้างเครื่องมือวัดผลงานด้านทักษะการปฏิบัติไว้ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2544 : 7) ได้กล่าวว่า การสร้างเครื่องมือวัดผลงานด้านทักษะปฏิบัติ มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร เพื่อพิจารณาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรว่ามุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในด้านใด

2. กำหนดลักษณะของงานที่จะประเมิน

3. กำหนดเงื่อนไขต่าง ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานที่ต้องการได้

4. สร้างเครื่องมือ

5. กำหนดวิธีการให้คะแนน

ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ (2544 : 93 - 105) ศึกษาแนวทางการสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติการหาประสิทธิภาพ แบบ Scoring Rubric คือเกณฑ์การให้คะแนนที่ถูกพัฒนาโดยครูหรือผู้ประเมินที่ใช้วิเคราะห์ผลงาน การประเมินผลงานของนักเรียนจะมี 2 ลักษณะ คือ 1) ผลงานที่ได้จาก

กระบวนการของนักเรียน และ 2) กระบวนการที่นักเรียนใช้เพื่อให้เกิดผลงาน ชนิดเกณฑ์ การให้คะแนนแบบ Holistic Rubrics เป็นเกณฑ์การให้คะแนนผลงานหรือกระบวนการที่ไม่ได้ แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบการให้คะแนนคือ จะประเมินในภาพรวมของผลงานหรือ กระบวนการปฏิบัติ

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2549 : 236 - 240) ได้กล่าวถึง การสร้างแบบสังเกตว่าเป็นวิธีที่นิยมกันมาก โดยเฉพาะครูหรือบุคคลที่ทำหน้าที่ในการวัดผลการศึกษา การสังเกตเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในลักษณะของการเฝ้าดู ศึกษาเหตุการณ์ ปรัชญาการณ เพื่อให้เห็นใจ ธรรมชาติของสิ่งที่สังเกตหรือพฤติกรรมของสิ่งที่ต้องการศึกษา อาจจะเป็นลักษณะบุคลิกภาพ การใช้คำพูด ภาษาท่าทาง กิจกรรม ทักษะและความสามารถ และสภาพแวดล้อม ข้อมูลจะถูกต้อง เพียงใดขึ้นอยู่กับสิ่งที่สังเกต ผู้สังเกต และผู้ถูกสังเกต โดยใช้แบบสังเกตเป็นเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล

สำหรับแบบสังเกต ซึ่งเป็นเครื่องมือที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสังเกต ในสิ่งที่สังเกตได้ และจะต้องดำเนินการบันทึกรายละเอียดของข้อเท็จจริงทันที เพื่อป้องกันการลืม โดยเครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลจากการสังเกต มีดังนี้

1. แบบบันทึกหรือตารางจดบันทึก เป็นแบบบันทึกข้อมูลโดยจัดทำในรูป ตาราง เพื่อให้ สะดวกต่อการบันทึก

2. แบบตรวจสอบรายการ เป็นแบบบันทึกการสังเกตที่มีการกำหนดรายการ หรือสิ่งที่ ต้องการสังเกตไว้ล่วงหน้า แล้วให้ผู้สังเกตบันทึกสิ่งที่เกิดขึ้น หรือไม่เกิดขึ้นตามรายการที่กำหนดไว้ และอาจบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมด้วยก็ได้

3. แบบประมาณค่า เป็นแบบประเมินคุณลักษณะของสิ่งที่ประเมินที่ได้จากการสังเกต ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นการประเมินค่าแบบให้คะแนน

ประเภทของการสังเกต แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การสังเกตแบบมีโครงสร้าง (Structured Observation) เป็นการสังเกตที่ได้ กำหนด เรื่องราวหรือขอบเขตเนื้อหาไว้ล่วงหน้าแน่นอนว่าจะสังเกตพฤติกรรมหรือปรากฏการณ์ อะไรบ้าง มีการเตรียมเครื่องมือที่จะใช้ในการสังเกตไว้ล่วงหน้า และจะสังเกตเฉพาะข้อมูลหรือเรื่องราว ที่กำหนดไว้เท่านั้น

2. การสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Observation) เป็นการสังเกตที่ไม่มี การกำหนดเรื่องราวหรือขอบเขตของเนื้อหาไว้ล่วงหน้า เป็นการสังเกตอย่างอิสระ ผู้สังเกต จะสังเกตอย่างคร่าว ๆ การสังเกตวิธีนี้จะมีความยุ่งยากในการวิเคราะห์ข้อมูลการแยกประเภทข้อมูล

ซึ่งเหมาะสำหรับการสังเกตในเรื่องทั่ว ๆ ไป ที่ยังไม่มีขอบเขตที่แน่นอนและเหมาะสมสำหรับผู้ที่ยัง
ไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ เพียงพอที่จะวางหลักเกณฑ์หรือ โครงสร้างในการสังเกต

จากการศึกษาแนวคิดการสร้างเครื่องมือวัดผลงานด้านทักษะปฏิบัติจากนักวิชาการหลายท่าน
สามารถสรุปได้ว่า การประเมินทักษะการปฏิบัติงานมีขั้นตอนหลัก 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนด
จุดมุ่งหมายของการปฏิบัติทำให้การประเมินสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ 2) ระบุผลของ
ความสามารถด้านการปฏิบัติงานในการวัดกระบวนการหรือผลงานหรือทั้งสองอย่างจากงานที่
ปฏิบัติ 3) กำหนดวิธีการวัดการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับพฤติกรรมที่จะวัด เช่น วัดโดยการเขียนตอบ
4) การวัดโดยการปฏิบัติงานจากสถานการณ์จำลองหรือการวัดตัวอย่างของงานที่ได้จากการปฏิบัติจริง
และ 5) การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัด และกำหนดเกณฑ์การประเมิน โดยการเปรียบเทียบเกณฑ์
หรือพัฒนาการ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลงานด้านทักษะปฏิบัติมีหลายแบบ เช่น แบบทดสอบ
ข้อเขียน แบบทดสอบปากเปล่า การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยจะต้องสร้าง
แบบประเมินทักษะปฏิบัติให้ครอบคลุมเนื้อหา โดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งระดับความเหมาะสมค่าเฉลี่ยคะแนน 3.51 ขึ้นไป
ตามเกณฑ์ โดยครูเป็นผู้ประเมินหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทุกหน่วยการเรียนรู้

กระบวนการประเมินทักษะการปฏิบัติงาน

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงกระบวนการประเมินทักษะการปฏิบัติงาน ไว้ดังนี้

สุวิมล ว่องวานิช (2550 : 221 - 225) กล่าวถึงกระบวนการวัดการปฏิบัติงานว่า มีขั้นตอนต่าง ๆ
ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติเป็นการกำหนดงาน และสถานการณ์ในการปฏิบัติงาน
2. ระบุผลของความสามารถด้านการปฏิบัติ (Performance Outcome) ที่จะวัดโดยเน้นให้
เห็นว่าในการปฏิบัติงานนั้นให้ความสำคัญกับการวัดกระบวนการ หรือผลงานหรือทั้งสองอย่าง
และจะวัดผ่านตัวบ่งชี้อะไร (Indicators) ในขั้นนี้จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์งาน (Job Analysis)
3. กำหนดวิธีการวัดที่เหมาะสมกับพฤติกรรมที่จะวัดเพราะวิธีการที่ใช้จะส่งผลต่อ
การเตรียมสถานการณ์ทดสอบ เช่น สถานที่ อุปกรณ์ และอื่น ๆ ที่ใช้ในการทดสอบ
4. กำหนดความเหมาะสมของเครื่องมือที่ใช้ความเหมาะสมของผู้วัด และช่วงเวลาที่ทำ
การวัด หรืออิงเกณฑ์ (Criterion-referencing)

ชวลิต ชูกำแพง (2553 : 134 - 135) กระบวนการประเมินการปฏิบัติงานมี 5 ขั้นตอน
ดังต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติงาน โดยผู้สอนกำหนดจุดมุ่งหมายการปฏิบัติงาน
ให้กับผู้เรียน พร้อมกับกำหนดสถานการณ์ในการปฏิบัติงาน ทำให้การประเมินสอดคล้องกับ
ศักยภาพของผู้เรียนตามที่ตั้งไว้

2. ระบุผลของความสามารถด้านการปฏิบัติงาน ผลการวัดนั้น มาจากจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยเน้นให้เห็นว่า ในการปฏิบัติงานนั้น ให้มีความสำคัญในการวัดกระบวนการหรือผลงานหรือทั้งสองอย่าง ในส่วนนี้จะต้องทำการวิเคราะห์งาน

3. กำหนดวิธีการวัดการปฏิบัติงาน จะต้องเหมาะสมกับพฤติกรรมที่จะวัดซึ่งการวัดการปฏิบัติงานสามารถทำได้หลายวิธีดังนี้

3.1 วัดโดยการเขียนตอบ การวัดแบบนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของงานที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติ และยังมีงานบางประเภทที่จำเป็นต้องให้ผู้เรียนวัดความรู้ด้วยวิธีการสอบข้อเขียน

3.2 การวัดโดยการให้ผู้เรียนปฏิบัติงานให้ดูในสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริง การวัดอาจทำให้ผู้เรียนรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ได้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่ต้องการวัด

3.3 การวัดตัวอย่างของงานที่ได้จากการปฏิบัติจริง การวัดวิธีนี้ใช้สำหรับการวัดผลการปฏิบัติงานเป็นส่วนใหญ่โดยพิจารณาจากชิ้นงานที่ผู้เรียนต้องส่ง

4. การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผู้เรียน และช่วงเวลาที่วัดหลังจากที่ผู้สอนเลือกวิธีการที่ใช้ในการวัดการปฏิบัติงานแล้ว ต้องมีการกำหนดเวลาที่ใช้ในการวัด ในการปฏิบัติงาน และเตรียมเครื่องมือที่มีความเหมาะสมเพื่อใช้ในการวัดการปฏิบัติงาน

5. กำหนดเกณฑ์การประเมิน ข้อมูลที่ได้จากการวัดการปฏิบัติงานต้องนำมาประเมิน โดยการตัดสินคุณภาพของการปฏิบัติงาน ทำได้โดยเปรียบเทียบความสามารถของกลุ่ม หรือเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ผู้สอนกำหนด แต่อย่างไรก็ตามการประเมินที่ตัวผู้เรียนเป็นวิธีการที่สามารถนำมาใช้ในการประเมินผลเนื่องจากการวัดการปฏิบัติงานมีเป้าหมายเพื่อชี้จุดบกพร่อง ในตัวผู้เรียน เนื่องจากการปฏิบัติงานส่วนใหญ่ต้องใช้เวลาในการฝึกฝนการวัดโดยการพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียนจึงเป็นเรื่องที่ควรให้ความสนใจ

จากการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่า กระบวนการประเมินทักษะการปฏิบัติงานมีขั้นตอนหลัก 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติทำให้การประเมินสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ 2) ระบุผลของความสามารถด้านการปฏิบัติงานในการวัดกระบวนการหรือผลงานหรือทั้งสองอย่าง จากงานที่ปฏิบัติ 3) กำหนดวิธีการวัดการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับพฤติกรรมที่จะวัด เช่น วัดโดยการเขียนตอบ 4) การวัดโดยการปฏิบัติงานจากสถานการณ์จำลองหรือการวัดตัวอย่างของงานที่ได้จากการปฏิบัติจริง และ 5) การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวัด และกำหนดเกณฑ์การประเมิน โดยการเปรียบเทียบเกณฑ์ หรือพัฒนาการ

ทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก

หัตถกรรมจักสานวัสดุท้องถิ่นนั้นเป็นสิ่งที่ทำกันแพร่หลายโดยเฉพาะในประเทศไทย ซึ่งมีนักวิชาการกล่าวถึงการจักสานไว้ดังนี้

วินัย วิริยะปานนท์ (2527; อ้างถึงใน สุดารัตน์ ไหลไผ่ทอง. 2565 : 9) กล่าวว่า ความหมายของจักสาน นั้นเป็นคำที่เรียกขึ้นตามวิธีการที่ทำให้เกิดเครื่องจักสาน เพราะเครื่องจักสานต่าง ๆ จะสำเร็จเป็นรูปร่างได้นั้นต้องผ่านกระบวนการ ดังนี้

1. การจัก คือ การนำวัสดุมาทำให้เป็นเส้น เป็นแฉก หรือเป็นริ้วเพื่อความสะดวก ในการสาน ลักษณะของจัก โดยทั่วไปนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะของวัสดุแต่ละชนิดซึ่งจะมีวิธีการเฉพาะที่แตกต่างกันไป หรือบางครั้งการจักไม้ไผ่หรือหวายมักจะเรียกว่า ตอก ซึ่งการจักถือว่าเป็นขั้นตอนของการเตรียมวัสดุในการทำเครื่องจักสาน

2. การสาน เป็นการกระบวนการทางความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่นำวัสดุธรรมชาติ มาทำประโยชน์ใช้สอยโดยใช้ความคิด และฝีมือเป็นหลัก การสานลวดลายจะสานลายใดนั้น ขึ้นอยู่กับ ความเหมาะสมในการใช้สอยซึ่งมีอยู่ 3 วิธี คือ 1) การสานด้วยวิธีสอดขัด 2) การสานด้วยวิธีการ สอดขัดด้วยโครงสร้างภายนอก 3) การสานด้วยวิธีขดเป็นวง

3. การถัก เป็นกระบวนการประกอบที่ช่วยให้การทำเครื่องจักสานสมบูรณ์ เช่น การถักขอบของภาชนะจักสานไม้ไผ่ การถักหูภาชนะ เป็นต้น การถักส่วนมากจะเป็นการเสริมความแข็งแรงของโครงสร้างภายนอก เช่น ขอบ ขา ปาก ก้น ของเครื่องจักสานเป็นการเพิ่มความสวยงามไปด้วย

วิบูลย์ ลีสุวรรณ (2540; อ้างถึงใน สุดารัตน์ ไหลไผ่ทอง. 2565 : 26) การสาน เป็นขั้นตอนสำคัญในการทำเครื่องจักสาน โดยนำวัสดุดิบที่แปรรูปแล้วมาสานเป็นรูปทรง โดยวิธีการสานเบื้องต้น นั้นก็คือ “ลายขัด ” เป็นวิธีการสานแบบพื้นฐานที่เก่าแก่ที่สุด ลักษณะของลายขัดเป็นการสร้างแรงยึดด้วยการขัดกันเป็นรูปมุมฉากระหว่างแนวตั้งกับแนวนอนใช้เส้นยืนหรือเส้นแนวตั้ง สอดขัดกับเส้นแนวนอน โดยยกขึ้นเส้นหนึ่งข่มหรือขัดลงเส้นหนึ่งสลับกันไปอย่างที่เราเรียกว่า ลายหนึ่งจากลายหนึ่งได้พัฒนามาเป็นลายสอง ลายสาม และลายอื่น ๆ ที่ยังคงรักษาลักษณะการสอดและการขัดกันเช่นเดิม แต่ใช้เส้นแนวตั้งและแนวนอนมากกว่าหนึ่งเส้น และสอดขัดกันให้สลับไปสลับมาเกิดเป็นลายสอง ลายสาม และลายอื่น ๆ อีกมาก ลายขัดนี้ใช้สานเครื่องจักสานได้หลายชนิด และมักจะใช้ร่วมกับลายชนิดอื่นเพื่อให้ได้รูปทรงตามที่ต้องการ

จากการศึกษาเอกสารข้างต้น สามารถสรุปทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก ได้ว่า ทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก หมายถึง การนำใบจากมาทำให้เป็นเส้น เป็นแฉก หรือเป็นริ้ว เพื่อความสะดวกในการสานซึ่งมีอยู่ 3 วิธี คือ 1) การสานด้วยวิธีสอดขัด 2) การสานด้วยวิธีการสอดขัดด้วยโครงสร้างภายนอก และ 3) การสานด้วยวิธีขดเป็นวงตามขั้นตอนการสานงอบ โดยเริ่มจาก

การขึ้น โครงรูป การทำรังอบ การทำกระท่อมงอบ การเย็บงอบ และการใส่รังอบ ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบวัดทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากซึ่งเป็นการประเมินผลตามสภาพจริง ینگเกณฑ์การประเมิน (Rubric) 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

นักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ ดังนี้ สมหมาย เปียถนอม (2551 : 4 - 6) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นรูปร่างได้ เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการจะเกิดความรู้สึกที่เป็นสุข และความพึงพอใจเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมในการแสดงออกของบุคคลที่มีผลต่อการเลือกที่จะปฏิบัติในกิจกรรมนั้น ๆ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 25) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงานและได้ผลตอบแทนคือ ผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่น และมีขวัญกำลังใจที่จะทำงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งส่งผลต่อความสำเร็จและการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

จิตตินันท์ เดชะคุปต์ และคณะ (2555 : 12) ความพึงพอใจ หมายถึง เป็นภาวะการณ์ที่แสดงออกถึงความรู้สึกในทางบวกของบุคคลอันเป็นผลจากการเปรียบเทียบการรับรู้จากสิ่งที่ได้รับการบริการ ไม่ว่าจะเป็นการรับบริการหรือการให้บริการในระดับที่ตรงกับการรับรู้สิ่งที่คาดหวังเกี่ยวกับการบริการนั้น

น้ำลิน เทียมแก้ว (2556 : 7) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ หรือพอใจที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจส่งผลให้มีทัศนคติที่ดี เมื่อได้รับการตอบสนองตามความต้องการของตนเอง

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของความพึงพอใจ สามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวกที่มีลักษณะเป็นนามธรรมที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และได้ผลตอบแทน ไม่ว่าจะเป็นการรับบริการหรือการให้บริการในระดับที่ตรงกับการรับรู้สิ่งที่คาดหวังเกี่ยวกับการบริการนั้นทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่น และมีขวัญกำลังใจที่จะทำงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งส่งผลต่อความสำเร็จ และการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

นักการศึกษาได้กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ดังนี้

เชลลี่ (Shelly. 1995; อ้างถึงใน ปราการ กองแก้ว. 2546 : 17) ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ สรุปได้ว่าเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกในทางบวก และความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกในทางบวกเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้ความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับ และความสุขนี้สามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อน และความสุขนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกในทางบวกอื่น ๆ ความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวก และความสุขมีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อนและระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้เรียกว่าระบบความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความพึงพอใจมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าความรู้สึกทางลบ

ทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (อ้างถึงใน รังสรรค์ ฤทธิโชค. 2550 : 23) ได้เรียงลำดับสิ่งจูงใจ หรือความต้องการของมนุษย์ไว้ 5 ระดับ โดยเรียงลำดับขั้นของความต้องการไว้ตามความสำคัญ ดังนี้

1. ความต้องการพื้นฐานทางสรีระ
2. ความต้องการความปลอดภัยรอดพ้นอันตรายและมั่นคง
3. ความต้องการความรัก ความเมตตา ความอบอุ่น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ
4. ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง การยกย่อง และการเคารพตัวเอง
5. ความต้องการความสำเร็จด้วยตนเอง ความพอใจในขั้นต่าง ๆ ของความต้องการของมนุษย์นี้ ความต้องการขั้นสูงกว่าบางครั้ง ได้ปรากฏออกมาให้เห็นแล้วก่อนที่ความต้องการ ชั้นแรก จะได้เห็นผลเป็นที่พอใจเสียด้วยซ้ำ อย่างไรก็ตามบุคคลแต่ละคนส่วนมากแสดงให้เห็นว่าตนมีความพอใจอย่างสูงสุด ในลำดับขั้นความต้องการขั้นต่ำมากกว่าขั้นสูงจากการสำรวจ พบว่าคนธรรมดาทั่วไปจะมีความพอใจในลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ความต้องการทางด้านกายภาพ 85%

ความต้องการความปลอดภัย 70%

ความต้องการทางด้านสังคม 50%

ความต้องการเด่นในสังคม 40%

ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในสิ่งที่ตนปรารถนา 10%

จากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ สรุปได้ว่า มนุษย์มีความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นแล้วทำให้มีความสุข เป็นความรู้สึกในทางบวก ความพอใจในขั้นต่าง ๆ ของความต้องการของมนุษย์

ความสำคัญของความพึงพอใจ

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของความพึงพอใจไว้ดังนี้

สุริยา พุฒพวง (2547 : 3) กล่าวถึง ความสำคัญของความพึงพอใจว่า การที่บุคคลมีความพึงพอใจต่อสิ่งใดนั้นจะมีผลทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมดังนี้

1. มีความเอาใจใส่ต่องาน ขยันติดตามผลงานที่ได้รับมอบหมายอยู่เสมอเมื่อพบข้อบกพร่องเสียหายก็พยายามแก้ไขหรือชี้แจงให้ผู้บังคับบัญชาทราบ
2. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ยอมเสียสละเวลา และความสุขส่วนตัวเพื่องาน โดยไม่ต้องชักชวนหรือขอร้อง
3. มีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ไม่แตกแยกเป็นกลุ่มเป็นพวก
4. ไม่ขาดหรือหยุดงานโดยไม่จำเป็น มีความสบายใจที่ได้ทำงานและอยู่ร่วมกับเพื่อนร่วมงาน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548 : 122) กล่าวถึง ความสำคัญของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีดังนี้

1. การรับรู้ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจงานทำให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้ในการสร้างปัจจัยเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์ต่อการทำงาน
2. ความพึงพอใจในการทำงานย่อมจะทำให้แต่ละบุคคลมีความตั้งใจในการทำงาน ลดการขาดงาน การลางาน การมาทำงานสาย และการขาดความรับผิดชอบที่มีต่องาน
3. ความพึงพอใจในการทำงานเป็นการเพิ่มผลผลิตของบุคคลทำให้องค์การมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลได้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

จากการศึกษาความสำคัญของความพึงพอใจ สรุปได้ว่า การที่บุคคลมีความพึงพอใจต่อสิ่งใดนั้น จะทำให้บุคคลมีความเอาใจใส่ต่องาน ขยัน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความสามัคคีลดการขาดงาน และลางาน มีความสุขในการทำงาน ทำงานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลบรรลุเป้าหมายขององค์กร

การสร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจ

การสร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจที่มีคุณภาพเพื่อกระตุ้นให้ได้ความรู้สึที่แท้จริงนั้นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบขั้นตอนตามแนวคิดของนักการศึกษาดังนี้

สมนึก ภัททิยธนี (2546 : 37 - 41) ได้กล่าวว่าแบบสอบถามเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่นิยมใช้กันมากเพราะเป็นวิธีการที่สะดวกที่สุดและสามารถวัดได้อย่างกว้างขวาง แบบสอบถามส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของคำถามเป็นชุด ๆ โดยมีคำถามเป็นตัวกระตุ้นเร่งเร้าให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ

ออกมา ถือว่าเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้วัดทางด้านจิตพิสัย (Affective Domain) แบบสอบถามมีหลายชนิด แต่ละชนิดจะมีโครงสร้างหรือส่วนประกอบของแบบสอบถามที่สำคัญ 3 ส่วน ได้แก่

1. คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม ส่วนแรกของการสอบถามจะเป็นคำชี้แจง โดยระบุจุดมุ่งหมาย และความสำคัญที่ทำให้ตอบแบบสอบถาม คำอธิบายลักษณะของแบบสอบถาม และวิธีตอบพร้อมยกตัวอย่างประกอบ และตอนสุดท้ายของคำชี้แจงควรกล่าวว่าคุณค่าของแบบสอบถาม พร้อมระบุชื่อเจ้าของแบบสอบถามทุกครั้ง

2. สถานภาพทั่วไปในส่วนนี้ จะเป็นรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบ เช่น อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ

3. ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมที่จะวัด ซึ่งอาจแยกเป็นพฤติกรรมย่อย ๆ แล้วสร้างข้อคำถามวัดพฤติกรรมย่อยนั้น ๆ ในส่วนนี้ อาจจะเป็นแบบสอบถามชนิดรูปแบบเดียวหรือหลายรูปแบบก็ได้

ขั้นตอนการสร้างแบบวัดมาตรการวัดความพึงพอใจของลิเคิร์ต มีขั้นตอนการสร้างดังนี้ (ล้วน. 2538; อ้างถึงใน มัชชพร วงศาเคน. 2558 : 10)

1. กำหนดข้อความเกี่ยวกับความพึงพอใจที่ต้องการให้มากที่สุดจากเอกสาร ผู้ร่วมงาน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือจากปรากฏการณ์ทั้งเชิงบวก และเชิงลบ ที่มีความชัดเจน หรือไม่แปลความหมายที่กำกวม และหนึ่งข้อความควรมีเจตคติเดียว เป็นต้น

2. การตรวจสอบข้อความที่กำหนดขึ้นที่ว่า สอดคล้องกับเกณฑ์การพิจารณาหรือไม่

3. การทดสอบข้อความ โดยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาเพื่อแก้ไขปรับปรุง แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการนำมาวัดการวัดไปใช้แล้วนำข้อมูลมาคำนวณหาค่าสถิติเพื่อใช้เป็นดัชนีบ่งชี้คุณภาพของข้อความ ดังนี้

- 3.1 คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของข้อความแต่ละข้อกับคะแนนรวม แล้วนำมาพิจารณาว่าถ้าข้อความใดมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงแสดงว่า ข้อความนั้นเป็นข้อความที่ดีมีความเชื่อมั่น

- 3.2 คำนวณหาค่าอำนาจจำแนกของข้อความแต่ละข้อ โดยการทดสอบ ค่าที่และคัดเลือกข้อความที่มีค่าที่ ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปที่เป็นค่าที่มีอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ดี (Edward. 1987)

เกณฑ์การพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของมาตรการวัดของลิเคิร์ต ในการพิจารณาตัดสินคะแนนเฉลี่ยที่ได้รับจากการให้ข้อมูลมีดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 - 1.79	ระดับน้อยที่สุด
1.80 - 2.59	ระดับน้อย

2.60 - 3.39 ระดับปานกลาง

3.40 - 4.19 ระดับมาก

4.20 - 5.00 ระดับมากที่สุด

หลักการสร้างแบบสอบถาม มีดังนี้

1. ระบุจุดมุ่งหมายของแบบสอบถาม ผู้สร้างแบบสอบถามต้องระบุจุดมุ่งหมายของแบบสอบถามให้ชัดเจนว่าจะนำแบบสอบถามไปใช้ในเรื่องใด เช่น เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูลของการวิจัย หรือใช้เป็นเครื่องมือประเมิน
2. กำหนดประเด็นหลัก หรือพฤติกรรมที่จะวัดให้ครบถ้วนครอบคลุมว่าจะมีประเด็นอะไรบ้าง ซึ่งสิ่งที่จะช่วยให้สามารถกำหนดประเด็นหลักได้ถูกต้อง ครบถ้วน ครอบคลุมนั้น ผู้สร้างจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในสาระ หรือทฤษฎี หรือโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการวัดแล้ว จำแนกออกเป็นประเด็นย่อย ๆ
3. กำหนดชนิด หรือรูปแบบของแบบสอบถาม โดยเลือกให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะวัด และลักษณะของกลุ่มผู้ตอบ
4. กำหนดข้อคำถาม โดยอาจจะกำหนดในเบื้องต้นว่าการสอบถามมีความยาวมากน้อยเพียงใด และคลุมประเด็นหลัก ประเด็นย่อยอย่างไรบ้าง โดยกำหนดสัดส่วน หรือน้ำหนักของแต่ละประเด็น ซึ่งขึ้นอยู่กับแบบสอบถามว่ามีจุดเน้นในเรื่องอะไร มากน้อยเพียงใด แบบสอบถามควรมีจำนวนพอเหมาะไม่มากหรือน้อยจนเกินไป
5. สร้างข้อคำถามตามจุดมุ่งหมาย ชนิดหรือรูปแบบ จำนวนข้อในประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ตามโครงสร้างของแบบสอบถาม
6. ตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนแรกตรวจสอบโดยผู้สร้างแบบสอบถามเอง เป็นการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงคำถามตลอดจนเรียงลำดับข้อกระท้งเป็นที่พอใจ ตอนที่สอง ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญการ
7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ ควรนำไปทดลองกับกลุ่มที่มีลักษณะเหมือนหรือใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง เพียงจำนวนหนึ่ง
8. วิเคราะห์แบบสอบถาม โดยนำผลจากการทดสอบมาวิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพ และปรับปรุงแบบสอบถามในส่วนที่ยังบกพร่อง ซึ่งในขั้นนี้หากแบบสอบถามยังไม่มีคุณภาพ เมื่อปรับปรุงแล้วควรนำมาทดลอง วิเคราะห์ และปรับปรุง จนกระท้งได้แบบสอบถามที่มีคุณภาพ จึงนำไปใช้จริงแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) เป็นเครื่องมือที่ครูใช้ประเมินนักเรียน และนักเรียนใช้ในการประเมินหรือพิจารณาตนเองหรือสิ่งอื่น ๆ ใช้ทั้งในการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมทักษะต่าง ๆ และพฤติกรรมด้านจิตพิสัย เช่น เจตคติ

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสนใจมุ่งให้ผู้ตอบประเมินข้อความที่ถามออกมาเป็นระดับเพียงคำตอบเดียว จากมาตราส่วนประมาณค่าที่มีระดับความเข้มตั้งแต่ 3 ระดับขึ้นไป

จากการศึกษาแนวคิดการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ สรุปได้ว่า การสร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ และนิยมใช้แบบสอบถาม เพราะเป็นวิธีการที่สะดวก สามารถวัดได้อย่างกว้างขวาง และเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้วัดทางด้านจิตพิสัย ซึ่งมีหลักการสร้างดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของแบบสอบถาม
2. กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการวัดให้ครบถ้วน
3. กำหนดชนิดของแบบสอบถามที่จะสร้าง
4. กำหนดข้อคำถามให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของแบบสอบถาม
5. สร้างข้อคำถามตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้
6. ตรวจสอบโดยผู้สร้างแบบสอบถามเอง
7. ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ
8. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้
9. หากคุณภาพของแบบสอบถาม และปรับปรุงในส่วนที่ยังบกพร่อง
10. นำแบบสอบถามไปใช้จริง

โดยการใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) เป็นการวัดแบบหนึ่งที่สามารถใช้กับ สถานการณ์ได้อย่างกว้างขวางด้วยการให้คะแนนความพึงพอใจแต่ละปัจจัยจากคะแนน 1 ถึง 5 โดย 5 คือ พึงพอใจมากที่สุด 4 คือ พึงพอใจมาก 3 คือ พึงพอใจปานกลาง 2 คือ พึงพอใจน้อย และ 1 คือ พึงพอใจน้อยที่สุด การใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ช่วงห่างของคะแนน 5 ระดับ เพียงพอในการแสดงค่าความพึงพอใจที่แตกต่างกันได้และไม่ทำให้คะแนนสูงหรือต่ำเกินไปที่จะมีผลต่อค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการวัดความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จึงเลือกใช้แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

แอทโทแนน (Ationen. 1994 : 329) ได้ศึกษาเรื่อง หลักสูตรท้องถิ่นเครื่องมือการบริหาร และพัฒนาครูในระบบโรงเรียน : ประสบการณ์และความคิดเห็นของครู โรงเรียนประถมศึกษา มีการศึกษาบทบาทของหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนที่กำลังพัฒนา พบว่า โรงเรียนรับภาระเรื่อง หลักสูตรมากเกินไป โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรซ้ำ ผลกระทบที่สำคัญคือ ครูผู้เชี่ยวชาญ การสอนไม่สามารถออกแบบหลักสูตรได้ ผู้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นมีหลักการสอนสอดคล้องกับ หลักสูตรใหม่ ผู้มีส่วนร่วมออกแบบใช้แรงจูงใจในการสนับสนุน และกำหนดงาน ปัญหาหลัก ที่พบคือ การขาดแหล่งออกแบบหลักสูตร

ลี (Lee. 1995 : 1646-A) ได้ศึกษาวิจัย ความคิดรวบยอดใหม่ของหลักสูตรท้องถิ่น และ พิจารณาการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาในประเทศเกาหลีใต้ เก็บรวบรวมข้อมูล และ วิเคราะห์สภาพปัญหา การศึกษาของเกาหลีและหลักสูตรแห่งชาติของเกาหลีใหม่ พบว่า หลักสูตร แห่งชาติของเกาหลียังไม่เป็นหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาหลักสูตรแห่งชาติ คือ ควรให้ผู้มีส่วนร่วมในท้องถิ่นเป็น ผู้ตรวจสอบ และให้ครูมีบทบาทในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

เบนเนท (Bennett. 2008 : 189) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ครูอาจารย์ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรมากยิ่งขึ้น ในด้านการเสนอ แนวความคิด มีการนำเสนอผลการวิจัย และผลงานทางการศึกษามาใช้อย่างแพร่หลายตั้งแต่ปี 1915 - 1940 เริ่มจากการสร้างหลักสูตร มีการใช้อุปกรณ์การสอนมากขึ้น และยังได้เสนอ การพัฒนาการเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ การส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ และส่งเสริมความเป็นมืออาชีพ และส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย สร้างวิสัยทัศน์โดยให้ครูอาจารย์ได้ศึกษาหลักสูตรทำวิจัย และมีการคัดเลือกตัวแทนครูอาจารย์ที่มีแนวความคิดไปปฏิบัติจริง มีการสนับสนุน เช่น ขยายเวลา การให้ความช่วยเหลือที่ชัดเจน จัดหาแหล่งสร้างความเป็นมืออาชีพ โดยจัดให้มีที่ปรึกษา และมีการจัดตั้งองค์กรสมาชิกโครงการ

โรส (Ross. Online. 2021) ได้ศึกษาถึงความเข้มแข็ง และความอ่อนแอของการพัฒนา หลักสูตร โดยได้แบ่ง การศึกษาวิจัยเป็นด้าน ๆ ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านเนื้อหา และด้าน การประเมินหลักสูตร พบว่า นักพัฒนาหลักสูตรต้องการให้มีความสัมพันธ์อันดีกับท้องถิ่น เน้นความสำคัญของการนำหลักสูตรไป ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ การวางแผนหลักสูตร ควรเกิดจากผู้มีส่วนร่วมในหลายภาคส่วน เกิดการสร้าง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งสถานศึกษา ควรมีเทคนิคการประเมินหลักสูตรที่หลากหลาย รอบด้าน และตรงกับสภาพจริง

อัลเลน และคณะ (Allen and et al. Online. 2013) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการ ของนักพัฒนาหลักสูตร พบว่า กิจกรรมที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ การจัดการและการบริหารหลักสูตร โดยกล่าวว่า การจัดการและการบริหารหลักสูตรที่ดี จะนำมาซึ่งความสำเร็จของสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำ และพัฒนาหลักสูตร ความสำคัญรองลงมา คือ การเลือก การจัดเนื้อหา และการประเมินหลักสูตร ตามลำดับ

แอน, เทเบอร์ก และคณะ (Ann, Teberg and et al. Online. 1999) ได้ศึกษาความต้องการ ในการพัฒนา และปฏิรูปหลักสูตร โดยมีผลการวิจัยพบว่า ครูมีความต้องการในการพัฒนา และปฏิรูปหลักสูตร ดังนี้ 1) ต้องการมีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดทำ และพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา 2) ต้องการแสดงความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับการสอน และงบประมาณ 3) ต้องการ การยอมรับจากผู้บริหาร และ 4) ต้องการข้อมูลเกี่ยวกับกลยุทธ์ด้านการสอน และการประเมิน ในชั้นเรียน

งานวิจัยในประเทศ

รุ่งนภา พรหมปิ่น (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา สาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะอาด เทศบาลนคร เชียงใหม่ ผลการประเมินสรุปได้ดังนี้ หลักสูตรสถานศึกษา สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ มีการประเมิน 3 มิติ มิติด้านการจัดการเรียนการสอน มิติด้านสถาบัน และมิติด้านพฤติกรรม การเรียนรู้ ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี โดยมิติด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า การจัดชั้นเรียน ตารางสอน เนื้อหาวิชา และวิธีการสอน มีคุณภาพผ่านเกณฑ์การประเมิน ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวก และงบประมาณ มีคุณภาพอยู่ในระดับปรับปรุง ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน มิติด้านสถาบัน พบว่า ครูผู้สอน และผู้บริหารมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ แต่คุณลักษณะของนักเรียน สถานภาพทางครอบครัวของนักเรียน และชุมชนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน และมิติด้าน พฤติกรรมการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมด้านความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะ การอ่านในวิชาภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์การประเมิน แต่ทักษะทางการฟัง พูด เขียน และการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

วชิระ จันทราช (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาอังกฤษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีผลการวิจัยแยกตามองค์ประกอบ ได้ดังนี้ 1) สภาพแวดล้อม (Context) ในเรื่องแผนการดำเนินงานของสาขาวิชา คณาจารย์ในสาขา และภาควิชาควรมีการประชุมร่วมกันเรื่องการพัฒนาอาจารย์รุ่นใหม่ สาขาที่มีจุดแข็งคือ ความรู้ ความสามารถของคณาจารย์และหลักสูตรมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ ส่วนจุดอ่อนคือ ระดับ

ความสามารถของนักศึกษาแรกเข้าไม่สูงนัก เนื่องจากศึกษาศาสตร์มีใช้คณะแรก ๆ ที่นักเรียนสนใจ

2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบย่อยที่ได้รับการประเมินระดับมาก เช่น วัตถุประสงค์ของหลักสูตร คุณสมบัตินักเรียน/การสอบคัดเลือก อย่างไรก็ตาม มีข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มเติมการเชื่อมโยงกับชุมชนในวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะสำหรับ องค์ประกอบย่อยอื่นอีก ได้แก่ ควรยกเลิกหรือปรับปรุงบางรายวิชาที่เนื้อหาซ้ำซ้อน เพิ่มจำนวน วัสดุ อุปกรณ์สำหรับการค้นคว้า เช่น คอมพิวเตอร์ และสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ

3) ด้านกระบวนการ (Process) ทุกองค์ประกอบย่อยของการประเมินได้รับความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่างในระดับมากถึงมากที่สุด ได้แก่ พฤติกรรมผู้สอน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การจัดการเรียนการสอน แต่ก็มี ข้อเสนอแนะดังนี้ ควรเพิ่มภาระงานด้านการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ควรมีเกณฑ์การประเมิน ที่ชัดเจนและต่อเนื่องในการจัดการเรียนการสอน และควรมีการประชุมร่วมกันระหว่างบุคคลของคณะ และสถานศึกษาเรื่องการฝึกสอน

4) ด้านผลผลิต (Product) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของบัณฑิต แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรได้รับการยอมรับจากประชาคมเป็นอย่างดีจากการศึกษาภาวะการมีงานทำ หรือการศึกษาต่อของบัณฑิต นอกจากนี้ผู้ใช้บัณฑิตยังแสดงระดับความพึงพอใจต่อบัณฑิต ในระดับมากอีกด้วย และ

5) ด้านผลกระทบ (Impact) ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงาน ของบัณฑิตในระดับมาก มีเพียงข้อเสนอแนะเดียวคือ บัณฑิตควรประเมินผลงานของตนเอง และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยสรุปหลักสูตรมีระดับคุณภาพ หรือผลการมีผลผลิตตาม วัตถุประสงค์ในระดับดี สมควรที่จะดำเนินการต่อไป เพียงแต่ต้องปรับปรุง องค์ประกอบย่อย บางประเด็นเพื่อให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

รังสันต์ โยศรีคุณ (2556 : 103) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีข้อเสนอแนะ คือ ควรมีฝ่าย ประสานงานนิเทศ และแนะนำการจัดทำ และการใช้หลักสูตรมีการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ในระดับจังหวัด เพื่อดำเนินการตามความต้องการ เป็นการประหยัดงบประมาณเกิดการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ของผู้เข้ารับการอบรม สถานศึกษาควรมีการร่วมกันจัดทำหลักสูตร โดยเชิญ ผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำ และนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดอบรมให้ความรู้กับ บุคลากรที่เกี่ยวข้องในด้านการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินการใช้หลักสูตรทุกกลุ่มสาระ ในแต่ละภาคเรียน ปีการศึกษา และนำผลการประเมินไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา หลักสูตร สถานศึกษา รวมถึงผู้บริหารควรมินิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ

สงกรานต์ เรื่องประทีป (2559 : 105) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนา

หลักสูตร สถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 อยู่ในระดับมากทั้ง ในภาพรวม และรายด้าน และผลการเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

น้ำอ้อย สุขเสนา (2560 : 85) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการพัฒนาหลักสูตร และการใช้หลักสูตร โรงเรียน สาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า 1) ในด้านการพัฒนาหลักสูตร และการสนับสนุนการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ ทำการศึกษา ทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา และเอกสารประกอบหลักสูตรอื่น ๆ โดยศึกษาวิเคราะห์จากหลักสูตรแกนกลาง ส่งเสริมให้ครูผู้สอนศึกษาวิเคราะห์ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในสถานศึกษา และเอกสารประกอบหลักสูตร เตรียมบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อใช้หลักสูตรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดครูเข้าสอน มีส่วนร่วมในการจัดตารางสอน และมีแนวปฏิบัติในการจัดตารางสอน โดยวิเคราะห์จากโครงสร้างหลักสูตร การจัดระบบงานบริการให้มีวัตถุประสงค์ มีการวางแผน จัดเตรียมงบประมาณค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนการใช้หลักสูตร สถานศึกษา มีการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา มีการจัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร 2) ในด้านกระบวนการใช้หลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ ปรับการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพ ความต้องการของท้องถิ่น มีการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด และสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษา ได้ใช้สื่อในการส่งเสริมการเรียนรู้ มีการจัดซ่อมเสริม มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3) ในด้านความพึงพอใจต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า นักเรียนและผู้ปกครองมีความพึงพอใจมากต่อการจัดเตรียมอาคาร สถานที่ การจัดปฐมนิเทศนักเรียนก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อประชาสัมพันธ์หลักสูตร และในระดับความพึงพอใจ มากในทุกด้าน ส่วนด้านครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมาก และมีความพึงพอใจมากที่สุด ในด้านการแต่งกายสะอาด สุขภาพ ร่องลงมาคือ ครูมีกิจกรรมายเหมาะสมกับกาลเทศะ

ลลิตา ศิริวิศาลสุวรรณ (2562 : 233 - 235) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะชีวิตในยุคดิจิทัล สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะชีวิตในยุคดิจิทัล สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้างเนื้อหา 4) กระบวนการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ 5) สื่อ และแหล่งเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร เสริมสร้างทักษะชีวิตในยุคดิจิทัล (NICE Model) พบว่า 1) นักเรียนมีพัฒนาการทักษะชีวิต ในยุคดิจิทัลของอยู่ในระดับมากที่สุด 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรเสริมสร้างทักษะชีวิต ในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมากที่สุด 3) นักเรียนมีพัฒนาการทักษะชีวิตในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับ มากที่สุด และ 4) นักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อหลักสูตรเสริมสร้างทักษะชีวิตในยุคดิจิทัลอยู่ใน ระดับมากที่สุด

กลุ่มบริหารวิชาการ (2562 : 69 - 71) โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียน วัดเขมาภิรตาราม อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการ ใช้ หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ในปีการศึกษา 2562 พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ ระดับมากในทุกด้าน ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมากในทุกด้าน โดยกลุ่มตัวอย่าง มีข้อเสนอแนะว่า ครูและผู้บริหารทำได้ดีในทุกด้าน และอยากให้พัฒนาเรื่อย ๆ อยากให้ห้องเรียน มีการติดตั้งสื่อและอุปกรณ์สำหรับในการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาหลักสูตร ให้เหมาะสมกับยุคแห่งการแข่งขัน ลดกิจกรรมที่ไม่สอดคล้องกับหลักสูตร ลดภาระงานของ นักเรียน ส่งเสริมด้านวินัย ศีลธรรม ความคิดสร้างสรรค์ 2) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของ นักเรียนเกี่ยวกับ การใช้หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดเขมาภิรตารามในปีการศึกษา 2562 พบว่า นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 4 ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นระดับมากในทุกด้าน และนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 - 6 ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นระดับมากที่สุดในด้านปัจจัยนำเข้า มีความคิดเห็น ระดับมากในด้านบริบท ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยกลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะว่า ควรลดเวลาเรียน หรือยกเลิก บางรายวิชา และลดภาระงานของนักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้มีเวลา ไปทำกิจกรรมตามความถนัดของตนเอง ลดกิจกรรมที่ไม่จำเป็นที่ส่งผลกระทบต่อเวลาเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีสื่อให้นักเรียนได้เข้าถึงทุกคน พัฒนาระบบอินเตอร์เน็ตของ โรงเรียนให้ทันสมัย แก้ไขกฎระเบียบ ในบางเรื่องที่ไม่ส่งผลต่อการเรียนรู้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องค้น สรุปได้ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรต้องมีการบริหารหลักสูตร โดยผู้บริหาร และครูต้องมีการวางแผนร่วมกันในการจัดทำและพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา มีการแสดงความคิดเห็นร่วมกันเกี่ยวกับการสอน จัดเตรียมงบประมาณ ค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา มีการนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร สถานศึกษา การเลือก และ การจัดเนื้อหา โดยประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้างเนื้อหา 4) กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อ และแหล่งเรียนรู้

6) การวัดและประเมินผล ตลอดจนนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีเทคนิคการประเมินหลักสูตรที่หลากหลาย รอบด้าน และตรงกับสภาพจริง และมีการศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา และนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา รวมถึงผู้บริหารควรมีนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 กลุ่ม ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยะของการพัฒนาหลักสูตร และประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระยะของการศึกษาผลการใช้หลักสูตร มีดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

1. ประชากร
 - 1.1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน
 - 1.2 คณะผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน
 - 1.3 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จำนวน 8 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่
 - 2.1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน
 - 2.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียนตราษตระการคุณ จำนวน 1 คน
 - 2.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 1 คน
 - 2.4 ผู้ทรงคุณวุฒิ โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จำนวน 1 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - 3.1 ตัวแปรต้น

3.1.1 หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.2 ตัวแปรตาม

3.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.2 ทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก

3.1.3 ความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้หลักสูตร

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนตราษตระการคุณ จำนวน 327 คน

2. กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนตราษตระการคุณ เลือกมาโดยวิธีเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองจำนวน 38 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มี 3 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.2.2 ทักษะปฏิบัติการปฏิบัติการจักสานงอบใบจากที่เกิดจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.2.3 ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1

แบบประเมินโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ระยะที่ 2

1. แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. แบบวัดทักษะปฏิบัติการจักสานออบใบจาก

4. แบบประเมินความพึงพอใจ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม ได้แก่

ระยะที่ 1 พัฒนาหลักสูตร

หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาจากหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
โรงเรียนตราษตระการคุณ พัฒนาเป็นหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยมีกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร
ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
โดยผู้วิจัยเลือกใช้ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรของทาบามีขั้นตอนในการดำเนินงาน 7 ขั้นตอน
ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ความต้องการ (Diagnosis of Needs) วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน
จัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1.2 กำหนดจุดมุ่งหมาย (Formulation of Objectives) กำหนดจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย
และวัตถุประสงค์ โดยผู้วิจัยจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งพัฒนามาจากหลักสูตรสถานศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนตราษตระการคุณ

1.3 คัดเลือกเนื้อหาสาระ (Selection of Content) คัดเลือก ออกแบบ เนื้อหาสาระ
ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย จัดทำเป็นโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระ
การเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 หน่วยการเรียนรู้

1.4 การจัดรวบรวมเนื้อหาสาระ (Organization of Content) การจัดรวบรวมเนื้อหา
สาระ คำนึงถึงความยากง่าย และต่อเนื่องของเนื้อหา รายวิชาการเป็นผู้ประกอบการ รายวิชาเพิ่มเติม
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ออกแบบหน่วยการเรียนรู้

1.5 คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experiences) คัดเลือก
ประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย และเนื้อหาวิชา โดยนำการจักสานออบใบจาก

ภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดตราด มาบูรณาการกับรายวิชาการเป็นผู้ประกอบการ รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1.6 การจัดรวบรวมประสบการณ์การเรียนรู้ (Organization of Learning Experiences) จัดรวบรวมประสบการณ์การเรียนรู้ โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาการเป็นผู้ประกอบการ บูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก ตามโครงสร้าง หน่วยการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6

1.7 กำหนดวิธีวัดและประเมินผล (Determination of What to Evaluate and the Ways and Means of Doing It) การวัดและประเมินผล ผู้วิจัยมีการวัดและประเมินผล 3 ด้าน ดังนี้

1.7.1 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน และหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1.7.2 วัดทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากก่อน และหลังการใช้หลักสูตร สถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

1.7.3 ศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2. ดำเนินการสร้าง และตรวจสอบความเหมาะสมของแบบประเมิน โครงร่างหลักสูตร ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับแบบประเมิน และวิธีการสร้างแบบประเมินแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้าง แบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2.2 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชา เพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวทาง การสร้างแบบประเมินจำนวน 1 ฉบับ ดังนี้

เป็นข้อรายการประเมินแบบปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตาม วิธีการของลิเคอร์ท (Likert) โดยกำหนดให้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

2.3 นำข้อรายการประเมินทั้งหมดที่ผู้วิจัยเขียนขึ้น มาจัดทำเป็นแบบประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาถึงความถูกต้อง ความครอบคลุม ตามองค์ประกอบในการประเมินความเหมาะสมที่กำหนดไว้

2.4 ปรับปรุง และจัดทำแบบประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้สมบูรณ์

3. ขั้นตอนการดำเนินงาน

ในขั้นตอนการตรวจสอบความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

3.1 ติดต่อขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรี เพื่อนำไปขออนุญาตในการให้ผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบประเมิน

3.2 นำหนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ และนำเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของ โครงสร้างหลักสูตรที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ และตรวจให้คะแนน โดยกำหนดการตรวจให้คะแนนในแต่ละข้อรายการประเมิน ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert) 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	ตรวจให้คะแนน	5	คะแนน
ระดับ 4	ตรวจให้คะแนน	4	คะแนน
ระดับ 3	ตรวจให้คะแนน	3	คะแนน
ระดับ 2	ตรวจให้คะแนน	2	คะแนน
ระดับ 1	ตรวจให้คะแนน	1	คะแนน

4.2 ทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนในแต่ละข้อรายการประเมิน แต่ละองค์ประกอบของความเหมาะสม และในภาพรวมของความเหมาะสมของ

โครงร่างหลักสูตร หลังจากนั้นทำการแปลผลการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร โดยนำคะแนนเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์การประเมินความเหมาะสม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	เหมาะสมในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	เหมาะสมในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	เหมาะสมในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	เหมาะสมในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	เหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

โดยการประเมินแผนการสอนจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อรายการมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.88$) อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.33)

5. นำหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 2 ศึกษาผลการใช้หลักสูตร

ผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีวิธีดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ใช้สำหรับเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วย จำนวนทั้งสิ้น 8 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาในการสอนจำนวนทั้งสิ้น 40 ชั่วโมง ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1.1 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.1.1 ศึกษา หลักการ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนตราษตระการคุณ

1.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อแบ่งหน่วยการเรียนรู้ การเป็นผู้ประกอบการ โดยแบ่งเนื้อหาเป็น

สภากาพย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

หน่วยการเรียนรู้	ระยะเวลา (ชั่วโมง)	
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การประกอบธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ	5	-
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง แผนธุรกิจ	2	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การจัดการการเงิน	4	-
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การจัดการการผลิต	4	-
สอบกลางภาค	2	-
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การจัดการการตลาด	4	-
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการเรียนรู้สู่ งานอาชีพ	4	-
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการ อาชีพสู่การประกอบธุรกิจ	2	3
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดตราด	-	5
สอบปลายภาค	2	-
รวมทั้งสิ้น	40	

1.1.3 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) และหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อแบ่งหรือแยกลักษณะของผลการเรียนรู้ สำหรับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (อ้างถึงใน ทิศนา แจมณี, 2561 : 243 - 246) ซึ่งสามารถแยกผลการเรียนรู้ออกได้ 3 ลักษณะดังนี้

1) ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2) ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ ให้ผู้เรียนมีทักษะปฏิบัติการจักสานจบไปจากตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3) ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ ให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

วิธีสอนที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้เลือกการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์มาใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ต้องลงมือปฏิบัติ ซึ่งมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบ

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง

ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงออก

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ

1.1.4 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้กับวิธีสอนตามทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์

1.1.5 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างผลการเรียนรู้กับวิธีสอนตามทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์

1.1.6 กำหนดองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ ชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ ชื่อรายวิชา ชั้นที่สอน ชื่อโรงเรียน จำนวนชั่วโมง ภาคเรียน ปีการศึกษา ผลการเรียนรู้ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ (ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ต้องลงมือปฏิบัติออกแบบโดยใช้ทฤษฎีของแฮร์โรว์) สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล

1.1.7 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 แผนการเรียนรู้ รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 40 ชั่วโมง

1.2 วิธีหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

1.2.1 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อเสนอแนะให้คำแนะนำเพิ่มเติมหรือให้ตัดทอนบางหัวข้อออก หลังจากนั้นผู้วิจัยเรียบเรียงไปตามลำดับหัวข้อ

1.2.2 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จนกระทั่งผ่านความเห็นชอบ

1.2.3 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินแผนการสอนเป็นแบบประเมินความเหมาะสมชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert) โดยกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนแบบจัดอันดับคุณภาพ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2) วิเคราะห์คุณภาพโดยนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการประเมินแผนการสอนในแต่ละข้อรายการมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมาย โดยกำหนดค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	เหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

โดยการประเมินแผนการสอนจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อรายการมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.57$) อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.26)

1.2.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 38 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใช้สำหรับวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนก่อน และหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้าง และหาคุณภาพ ดังนี้

2.1 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากเอกสารต่าง ๆ

2.1.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวนทั้งสิ้น 30 ข้อ

2.2 วิธีการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างเสร็จ เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข

2.2.2 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบกระทั้งผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพและให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาลงความเห็นและให้คะแนน

2.2.4 ปรับปรุงข้อคำถามในแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.2.5 คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Objective Congruence : IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ

2.2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้และคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.7 ตรวจให้คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่นักเรียนทำ โดยให้คะแนน 1 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบถูก และให้ 0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบผิด ไม่ตอบ หรือตอบเกิน 1 คำตอบ

2.2.8 นำผลคะแนนที่ได้เป็นรายข้อหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้ คำนวณค่าความยากง่าย (p) โดยมีค่าความยาก - ง่าย อยู่ระหว่าง 0.63 - 0.79 มีแบบทดสอบตามเกณฑ์ (0.20 - 0.80) คำนวณค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.20 ขึ้นไป และคำนวณค่าความเชื่อมั่นตามหลักการของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (KR-20) เท่ากับ 0.61

3. แบบประเมินทักษะปฏิบัติ

แบบประเมินทักษะปฏิบัติใช้สำหรับวัดความสามารถของนักเรียนในการฝึกปฏิบัติ และพฤติกรรมที่แสดงออกต่อการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.1 ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติ

3.1.1 ศึกษารายละเอียดเนื้อหาจากหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติจากเอกสารต่าง ๆ

3.1.3 สร้างแบบประเมินทักษะปฏิบัติ เป็นแบบสังเกตซึ่งเป็นการวัดผลตามสภาพจริงอิงเกณฑ์การประเมินรูบริก (Rubrics) 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ โดยครูเป็นผู้ประเมินหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทุกหน่วยการเรียนรู้ ระดับคะแนนที่ได้ขึ้นอยู่กับคุณภาพการปฏิบัติงาน

3.2 วิธีการหาคุณภาพของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ

3.2.1 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติ หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างเสร็จเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข

3.2.2 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินทักษะปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบกระทั้งผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.2.3 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ

3.2.4 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Objective Congruence : IOC) ของแบบประเมินทักษะปฏิบัติที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ได้เท่ากับ 1.00 แสดงว่าแบบประเมินทักษะปฏิบัติ มีความสอดคล้อง เหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้

3.2.5 หาคุณภาพของแบบประเมินทักษะปฏิบัติทั้งฉบับ โดยคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นตามหลักการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบัค (Cronbach, 1970 : 161) เท่ากับ 0.77

3.2.6 ปรับปรุงแบบประเมินทักษะปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.2.7 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติไปจัดพิมพ์เป็นฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปประเมินทักษะปฏิบัติของนักเรียน หลังเรียนจบทุกหน่วยการเรียนรู้ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 ข้อ

4. แบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตร

แบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตร ใช้วัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อการสอน และแหล่งเรียนรู้และด้านการวัดประเมินผล ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

4.1 ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตร

4.1.1 ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

4.1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจจากเอกสารต่าง ๆ

4.1.3 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจให้ครอบคลุม ด้านเนื้อหา ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert) โดยกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนนแบบจัดอันดับคุณภาพ แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

4.2 วิธีการหาคุณภาพแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร

4.2.1 นำแบบประเมินความพึงพอใจที่สร้างเสร็จเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข

4.2.2 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินความพึงพอใจตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ กระทั่งผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4.2.3 นำแบบประเมินความพึงพอใจเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพโดยพิจารณาจากความเห็น และให้คะแนนลงในแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง

4.2.4 คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Objective Congruence : IOC) ของแบบประเมินความพึงพอใจที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญได้เท่ากับ 1.00 แสดงว่า ข้อคำถามในแบบประเมินความพึงพอใจ มีความสอดคล้อง เหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้

4.2.5 ปรับปรุงแบบประเมินความพึงพอใจตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

4.2.6 หาคุณภาพของแบบประเมินความพึงพอใจทั้งฉบับ โดยคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น ตามหลักการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) เท่ากับ 0.65

4.2.7 นำแบบประเมินความพึงพอใจไปจัดพิมพ์เป็นฉบับที่สมบูรณ์เพื่อให้ นักเรียนประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร แบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

แบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน รองผู้อำนวยการ โรงเรียนตราษตระการคุณ จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จำนวน 1 คน จำนวนทั้งหมด 5 คน

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้หลักสูตร ดำเนินงานดังนี้

1. ขออนุญาตจากคณะกรรมการถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

2. ดำเนินการวัดผลก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2.2 วัดทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากก่อนใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3. ทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โดยผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2566

4. ดำเนินการวัดทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก ด้วยแบบประเมินทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก เป็นแบบสังเกตซึ่งเป็นการวัดผลตามสภาพจริง อิงเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ โดยครูเป็นผู้ประเมินหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทุกหน่วยการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

5. ดำเนินการวัดผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

6. ดำเนินการวัดผลความพึงพอใจต่อหลักสูตร หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

การวิเคราะห์ผลการประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร โดย

1. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน
2. รองผู้อำนวยการ โรงเรียนตราษตระการคุณ จำนวน 1 คน
3. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 1 คน
4. ผู้ทรงคุณวุฒิ โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จำนวน 1 คน

วิเคราะห์โดยนำคะแนนของแบบประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรมา คำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ที่ได้จากการคำนวณไป เทียบกับเกณฑ์ที่วางไว้ โดยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 103)

เกณฑ์การแปลผลพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรมีดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้หลักสูตร แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

วิเคราะห์ผลการใช้หลักสูตรจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์โดยนำคะแนนของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเปรียบเทียบกับหลังเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test Dependent)

2. ด้านทักษะปฏิบัติ วิเคราะห์โดยนำคะแนนจากแบบประเมินทักษะปฏิบัติก่อนเรียนเปรียบเทียบกับหลังเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test Dependent)

3. ด้านความพึงพอใจต่อหลักสูตร วิเคราะห์โดยนำคะแนนของแบบประเมินความพึงพอใจมาคำนวณหา ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ที่ได้จากการคำนวณไปเทียบกับเกณฑ์ที่วางไว้ โดยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 103)

เกณฑ์การแปลผลพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรมีดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.50 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.50 - 4.49	หมายถึง	มาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.50 - 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.50 - 2.49	หมายถึง	น้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 - 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Objective Congruence : IOC)
2. ค่าความยากง่าย (p)
3. ค่าอำนาจจำแนก (r)
4. ค่าความเชื่อมั่นของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR-20)
5. ค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการ

ของครอนบัค (Cronbach)

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1. การทดสอบค่าที (t-test Dependent)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าที่ t - test
α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient)
**	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากก่อนและหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรของทาบ (Taba) 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วิเคราะห์ความต้องการ 2) กำหนดจุดมุ่งหมาย 3) คัดเลือกเนื้อหาสาระ 4) การจัดรวบรวมเนื้อหาสาระ 5) คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ 6) การจัดรวบรวมประสบการณ์การเรียนรู้ และ 7) กำหนดวิธีวัดและประเมินผล และได้องค์ประกอบในการพัฒนาหลักสูตร 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ความมุ่งหมาย 2) เนื้อหาวิชา 3) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) การประเมินหลักสูตร ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรมีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังตาราง 5

ตาราง 5 การประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร

ที่	ประเด็นการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	สรุปผล
1	ความมุ่งหมาย	4.96	0.28	เหมาะสมมากที่สุด
2	เนื้อหาวิชา	4.8	0.41	เหมาะสมมากที่สุด
3	การนำหลักสูตรไปใช้	4.7	0.48	เหมาะสมมากที่สุด
4	การประเมินหลักสูตร	4.93	0.26	เหมาะสมมากที่สุด
เฉลี่ยรวม (\bar{X})		4.88	0.33	เหมาะสมมากที่สุด

n = 5

จากตาราง 5 ระยะที่ 1 ตอนที่ 1 พบว่าความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณาแยกตามรายการประเมิน พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับเหมาะสมที่สุดทุกรายการจึงเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ 1) ความมุ่งหมาย ($\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.28) 2) การประเมินหลักสูตร ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.26) 3) เนื้อหาวิชา ($\bar{X} = 4.8$, S.D. = 0.41) และ 4) การนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X} = 4.7$, S.D. = 0.48)

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จากการนำหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตราษตระการคุณ จังหวัดตราด ในภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2566 จำนวน 38 คน มีผลการทดลองใช้ ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังตาราง 6

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

คะแนน	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t-test	P-value
ก่อนเรียน	38	30	16.66	1.83	24.80	.001**
หลังเรียน	38	30	24.24	2.47		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 21.5$, S.D. = 3.79) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 16.66$, S.D. = 1.83) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากก่อนและหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จากการนำหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตราษตระการคุณ จังหวัดตราด ในภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2566 จำนวน 38 คน มีผลการทดลองใช้ ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากก่อนและหลังเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังตาราง 7

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากก่อนและหลังการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

คะแนน	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t-test	p-value
ก่อนเรียน	38	30	17.21	1.80	14.66	.001**
หลังเรียน	38	30	25.42	2.99		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากหลังเรียน ($\bar{X} = 25.42$, S.D. = 2.99) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 17.21$, S.D. = 1.80) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จากการนำหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนตราษตระการคุณ จังหวัดตราด ในภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2566 จำนวน 38 คน มีผลการทดลองใช้ ดังนี้

ผลความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังตาราง 8

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกเป็นรายด้าน

n = 38

ประเด็นการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านหลักสูตร	4.81	0.39	มากที่สุด
ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้	4.95	0.22	มากที่สุด
ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.85	0.36	มากที่สุด
ด้านการวัดประเมินผล	4.82	0.38	มากที่สุด
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน	4.85	0.36	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.85	0.36	มากที่สุด

จากตาราง 8 พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาแยกตามรายการประเมิน พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ จึงเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ 1) ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 0.22) 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.36) 3) ด้านการวัดประเมินผล ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.38) และ 4) ด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 0.39)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งสามารถสรุปผล อภิปรายผล พร้อมทั้ง ข้อเสนอแนะดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากก่อนและหลังการใช้หลักสูตร สถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 กลุ่ม ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในระะยะของการพัฒนาหลักสูตร และประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในระะยะของการศึกษา ผลการใช้หลักสูตร มีดังนี้

ระะยะพัฒนาหลักสูตร

1. ประชากร

- 1.1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน
- 1.2 คณะผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน
- 1.3 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จำนวน 8 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่

- 2.1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน

2.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียนตราษตระการคุณ จำนวน 1 คน

2.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 1 คน

2.4 ผู้ทรงคุณวุฒิ โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จำนวน 1 คน

ระยะการศึกษาผลการใช้หลักสูตร

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนตราษตระการคุณ จำนวน 327 คน

2. กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนตราษตระการคุณ เลือกมาโดยวิธีเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง จำนวน 38 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มี 3 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.2.2 ทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากที่เกิดจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.2.3 ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

ระยะที่ 1

1. แบบประเมินโครงร่างหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ระยะที่ 2

2. แผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. แบบวัดทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก

5. แบบประเมินความพึงพอใจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลออกดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร แบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

แบบประเมินความเหมาะสมของ โครงร่างหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนตราษตระการคุณ จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จำนวน 1 คน จำนวนทั้งหมด 5 คน

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้หลักสูตร ดำเนินงานดังนี้

1. ขออนุญาตจากคณะกรรมการถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

2. ดำเนินการวัดผลก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2.2 วัดทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากก่อนใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3. ทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โดยผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2566

4. ดำเนินการวัดทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก ด้วยแบบประเมินทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก เป็นแบบสังเกตซึ่งเป็นการวัดผลตามสภาพจริง อิงเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ โดยครูเป็นผู้ประเมินหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทุกหน่วยการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

5. ดำเนินการวัดผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

6. ดำเนินการวัดผลความพึงพอใจต่อหลักสูตร หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ผลการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร โดย

1.1 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน

1.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียนตราษตระการคุณ จำนวน 1 คน

1.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 1 คน

1.4 ผู้ทรงคุณวุฒิ โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จำนวน 1 คน

วิเคราะห์โดยนำคะแนนของแบบประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรมา คำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ที่ได้จากการคำนวณ ไปเทียบกับเกณฑ์ที่วางไว้ โดยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 103)

เกณฑ์การแปลผลพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร มีดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้หลักสูตร แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

วิเคราะห์ผลการใช้หลักสูตรจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์โดยนำคะแนนของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเปรียบเทียบกับหลังเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test Dependent)

2. ด้านทักษะปฏิบัติ วิเคราะห์โดยนำคะแนนจากแบบประเมินทักษะปฏิบัติก่อนเรียนเปรียบเทียบกับหลังเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test Dependent)

3. ด้านความพึงพอใจต่อหลักสูตร วิเคราะห์โดยนำคะแนนของแบบประเมินความพึงพอใจมาคำนวณหา ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ที่ได้จากการคำนวณ

ไปเทียบกับเกณฑ์ที่วางไว้ โดยกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 103)

เกณฑ์การแปลผลพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร มีดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 - 4.49 หมายถึง มาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 - 3.49 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 - 2.49 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.49 หมายถึง น้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้พัฒนาจากหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนตราษตระการคุณ โดยใช้ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ ทาบ (Taba) 7 ขั้นตอน นำไปประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) ความมุ่งหมาย 2) เนื้อหาวิชา 3) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) การประเมินหลักสูตร มีผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เฉลี่ยเท่ากับ 4.88 ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.33) แสดงว่า หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด

2. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน ($\bar{X} = 24.24$, S.D. = 2.47) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 16.66$, S.D. = 1.83) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากหลังเรียน ($\bar{X} = 25.42$, S.D. = 2.99) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 17.21$, S.D. = 1.80) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจโดยรวม เท่ากับ 4.85 ($\bar{x} = 4.85$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.36 (S.D. = 0.36)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถอภิปรายผลที่เกิดขึ้น ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีผลการประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตรระดับมากที่สุด ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 พุทธศักราช 2545 (ฉบับที่ 2) และพุทธศักราช 2553 (ฉบับที่ 3) ยุทธศาสตร์ชาติ หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนตราษตระการคุณพัฒนาเป็นหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรของทาบ (Taba) 7 ขั้นตอน มีการคัดเลือกเนื้อหา จัดรวบรวมเนื้อหา จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาการเป็นผู้ประกอบการ 8 หน่วยการเรียนรู้ 40 ชั่วโมง บูรณาการร่วมกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่นทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก ซึ่งมาจากการคัดเลือก และรวบรวม ประสพการณ์การเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนมีทักษะการบริหารจัดการในฐานะผู้ประกอบการ สามารถ คำนวณต้นทุนอันนำไปสู่การสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ตนเอง ครอบครัว และชุมชน ได้องค์ประกอบ ในการพัฒนาหลักสูตร 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ความมุ่งหมาย 2) เนื้อหาวิชา 3) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) การประเมินหลักสูตร สอดคล้องกับฉันท ชาติทอง (2552 : 99) กล่าวว่า องค์ประกอบของ หลักสูตรสถานศึกษา ควรมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา คำอธิบายรายวิชา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัด และประเมินผล การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาและอื่น ๆ ที่สถานศึกษาเห็นว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ และยังสอดคล้องกับรัฐศาสตร์ สุขสวัสดิ์ (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอด ภูมิปัญญาชาวบ้านเรื่องประเพณี ลากพระขึ้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่าหลักสูตรมีองค์ประกอบเหมาะสมและสอดคล้อง ทุกประเด็นที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนการประเมินผลการปฏิบัติการกิจกรรมอยู่ในระดับดีและผลการสอบถามความคิดเห็น

ของนักเรียนครูผู้สอนผู้บริหารสถานศึกษาและปราชญ์ชาวบ้านต่อหลักสูตรท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก และมากที่สุด เมื่อได้โครงร่างหลักสูตรสถานศึกษาแล้ว ก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ ผู้วิจัยได้ทำการประเมินโครงร่างหลักสูตร เพื่อหาคุณภาพขององค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรและปรับปรุงจนโครงร่างหลักสูตรมีความสมบูรณ์ที่สุดก่อนนำไปใช้จริงกับนักเรียน วิธีการดังกล่าวสอดคล้องกับ ฌนัท ธาตุทอง (2552 : 91) กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการดำเนินงาน 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การสร้างหรือการจัดทำหลักสูตร ส่วนที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้ และส่วนที่ 3 การประเมินหลักสูตร

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพที่ผู้วิจัยพัฒนามาจากหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนตราษตระการคุณ มีความรู้ความเข้าใจในรายวิชาการเป็นผู้ประกอบการ รู้กระบวนการเขียนแผนธุรกิจ มีการจัดการการเงิน การผลิต และการตลาด มาบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการประกอบอาชีพ การลงมือปฏิบัติการจักสานงอบใบจากเพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่ช่วยในการสร้างงาน สร้างรายได้ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น และวิสาหกิจชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิระดี ศรีบุญเรือง (2555) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้าลายมุก กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาตงสหราษฎร์อุทิศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 การวิจัย ครั้งนี้มีการดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) การนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ และ 4) การประเมินผล การทดลองใช้หลักสูตร ผลของการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ วิรัชฐา ทรงจอหอ (2555) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ลำจันทราหมู่บ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ตามหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หน่วยการเรียนรู้ลำจันทราหมู่บ้าน สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 75 และ ยังสอดคล้อง วรณยูพา เทพสุภรณ์กุล (2560 : 112 - 119) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง กระท้อนแปรรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 1 จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง กระท้อนแปรรูป หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีคะแนนทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก ที่เกิดจากการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติตามทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow) 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นการเลียนแบบ เป็นขั้นที่เริ่มสาธิตการวางแผนการปฏิบัติ การขึ้น โครงรูปของงอบ การทำรังงอบ การทำจอมหรือ กระหม่อมของงอบ การเย็บงอบ การใส่รังงอบ ขั้นนี้นักเรียนจะยังสังเกตรายละเอียดต่าง ๆ ไม่ครบถ้วน แต่สามารถบอกขั้นตอนการทำได้อย่างถูกต้อง 2) ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง ให้นักเรียนปฏิบัติตามทีละขั้นตอน โดยเริ่มจากการขึ้น โครงรูปงอบ การสาธิต และให้นักเรียน ทำตามทีละขั้นตอน 3) ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยนักเรียนสามารถรู้ขั้นตอนการทำ และลงมือสานงอบได้ด้วยตนเองในทุกขั้นตอน 4) ขั้นการแสดงออก นักเรียนลงมือทำงอบได้ด้วย ตนเองอย่างประณีตสวยงาม และสามารถสอนหรือบอกขั้นตอนการทำ เทคนิคต่าง ๆ ของการทำงอบ แก่เพื่อนในชั้นเรียนได้ และ 5) ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ นักเรียนสามารถวางแผนและ เตรียมอุปกรณ์ในการทำงอบ ขึ้น โครงงอบ ทำรังงอบ เย็บงอบ ได้อย่างสวยงาม มีความแข็งแรง ทนทาน และสามารถนำไปใช้งานได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะธิดา สารเจริญ (2561 : 94 - 102) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี เรื่อง การทำขนมจีนแป็งหมัก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า ได้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทำ ขนมจีนแป็งหมักมีคุณภาพในระดับดีมาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียน มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้นนั้น ได้พัฒนามาจากหลักสูตร สถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ โรงเรียนตราษตระการคุณ โดยใช้ขั้นตอนการพัฒนา หลักสูตรของทาบา (Taba) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ที่มีการจัดเรียงเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้นนั้นเป็นการจัดการเรียนการสอนรายวิชาการเป็นผู้ประกอบการที่มีการบูรณาการกับการจักสานงอบใบจากภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดตราด เน้นการลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากตรงกับเนื้อหาวิชา และความต้องการของนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนเกิดความต้องการเรียนรู้ ตั้งใจเรียน เกิดความรู้สึที่ดีต่อการเรียนและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี รวมถึงมีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป็นไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ซึ่งสอดคล้องกับจิตตินันท์ เคะหะคุปต์ และคณะ (2555 : 12) ความพึงพอใจ หมายถึง เป็นภาวะการณ์ที่แสดงออกถึงความรู้สึกในทางบวกของบุคคลอันเป็นผลจากการเปรียบเทียบการรับรู้จากสิ่งที่ได้รับจากการบริการ ไม่ว่าจะเป็นการรับบริการหรือการให้บริการในระดับที่ตรงกับการรับรู้สิ่งทีคาดหวังเกี่ยวกับการบริการนั้นและสอดคล้องกับพรกมล สุขมงคล (2555 : 139 - 46) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง อาหารจากบัวสาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับรศพร พันธุ์เพชร (2555 : 87 - 94) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ปลาเห็ดสมุนไพรร กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ให้เป็นหมวดหมู่ครบถ้วน เพื่อความสะดวกต่อการปฏิบัติงานและประหยัดเวลา
2. ควรเพิ่มเวลาในการปฏิบัติ เนื่องจากภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดตราด ส่วนใหญ่เป็นงานหัตถกรรมที่จะต้องใช้เวลาและความชำนาญและประณีตในการปฏิบัติ
3. ควรมีการเชิญวิทยากรเพิ่มเติมให้เพียงพอต่อจำนวนกลุ่มของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถลงมือปฏิบัติโดยได้รับคำแนะนำจากวิทยากร ได้อย่างถูกต้องครบถ้วน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัย และพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพให้ครอบคลุมทุกระดับชั้น
2. ควรมีการวิจัย และพัฒนาหลักสูตรเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นชนิดอื่น ๆ ในท้องถิ่นจังหวัดตราด

3. ควรมีการเพิ่มเนื้อหาบูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เพื่อสร้างขอบข่ายรายวิชาให้มีความน่าสนใจมากขึ้น

4. ควรมีการพัฒนาองค์ความรู้ และสมรรถนะครูในด้านการพัฒนาหลักสูตรให้แก่ครูผู้สอน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กรมศิลปากร. (2556). **ปกิณกศิลป์วัฒนธรรม เล่ม 19 จังหวัดตราด**. กรุงเทพฯ : สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร.
- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2559). **พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม พ.ศ. 2559 และอนุสัญญาว่าด้วยการสงวนรักษามรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ค.ศ. 2003**. กรุงเทพฯ : กลุ่มสงวนรักษามรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม สถาบันวัฒนธรรมศึกษา กรมส่งเสริมวัฒนธรรม.
- กรรณิกา บุญวิเชียร. (2553). **สภาพการดำเนินงานการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)**. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- _____. (2562). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนตราษตระการคุณ. (2564). **“หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนตราษตระการคุณ อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด”**. ตราด : โรงเรียนฯ.
- กลุ่มบริหารวิชาการ โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม. (2562). **“การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี”**. นนทบุรี : โรงเรียนฯ.
- กษมา ชนะวงศ์. (2564). **รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน**. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กัญญภัทสส์ เอกภัทร์ชัยวงษ์. (2564). **การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์โดยใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับ KWDL ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการเรียนการสอน). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- กาญจนา บุญส่ง และนิภา เพชรสม. (2556). **ชุดฝึกอบรมการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตร สถานศึกษาที่เน้นอาเซียน**. เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

- มนัท ชาติทอง. (2552). เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์.
- _____. (2553). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์.
- จังหวัดตราด. (2558). **งอบใบจาก**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :
<http://www.thaitambon.com/ProvincialStarOTOP/PSO-LP6/TratPSO2L.htm>.
10 มีนาคม 2564.
- จิตตินันท์ เศษะคุปต์ และคณะ. (2555). การพัฒนาองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้
ครอบครัว ศึกษา: ครอบครัวแบบพอเพียง ระยะที่ 2. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. (2544). **การวัดผลและประเมินผล: ความหมายและประเภท**. (ออนไลน์).
แหล่งที่มา : <http://www.watpon.com/Elearning/mea1.htm>. 8 กุมภาพันธ์ 2564.
- ชลิตา พันธุ์อ่อน. (2545). การพัฒนาบทปฏิบัติการวิทยาศาสตร์เรื่องการผลิตและการตรวจสอบ
คุณภาพ ผลิตภัณฑ์ปลาหมึก. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (วิทยาศาสตร์ศึกษา). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชลี จางจุม. (2555). การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา
เขต 25. การศึกษาอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2551). **การพัฒนาหลักสูตร**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____. (2553). **การวิจัยหลักสูตรและการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____. (2559). **การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร แนวคิดและกระบวนการ**. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวาล แพรัตกุล. (2552). **เทคนิคการวัดผล**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2557). **การพัฒนาหลักสูตรทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : บริษัทวีพรินท์
(1991) จำกัด.
- _____. (2559). **80 นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. พิมพ์ครั้งที่ 7.
นนทบุรี : พีบาลานซ์ดีไซน์แอนปริ้นดิง .
- ชาติชาย ม่วงปฐม. (2557). **การพัฒนาหลักสูตร**. (เอกสารประกอบคำสอน). อุตรธานี :
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.

- ชูชัย มีนุช. (2555). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง ตาลโตนดที่บ้านไร่กร่าง ตำบลไร่สะท้อน อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ทศนา เขมมณี. (2561). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพวรรณ อินตะวงค์. (2555). การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาล วัด ศรีปึงเมือง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- น้ำลิน เทียมแก้ว. (2556). ความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2555. มหาสารคาม : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- น้ำอ้อย สุขเสนา. (2560). การศึกษาการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตรโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี สมุทรปราการ. (งานวิจัย). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- นิคม ชมพูหลง. (2548). ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : อภิชาตการพิมพ์.
- นิภา เพชรสม. (2542). หลักสูตรและการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล โครงการตำรา วิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา 6 รอบ. เพชรบุรี : สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.
- นุชลี คล้ายวันเพ็ญ. (2553). การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพระนคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เนตรหทัย เรืองสุข. (2555). การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนโชคเพชรพิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.
- บงกชพร กรุดนาค. (2555). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง สารสกัดสมุนไพรและปุ๋ยหมักธรรมชาติจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลลาดหลวง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี โดยการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). เพชรบุรี : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

- บุญนำ เทียบฤทธิ. (2555). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ :
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). การพัฒนาหลักสูตร Curriculum Development. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภากร แก้ววรรณ. (2551). การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น. อุตรธานี :
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2556). วิจัยการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราการ กองแก้ว. (2546). การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้บริโภคที่มีต่อปัจจัยส่วนประสม
ทางการตลาดของผู้ผลิตสุภภัณฑ์รายใหญ่ : กรณีศึกษาเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (บริหารธุรกิจ). นนทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). จิตวิทยาอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
_____. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปวีรศา จรคล. (2549). วิชาหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร. (เอกสารประกอบการสอน).
จันทบุรี : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ปิยะธิดา สารเจริญ. (2561). การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
และเทคโนโลยี เรื่องการทำขนมจีนแป็งหมัก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนพวงสะตือ (รัฐ - ประชาสรรค์). วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน).
ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พรกมล สุ่มงคล. (2555). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง อาหารจากบัวสาย กลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อำเภอบางปลาม้า
จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พัชรินทร์ ประทุมมาลี. (2556). การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่อง การทอพรหมเช็ดทำ
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
จังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2549). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : แฮสออฟเคอร์มิสท์.
- _____. (2552). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : แฮสออฟเคอร์มิสท์.
- พินนภัต ตลอดพงษ์. (2556). การประเมินหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การประเมินการศึกษา). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ไพฑูริย์ สินลารัตน์. (2562). หลักคิด : การจัดการหลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล บุญขาว. (2556). ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาในเขตตำบลตรวจอำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสุรินทร์. สารนิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ไพศาล หวังพานิช. (2556). สถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์. (เอกสารการสอน). นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- ภรณ์ ศิริวิศาลสุวรรณ. (2562). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างทักษะชีวิตในยุคดิจิทัล สำหรับนักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปร.ค. (หลักสูตรและการสอน (กลุ่มหลักสูตรและการนิเทศ)). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2544). การวิจัยและสถิติทางการศึกษาหน่วยที่ 8 - 11. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มัชชพร วงศาเคน. (2558). ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ครีมบำรุงผิวหน้าผสมสารสกัดจากใบชาเมี่ยงในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ วท.ม. (ธุรกิจเกษตร). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มัทนีญา บัวชื่น. (2553). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การแปรรูปอาหารทะเลจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลปากทะเล อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เพชรบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

- เย็นฤดี คุ่มพร้อม. (2557). การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนพัฒนาราชภัฏตั้งตรงจิตร 12 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยการประยุกต์ใช้ รูปแบบการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยและประเมินผล การศึกษา). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- โยธิน ศันสนยุทธ. (2530). จิตวิทยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- รศธร พันธุ์เพชร. (2555). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง ปลาเห็ดสมุนไพรร กลุ่มสาระการ เรียนรู้การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ระพีพรรณ จันทร์สา. (2560). การจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น. อุตรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- รังสรรค์ ฤทธิ์ผาด. (2550). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการมูลฝอยของเทศบาลตำบล แสงสว่าง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุตรธานี. การค้นคว้าอิสระ วท.ม. (การบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อม). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- รังสันต์ โยศรีคุณ. (2556). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. สารนิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- รัฐศาสตร์ สุขสวัสดิ์. (2550). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านเรื่อง ประเพณีลากพระชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบางคาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสงขลา เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รุ่งทิวา จันทน์วัฒนวงษ์. (2557). การพัฒนาหลักสูตร. (เอกสารประกอบการสอน). อุตรธานี : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- รุ่งนภา พรหมปิ่น. (2554). การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดท่าสะอาด เทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลลิตา ยะปะดั่ง. (2565). การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์โดยการประยุกต์ การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับกระบวนการแก้ปัญหาของโพลยา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิควิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- วชิระ จันทราช. (2554). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (รายงานการวิจัย). นครปฐม :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- วิษฐา ทรงจอหอ. (2555). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรมหน่วยการเรียนรู้ ลำจากราชคูบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา.
- วรุณขพา เทพสุภรณ์กุล. (2560). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องกระท้อนแปรรูปกลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดลพบุรี.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วัชราวลี วัชรวิงศ์ ณ อรุณยา. (2552). การบริหารจัดการหลักสูตร. ม.ป.พ.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2554). การพัฒนาหลักสูตรสถานต่อที่ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ :
บริษัทเลิฟแอนด์ลิฟเพรส จำกัด.
- วิรุฬ เกิดภักดี. (2551). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
สำนักงานเขตบางขุนเทียนเครือข่ายที่ 71 และเครือข่ายที่ 72. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิไล ทองแม่. (2547). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. ลพบุรี : คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- วีระพงษ์ แสง-ชูโต. (2544). การวิเคราะห์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีพื้นบ้านในทางวิทยาศาสตร์
ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (วิทยาศาสตร์ศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรินยา ควรรคู. (2556). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชา ขนมหัตถกรรม แก้ว กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาต่างประเทศ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านแพงพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). สกลนคร :
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศศิธร ธรรมโสภิต. (2553). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้
ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตคลองสาม
สังกัดกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ศักดิ์ศรี ปาณะกุล. (2554). แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร. (เอกสารการสอนชุดวิชาการประเมินหลักสูตร). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช.
- สงกรานต์ เรื่องประทีป. (2559). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สมนึก ภัททิยชนี. (2546). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- _____. (2553). การวัดผลการศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาวิจัยและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมศักดิ์ ศรี. (2550). นวัตกรรมการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา รายงานการศึกษารพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ชารอักษร.
- สมหมาย เป็ยถนอม. (2551). ความพึงพอใจของนักศึกษาในการได้รับบริการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. (รายงานการวิจัย). นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สามารถ จันทร์สุริย์. (2545). การศึกษาภูมิปัญญาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). สำนักนโยบายแผนและมาตรฐานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559) : ฉบับสรุป. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- สำนักนายกรัฐมนตรื. (2542). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : สำนักฯ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552 ข). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษา : หลักการแนวคิดและทิศทางการดำเนินงาน. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สิทธิพร เอี่ยมเสน และคณะ. (2561). การพัฒนาหลักสูตร. (เอกสารประกอบคาสอน). กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- สิริพร ทิพย์คง. (2545). หลักสูตรและการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).

- สุคาร์ตัน ไหลไฟทอง. (2565). การพัฒนาตลาดขายจักสานท้องถิ่น เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ และของแต่งบ้านร่วมสมัย จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ทัศนศิลป์และการออกแบบ). ชลบุรี : คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและพัฒนาหลักสูตร. เชียงใหม่ : เดอะโนว์เลจเซ็นเตอร์.
- สุพจน์ แสงเงิน. (2550). การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความเป็นผู้นำ สำหรับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนนทบุรี. คุยภูนิพนธ์ ปร.ด. (การศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น). ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- สุริยา พุฒพวง. (2547). “พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนที่สัมพันธ์กับการจัดการ,” วารสารวิชาการ. 3 (6) : 71.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสรี พงศ์พิศ. (2548). แผนแม่บทสู่วิสาหกิจชุมชน. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดตราด. (2562). ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดตราด. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://www.trat-pao.go.th/trv-otp-detail?page=5&id=9>. 8 มีนาคม 2564.
- อนงค์ศิริ วิชาลัย. (2552). เอกสารคำสอนรายวิชาแหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น. เชียงใหม่ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- อภิชาติ อนุกุลเวช. (2551). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติทางเทคนิคบนเครือข่าย อินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษา. ปริญญาโท กศ.ด. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อภิระดี ศรีบุญเรือง. (2555). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้าลายมุก กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาตงสหราษฎร์อุทิศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยหลักสูตรและการสอน). สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อรัญญา นามแก้ว. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียนเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี. ม.ป.ป.

- อรุณี ศรีวงษ์ชัย. (2551). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถในการให้เหตุผล และเจตคติต่อการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะกับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ เรื่องระบบสมการเชิงเส้น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรการสอน). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อัมพร โวงประโคน. (2557). สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาประโคนชัย 5 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- Allen. Wiant A. and et al. (2013). **Activities, Prolem and of Curriculum Development.** (Online). Available : <http://Llerica.Netlericelb/ED 132295.Htm>. 14 May 2022.
- Ann, Teberg S and et al. (1999). **Identified Professional Development Need of Teacher in Curriculum Reform.** (Online). Available : <http://Nericac.net/eicdel ED 430976.htm>. 14 May 2022.
- Atjonen, Paivi Maritta. (1994). The Local Curriculum As an Object and Instrument in the Administrative and Pedagogical Development of the School System : Experiences and Opinions of Primary School Teachers Regarding the Design Implementation and Development of Local Curricula. **Dissertation Abstracts International.** 1994 (55Z) : 329-A.
- Bennett, W. L. & Iyengar, S. (2008). “A New Era of Minimal Effects? The Changing Foundations of Political Communication,” **Journal of Communication.** 58 (4) : 707-731.
- Cronbach, L. J. (1970). **Essentialsofpsychologicaltesting.** 3rd. ed. New York : Harper & Row.
- Drowatsky, J. N. (1975). **Motor Learning Principles and Practices.** New York : Holt, Rineheart, Winston.
- Gagne', Robert M. & Briggs, Leslie J. (1979). **Principles of Instructional Design.** 2nd ed. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Good, C. V. (1945). **Dictionary of Education.** New York and London : Mc Graw-Hill.
- Lee, Youghwan. (1995). Toward a New Concept of Local Curriculum Korea. **Dissertation Abstracts International.** 1995(1646-A) : .

- Likert, Rensis. (1933). **A Technique for the Measurement of Attitude**. Chicago :
Read Mc Nally.
- Oliva P. F. (1982). **Developing the Curriculum**. Boston : Little, Brown.
- _____. (2005). **Developing the Curriculum**. New York : Harper Collins Publishers.
- Ornstein, A. & Hunkin, F. (2004). **Curriculum Design**. In Curriculum: Foundations, Principles
and Issues. Boston, MA : Pearson/Allyn and Bacon.
- Posner, G. J. (2004). **Analyzing the Curriculum**. Boston : McGraw-Hill.
- Ross, P. S., Chastain, S., Vassilenko, E., Etemadifar, A., Zimmermann, S., Quesnel, S. A., Eert,
J., Solomon, E., Patankar, S., Posacka, A. M. Williams, B. (2021). "Pervasive
distribution of polyester fibres in the Arctic Ocean is driven by Atlantic inputs,"
Nat Commun. 12(1) : 106. doi:10.1038/s41467-020-20347-1.
- Saylor, J. G. and Alexander, W. M. (1974). **Planning Curriculum for Schools**. New York :
Holt Rinehart and Winston.
- Saylor, Galen J., William M. Alexander, and Arthur J. Lewis. (1981). **Curriculum Planning for
Better Teacher and Learning**. 4th ed. New York : Holt Rinehart and Winston.
- Shelly, D. F. (1995). "Tackling Family Member Compensation," **American Printer**.
1995(215) : 2.
- Simpson, D. (1972). **Teaching Physical Education : A System Approach**. Boston :
Houghton Muffin Co.
- Skilbeck, Malcolm. (1984). **School based Curriculum Development**. London : Harper & Row
Publishers.
- Stufflebeam, D. L. and et al. (1971). **Educational Evaluation and Decision – Making**.
Itasca, Illinois : Peacock.
- Taba, H. (1962). **Curriculum Development : Theory and Practice**. New York :
Harcourt Brace and World Inc.
- Tyler, R. W. (1949). **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago :
University of Chicago Press.
- _____. (1950). **Basic Principles of Curriculum Development and Instruction**. Chicago :
University of Chicago Press.

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อดิราช เกิดทอง	อาจารย์คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. อาจารย์ ดร. เจนจบ สุขแสงประสิทธิ์	อาจารย์คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
3. นางสาวอรพรรณ เทียนคันฉัตร	รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ
โรงเรียนตราษตระการคุณ
4. นายอรุณ กุมภะ	วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
หัวหน้ากลุ่มสาระฯการงานอาชีพ
โรงเรียนตราษตระการคุณ
5. นางภาณีวรรณ เพชรรัตน์	วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ ถว ๐๖๓๓.๐๒/๒๒๒

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์อติราช เกิดทอง

ด้วย นางสาวรินทรธิดา มงคลอนันต์วัชร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖" โดยมี อาจารย์ ดร.สุนิตย์ดา เป็นหัว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรงความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๓-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี "ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล"

RAMBHAI BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๓.๐๒/๒๒๓

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน อาจารย์ ดร.เจนจบ สุขแสงประสิทธิ์

ด้วย นางสาวรินทร์ลิตา มงคลอนันต์วัชร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖" โดยมี อาจารย์ ดร.สุนิตย์ตา เย็นท้าว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๓-๙๑๓๓ ต่อ ๓๐๒๙๐, ๓๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี "ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล"

RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๓.๐๒/๒๒๔

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนตราษตระการคุณ

ด้วย นางสาววิมลธิดา มงคลอนันต์ชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖" โดยมี อาจารย์ ดร.สุนิตย์ตา เอ็นทัว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านคือ นางสาวอรพรรณ เทียนคันฉัตร เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๓-๔๑๓๓ ต่อ ๓๐๒๔๐, ๓๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี "ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล"

RAMBHAI BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๓.๐๒/๒๒๕

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนตราขตระการคุณ

ด้วย นางสาวรินทร์ลิตา มงคลอนันต์ชัย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖" โดยมี อาจารย์ ดร.สุนิตย์ดา เอ็นทิว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านคือ นายอรุณ กุมภะ เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙(๓๑)-๙(๑๑๑) ต่อ ๓๐๒๙๐, ๓๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี "ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล"

RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๓.๐๒/๒๒๖

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์

ด้วย นางสาวรินทร์ลิตา มงคลอนันต์วัชร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖" โดยมี อาจารย์ ดร.สุนิตย์ดา เย็นหัว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านคือ นางภาณีวรรณ เพชรรัตน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๓-๙๑๓๓ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี "ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล"

RAMBHAH BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๓.๐๒/๒๖๙

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนตราษตระการคุณ

ด้วย นางสาวรินทร์ลิตา มงคลนัยวัชร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖” โดยมี อาจารย์ ดร.สุนิตย์ตา เย็นทั่ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวรินทร์ลิตา มงคลนัยวัชร เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยและนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนในสถานศึกษาของท่านเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา
ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๓-๙๓๓๓ ต่อ ๓๐๒๙๐, ๓๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี “ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล”

RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ที่ อว ๐๖๓๓.๐๒/๓๓๖

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

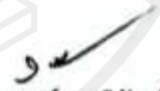
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนตราขตระการคุณ

ด้วย นางสาวรินทร์ลิตา มงคลณีย์วัชร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖" โดยมี อาจารย์ ดร.สุนิตย์ตา เย็นท้ว เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวรินทร์ลิตา มงคลณีย์วัชร เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙(๓๑-๙)๓๑๓ ต่อ ๑๐๒๕๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี "ภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกสู่สากล"

RAMBHAH BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : Wisdom of the East Leads to Internationalization

ภาคผนวก ค
หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนตราษตระการคุณ

บทนำ

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนตราษตระการคุณ ปีการศึกษา 2566 ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลักสูตรโรงเรียน มาตรฐานสากล เป็นแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพเทียบเคียง มาตรฐานสากลของโรงเรียนตราษตระการคุณ ได้ดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตร สถานศึกษาเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง และนำมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาใช้เป็นกรอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียน ตราษตระการคุณ ปีการศึกษา 2566 เน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและมีศักยภาพ เป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดำรงชีวิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน ที่จำเป็นการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง แสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ซึ่งประกอบด้วย สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลาง สาระการเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น สาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาพัฒนาเพิ่มเติม และสาระการเรียนรู้ที่เป็นสากล โดยจัดเป็นสาระการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐานตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายภาคเรียน กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนตราษตระการคุณ ปีการศึกษา 2566 มีสาระสำคัญในการพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และตามหลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากล

ดังนั้น โรงเรียนจึงใช้ “หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนตราษตระการคุณ ปีการศึกษา 2566 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)” เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา ใช้เป็นแนวทางหรือข้อกำหนดในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้บรรลุตามจุดหมาย ของการศึกษา

ทั้งนี้การจัดทำหลักสูตร โรงเรียนตราขี้เหล็ก จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ต้องอาศัยการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความชัดเจนตรงกันกับหลักสูตร รวมทั้งเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

วิสัยทัศน์โรงเรียน

“โรงเรียนคุณภาพมาตรฐานสากล มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 มีคุณธรรมจริยธรรม บริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ดำรงชีวิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

หลักการ

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนตราขี้เหล็ก ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล มีศักยภาพเป็นพลโลก
2. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก มีความรอบรู้ มีศักยภาพและความสามารถในระดับสูงด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี มีทักษะในการสื่อสารได้ดีทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น มีความใฝ่รู้ สร้างสรรค์ มีความคิดในระดับสูง มีเหตุผลสามารถปรับตัว แก้ปัญหาและจัดการกับความซับซ้อนได้ มีความสามารถจัดลำดับความสำคัญ วางแผนและบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ สามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ ออกแบบสร้างสรรค์งานสื่อสาร นำเสนอ เผยแพร่ มีผลงานออกแบบสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้และจัดการกับความซับซ้อนคลุมเครือ มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยและของนานาชาติ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกมีโอกาสดำเนินการศึกษ้อย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและมีความเป็นสากล
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

7. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนตราษตระการคุณ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ เป็นพลโลก เป็นคนดี มีปัญญา สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่า และมีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทย ภายใต้บริบทสังคมโลกใหม่ มีศักยภาพและความสามารถในระดับสูง ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร เพื่อการพึ่งตนเอง และเพื่อสมรรถนะในการแข่งขัน จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาตามหลักสูตร ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ความสามารถเป็นสากล มีทักษะในการคิดสร้างสรรค์งาน มีความสามารถในการแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิตในการดำรงชีวิต และสามารถสื่อสารได้สองภาษา
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรีย์ และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและความเป็นพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม ร่วมรับผิดชอบต่อสังคมโลก

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนตราษตระการคุณ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนตราษตระการคุณ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร นักเรียนสามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ ในระดับสูงและสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหา จัดการกับความซับซ้อนและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยี ด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนตราษตระการคุณ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากล มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและมีศักยภาพเป็นพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้

5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

โครงสร้างหลักสูตร
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

ทำไมต้องเรียนการงานอาชีพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียน มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ มาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุข

เรียนรู้อะไรในการงานอาชีพ

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

- การดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระเกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวัน ช่วยเหลือตนเอง ครอบครัวยุติธรรม และสังคมได้ในสภาพเศรษฐกิจที่พอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริง จนเกิดความมั่นใจและภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง
- การอาชีพ เป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ เห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสม เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 2 การอาชีพ

มาตรฐาน ง 2.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยี เพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

- เข้าใจวิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต สร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา และทักษะการแสวงหาความรู้ ทำงานอย่างมีคุณธรรม และมีจิตสำนึกในการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน
- เข้าใจแนวทางสู่อาชีพ มีประสบการณ์ในอาชีพที่ถนัดและสนใจ และมีคุณลักษณะที่ดีต่ออาชีพ

คำอธิบายรายวิชา (วิชาเพิ่มเติม)

รายวิชา การเป็นผู้ประกอบการ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 หน่วยกิต

รหัสวิชา ง 33214
เวลาเรียน 40 ชั่วโมง

รายวิชาการเป็นผู้ประกอบการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นวิชาที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ ความสำคัญของผู้ประกอบการ หน้าที่ของผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจ การวิเคราะห์การเป็นผู้ประกอบการ ความรู้เกี่ยวกับกิจการที่ผู้ประกอบการควรรู้ความสำคัญและการวางแผนเป้าหมายชีวิต ลักษณะของการวางแผนเป้าหมายชีวิต การวางแผนเป้าหมายชีวิตด้วยวงจรควบคุมคุณภาพ ความหมายและลักษณะของธุรกิจ ความสำคัญของธุรกิจ วัตถุประสงค์ของการประกอบธุรกิจ ประเภทของธุรกิจ หน้าที่ของธุรกิจ รูปแบบการดำเนินธุรกิจ ปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ ทำเลที่ตั้งในการประกอบธุรกิจ สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ผนวกกับองค์ความรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่น จังหวัดตราดโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่ม การสืบเสาะหาความรู้ การสืบค้นข้อมูล การอภิปราย กระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การทำโครงการ การศึกษานอกสถานที่ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การนำเสนอผลงาน การวางแผนกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเขียนเป็นแผนธุรกิจ

โดยใช้ทักษะการทำงานเพื่อดำรงชีวิต ทักษะกระบวนการในการแก้ปัญหา ทักษะการจัดการ ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการใช้เทคโนโลยี และทักษะการสื่อสารมาใช้ในการประกอบธุรกิจ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการประกอบธุรกิจ การใช้ทรัพยากรในการประกอบธุรกิจอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน การเป็นผู้ประกอบการ ธุรกิจ การวางแผนธุรกิจ การจัดการตลาดทางธุรกิจ การวางแผนทางการเงินและการทำบัญชี เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวางแผนเป้าหมายชีวิต การวางแผนและการจัดการทางการเงิน รู้วิธีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคทั้งของตนเองและผู้อื่น สามารถจัดทำแผนธุรกิจอย่างง่ายโดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการวางแผนดำเนินงาน มีเจตคติที่ดีรับผิดชอบในการทำงาน

ผลการเรียนรู้

1. วิเคราะห์ความสำคัญของการเป็นผู้ประกอบการและจำแนกหน้าที่ของผู้ประกอบการ และประเภทของกิจการได้
2. อธิบายกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการได้
3. อธิบายการวางแผนเป้าหมายชีวิตโดยประยุกต์ใช้วงจรควบคุมคุณภาพ PDCA ได้

4. อธิบายความสำคัญและวัตถุประสงค์ของการประกอบธุรกิจได้
5. วิเคราะห์ ความสำคัญและวัตถุประสงค์ของการประกอบธุรกิจได้
6. บอกคุณลักษณะของผู้ประกอบธุรกิจที่จะประสบผลสำเร็จได้
7. อธิบายความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการประกอบธุรกิจได้
8. บอกวิธีการใช้ทรัพยากรในการประกอบธุรกิจอย่างคุ้มค่าและยั่งยืนได้
9. เขียนแผนธุรกิจได้อย่างถูกต้องตรงหลักการตามองค์ประกอบของแผนธุรกิจได้
10. อธิบายความหมาย วัตถุประสงค์ ลักษณะ และประเภทของงอบจกสถานได้
11. อธิบายประโยชน์ของงอบ และภูมิปัญญาท้องถิ่น
12. อธิบายรูปแบบและประเภทของงอบจกสถาน ได้
13. มีเจตคติที่ดีต่อภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น
14. มีทักษะในการสานงอบจกสถาน
15. ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต และการเป็นผู้ประกอบการ

ได้

รวมทั้งหมด 15 ผลการเรียนรู้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้
รายวิชา การเป็นผู้ประกอบการ รหัสวิชา ง 33214 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้/เรื่อง	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชม.)	น้ำหนัก คะแนน
1	หน่วย การเรียนรู้ที่ 1 การประกอบ ธุรกิจและ การเป็น ผู้ประกอบการ	- วิเคราะห์ความสำคัญ ของการเป็น ผู้ประกอบการและจำแนก หน้าที่ของผู้ประกอบการ และประเภทของกิจการ ได้ - อธิบายกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน ธุรกิจและการเป็น ผู้ประกอบการได้	ผู้ประกอบการ เป็นบุคคล ที่อุทิศตัวเพื่อความสำเร็จ ของการประกอบธุรกิจ โดยเต็มใจยอมรับความ เสี่ยงเพื่อหวังผลกำไร จากการจำหน่ายสินค้า หรือบริการ โดยต้องจัด ระเบียบในการปฏิบัติงาน ด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งเป็น ผู้ที่มีความสามารถในการ สร้างเครือข่ายในการ ทำงานธุรกิจอื่น ๆ พร้อม ทั้งต้องเรียนรู้กลยุทธ์ ในการสร้างความสำเร็จ ให้กับกิจการ ต้องศึกษา ทั้งตนเอง ธุรกิจ และ เรียนรู้คู่แข่งอื่นอีกด้วย	5	10
2	หน่วยการ เรียนรู้ที่ 2 แผนธุรกิจ	- เขียนแผนธุรกิจได้อย่าง ถูกต้องตรงหลักการตาม องค์ประกอบของแผน ธุรกิจได้ - อธิบายการวางแผน เป้าหมายชีวิตโดย	การประกอบธุรกิจ ใน ปัจจุบันมีหลายลักษณะ โดยจะต้องมีการวางแผน เป้าหมายชีวิต ด้วยวงจร ควบคุมคุณภาพ เพื่อช่วย ลดความซับซ้อนในการ	5	10

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้/เรื่อง	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชม.)	น้ำหนัก คะแนน
		ประยุกต์ใช้วงจรควบคุม คุณภาพ PDCA ได้ - อธิบายความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของ การประกอบธุรกิจได้ - วิเคราะห์ ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของ การประกอบธุรกิจได้	ทำงาน สามารถ มีการตรวจสอบการ ทำงานได้ ซึ่งส่งผลให้ การทำงาน มีความรอบคอบและ ยังสามารถแก้ปัญหา ได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น ซึ่งทุกธุรกิจไม่สามารถ อาศัยเพียงเงินกับ ประสบการณ์เหมือน อย่างในอดีต เพราะ สภาพแวดล้อม ทางการตลาดมีปัจจัย บางอย่างที่เปลี่ยนแปลงไป การเริ่มต้นในการ ประกอบธุรกิจ ผู้ประกอบการต้องศึกษา ข้อมูลต่าง ๆ อย่างเป็น ระบบ รวมทั้งการ ตัดสินใจที่ถูกต้อง เพื่อวิเคราะห์หาโอกาส ทางธุรกิจแล้วกำหนดขึ้น เป็นแผนธุรกิจ และ ดำเนินงานตามแผนนั้น จนประสบความสำเร็จ		

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้/เรื่อง	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชม.)	น้ำหนัก คะแนน
3	หน่วย การเรียนรู้ที่ 3 การจัดการ การเงิน	- วิเคราะห์ ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของ การประกอบธุรกิจได้ - บอกคุณลักษณะของ ผู้ประกอบการที่จะ ประสบความสำเร็จได้	เงินเป็นสิ่งที่สำคัญ ในการดำรงชีวิตของ มนุษย์ ถ้าคนเราปราศจาก เงิน การดำเนิน ชีวิตประจำวันจะเป็นไป อย่างยากลำบาก ดังนั้น เพื่อให้ชีวิตมีความมั่นคง มากขึ้น จึงมีความจำเป็น ที่จะต้องใช้เงินทุน ในการประกอบธุรกิจ โดยจุดประสงค์หลัก ในการประกอบธุรกิจเริ่ม ตั้งแต่การหาซื้อที่ดิน อาคาร โฆษณา การก่อสร้างร้านค้า ซื้อเครื่องจักร อุปกรณ์ ในการผลิต ค่าแรงงาน คือ ต้องการกำไรสูงสุด ในการดำเนินกิจการ การใช้จ่ายจะต้องมี ความระมัดระวังมากขึ้น เก็บออมส่วนหนึ่ง เพื่อไว้ ใช้ในยามจำเป็นและนำ เงินอีกส่วนออกมาลงทุน เพิ่มเติม เพื่อหา ผลตอบแทนหรือทำให้ เงินนั้นเกิดดอกผลก็จะทำ ให้ชีวิตมีความมั่นคงเพิ่ม	4	5

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้/เรื่อง	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชม.)	น้ำหนัก คะแนน
4	หน่วยการ เรียนรู้ที่ 4 การจัดการการ ผลิต	- อธิบายความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ นำมาใช้ในการประกอบ ธุรกิจได้ - วิเคราะห์ ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของการ ประกอบธุรกิจได้	มากขึ้นอีกด้วย ถ้าธุรกิจ มีกำไรมากควรจะมี การนำเงินไปลงทุนต่อไป ในอนาคต การเพิ่มผลผลิต เป็น แนวทางให้ทุกคนรู้คุณค่า ของทรัพยากรที่มีอยู่อย่าง จำกัด และนำมาใช้ ประโยชน์อย่างสูงสุดตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงในการดำเนินชีวิต ไปในทางสายกลาง จะทำให้พึ่งพาตนเอง และดำรงชีวิตได้อย่างมี ความสุข มีการพัฒนา อย่างยั่งยืนและสามารถ ผ่านพ้นอุปสรรคและ ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยดี โดยแนวทางในการเพิ่ม ผลผลิต คือ การลดความ สูญเสียทุกประเภทที่มีอยู่ และการหาแนวทาง ในการปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การลดความ สูญเสีย การเพิ่มผลผลิต เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ บุคลากรทุกคนในองค์กร ตั้งแต่เจ้าของธุรกิจ ลูกจ้าง	4	5

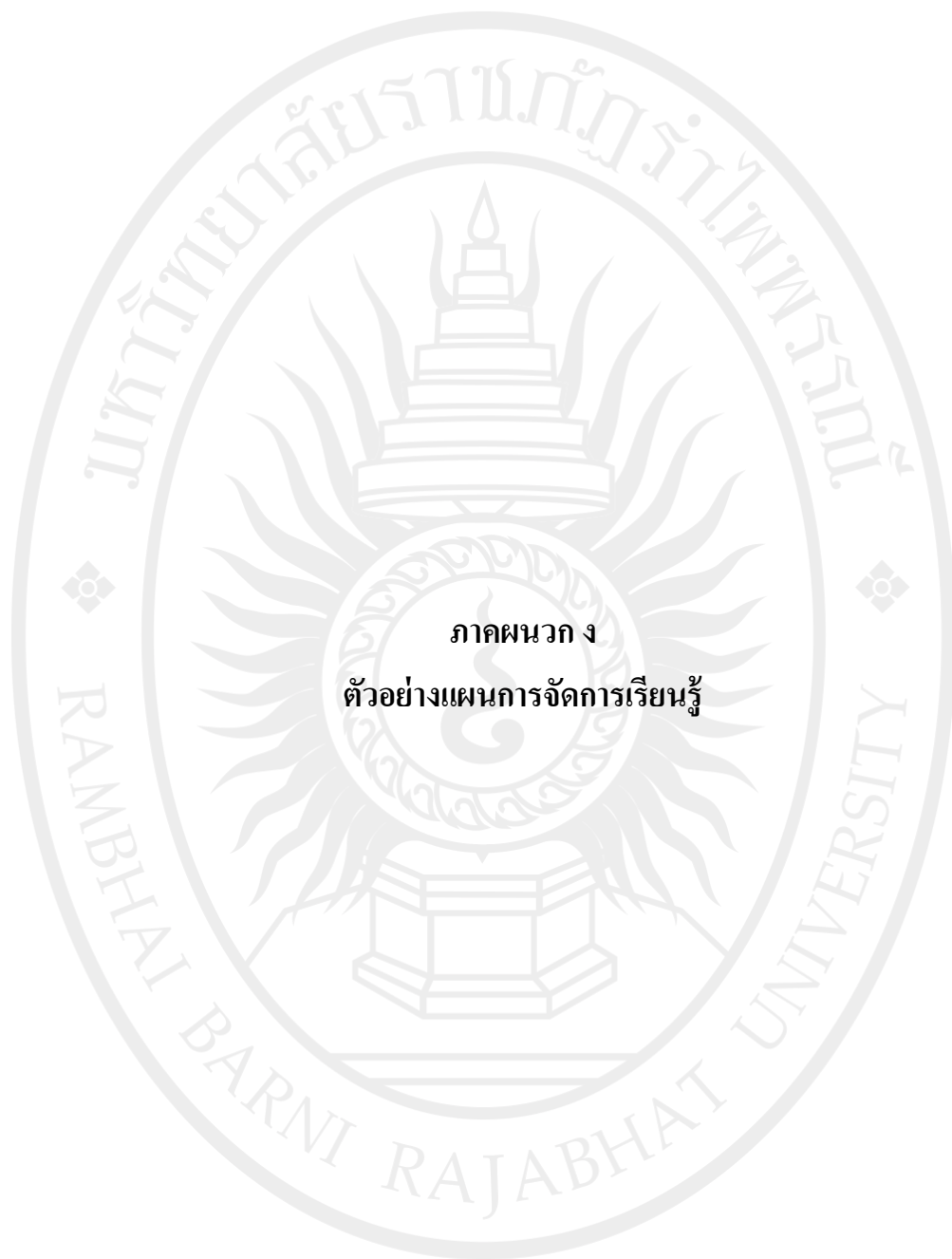
ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้/เรื่อง	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชม.)	น้ำหนัก คะแนน
5	หน่วยการ เรียนรู้ที่ 5 การจัดการ การตลาด	- วิเคราะห์ ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของการ ประกอบธุรกิจได้ - อธิบายความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ นำมาใช้ในการประกอบ ธุรกิจได้	ลูกค้าและรัฐบาลซึ่งทุกคน มีหน้าที่ตระหนักถึง แนวความคิดเพิ่มผลผลิต ก่อนทำกิจกรรมใด ๆ ในปัจจุบัน เทคโนโลยีมี การเปลี่ยนแปลงไปอย่าง รวดเร็วรวมถึงเทคนิคใน การจัดการต่าง ๆ ได้มีการ พัฒนามากขึ้น เพื่อมุ่งหวัง ให้ผู้บริหารหรือ ผู้ประกอบการปฏิบัติตาม กิจกรรมเกี่ยวกับ การดำเนินงานในหน้าที่ รับผิดชอบให้สำเร็จตาม เป้าหมายได้ โดยต้อง เลือกเทคนิคที่นำมาใช้ให้ สอดคล้องและเหมาะสม กับสถานการณ์ ถ้าหาก ผู้บริหารงาน หรือ การควบคุมคุณภาพต่าง ๆ อย่างไม่เหมาะสมอาจเกิด ปัญหาได้	4	10
6	หน่วยการ เรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญา ท้องถิ่นกับการ เรียนรู้สู่งาน อาชีพ	- บอกวิธีการใช้ทรัพยากร ในการประกอบธุรกิจ อย่างคุ้มค่าและยั่งยืนได้ - อธิบายความหมาย วัตถุประสงค์ ลักษณะ และประเภทของงอบ	ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็น ทรัพยากรบุคคล หรือ ทรัพยากรความรู้ที่มีอยู่ใน ท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งเป็น เอกลักษณ์เฉพาะหลายถิ่น มีคล้ายกันก็ได้ โดยเกิด	4	10

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้/เรื่อง	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชม.)	น้ำหนัก คะแนน
		จักสานได้	จากการแสวงหาความรู้ เพื่อเอาชนะอุปสรรค ทางธรรมชาติ ทางสังคม ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ภูมิปัญญา จึงเปรียบเสมือนเป็น แบบแผนการดำเนินชีวิต ที่มีคุณค่าแสดงถึง ความเฉลียวฉลาดของ บุคคล และสังคม ซึ่งได้ สั่งสมและปฏิบัติสืบต่อ กันมา ได้แก่ ความรู้ใน สาขาอาชีพหรือวิชาการ ด้านต่าง ๆ เช่น การคัดเลือกพันธุ์ข้าว การถนอมอาหาร วัฒนธรรม ศิลปะ จารีต ประเพณี เป็นต้น ส่วน ทรัพยากรบุคคลถือว่าเป็น ภูมิปัญญาในการสร้าง องค์ความรู้มาใช้ใน ชีวิตประจำวันในการ แก้ไขปัญหา ตลอดจน การสร้างเป็นอาชีพเพื่อหา รายได้เลี้ยงดูครอบครัว		

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้/เรื่อง	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชม.)	น้ำหนัก คะแนน
7	หน่วยการ เรียนรู้ที่ 7 ภูมิปัญญา ท้องถิ่นกับ การจัดการ อาชีพสู่การ ประกอบธุรกิจ	- อธิบายประโยชน์ของ งอบ และภูมิปัญญา ท้องถิ่น - อธิบายรูปแบบและ ประเภทของงอบจักสาน ได้ - มีเจตคติที่ดีต่อภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่น	ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ โดยเกิดจากการแสวงหา ความรู้ เพื่อเอาชนะ อุปสรรคทางธรรมชาติ ทางสังคม ที่จำเป็นในการ ดำรงชีวิต เปรียบเสมือน เป็นแบบแผนการดำเนิน ชีวิตที่มีคุณค่าแสดงถึง ความเฉลียวฉลาดของ บุคคล และสังคม ซึ่งได้ สั่งสมและปฏิบัติสืบต่อ กันมา จนก่อให้เกิด การสร้างงาน สร้างอาชีพ รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ ก่อให้เกิดการผลิตสินค้า และบริการ โดยมีการซื้อ ขายแลกเปลี่ยนกัน และมี วัตถุประสงค์เพื่อต้องการ ประโยชน์หรือ กำไรจาก การดำเนินกิจกรรมนั้น สามารถจำแนก ส่วนประกอบสำคัญของ ธุรกิจได้คือการผลิต (Productions) การบริการ (Services) การจัดจำหน่าย (Distributions) และกำไร (Profit)	5	5

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้/เรื่อง	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา (ชม.)	น้ำหนัก คะแนน
8	หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัด ตราด	หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัด ตราด	จังหวัดตราด เป็นจังหวัด ที่มีความหลากหลายทาง ภูมิปัญญาท้องถิ่น แต่ล้วน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เฉพาะ โดยเกิดจากคนใน ชุมชนมีการแสวงหา ความรู้ เพื่อเอาชนะ อุปสรรคทางธรรมชาติ - มีทักษะในการสานออบ จักสาน - ประยุกต์ใช้ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงในการ ดำเนินชีวิต และการเป็น ผู้ประกอบการได้	5	5
		สอบกลางภาค		2	20
		สอบปลายภาค		2	20
		รวม		40	100

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ง
ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 8

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 : งบประมาณจากภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดตราด

รหัสวิชา ง 33214 รายวิชาการเป็นผู้ประกอบการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เวลา 5 ชั่วโมง

1. **สาระสำคัญ** จังหวัดตราด เป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางภูมิปัญญาท้องถิ่น แต่ล้วนเป็นสิ่งที่ มีเอกลักษณ์เฉพาะ โดยเกิดจากคนในชุมชนมีการแสวงหาความรู้ เพื่อเอาชนะอุปสรรคทางธรรมชาติ ก่อให้เกิดความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต ซึ่งได้สั่งสมและปฏิบัติสืบต่อกันมา จนก่อให้เกิด การสร้างงาน สร้างอาชีพ บางพื้นที่สร้างเป็นวิสาหกิจชุมชน รวมถึงเป็นสินค้าโอท็อปขึ้นชื่อ ของจังหวัดตราด

2. ผลการเรียนรู้

1. มีทักษะในการสานงอบจักสาน
2. ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต และการเป็นผู้ประกอบการ ได้

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความสำคัญ วัสดุอุปกรณ์ของงอบใบจากภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดตราดได้ (K)
2. จำแนกรูปแบบของงอบใบจากภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดตราดได้ (P)
3. มีทักษะในการสานงอบใบจากได้ (P)
4. เห็นความสำคัญของงอบใบจากภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดตราด (A)

4. สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1. ทักษะการแสวงหาความรู้ ประกอบด้วย การศึกษา ค้นคว้า รวบรวม สังเกต สืบถาม และบันทึกเพื่อใช้ในการพัฒนาการทำงาน
2. ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน มีขั้นตอน คือ การสังเกต วิเคราะห์ สร้างทางเลือกและประเมินทางเลือก
3. การมีจิตสำนึกและใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่าเป็นคุณธรรมในการทำงาน

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด
2. ความสามารถในการแก้ปัญหา
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
4. ทักษะการคิดและการแก้ปัญหา
5. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดอย่างมีระบบ

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย รับผิดชอบ
2. ใฝ่เรียนรู้
3. อยู่อย่างพอเพียง
4. มุ่งมั่นในการทำงาน
5. มีจิตสาธารณะ

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นการเลียนแบบ

1. นักเรียนตอบคำถามจากภาพต่อไปนี้

1.1 นักเรียนร่วมกันศึกษาภาพและวิดีโอ “การจักสานงอบใบจากภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดตราด”

1.2 นักเรียนเริ่มขึ้นโครงงอบ ตามที่ศึกษาในวิดีโอ โดยมีวิทยากรปราชญ์ท้องถิ่นสาธิต การขึ้นโครงงอบให้นักเรียนดูก่อน 1 รอบ

ขั้นที่ 2 ขั้นการลงมือกระทำตามคำสั่ง

1. นักเรียนร่วมกันศึกษารูปทรงและวิธีการทำงอบ

2. นักเรียนทำรังงอบ ทำระหม่อมงอบ เย็บและใส่รังงอบโดยวิทยากรปราชญ์ท้องถิ่นได้

ชี้แจงกระบวนการทำโดยละเอียด

3. นักเรียนร่วมกันจัดทำโฆษณาตามแผนธุรกิจที่นักเรียนได้เขียนไว้

4. นักเรียนนำงอบใบจากที่ตนเองได้สาน จัดทำเป็นแผนธุรกิจ มาอภิปรายหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์

1. นักเรียนสานงอบใบจากเป็นรายบุคคล โดยมีวิทยากรปราชญ์ท้องถิ่นคอยให้คำแนะนำ

2. นักเรียนร่วมกันอภิปราย และสรุปองค์ความรู้ร่วมกัน

ขั้นที่ 4 ขั้นการแสดงผล

1. ให้นักเรียนจับกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน จำนวน 10 กลุ่ม และ 4 จำนวน 2 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่ม จะมีนักเรียนที่สานงอบใบจากได้อย่างน้อย 1 คน
2. นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม รวมถึงแลกเปลี่ยนเทคนิค ปัญหา และวิธีการแก้ไขในการจักสานงอบใบจากระหว่างกลุ่มในห้องเรียน

ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ

1. นักเรียนทุกคนทดสอบทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจากทรงกระทะคว่ำ โดยครูผู้สอนประเมินตามเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

8. สื่อการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนวิชา การเป็นผู้ประกอบการ ม.4-ม.6
2. สื่อนำเสนอ Canva เรื่อง งอบใบจากภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดตราด
3. แผนธุรกิจ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดตราด
4. วิทยานุกรปราชญ์ท้องถิ่น

9. ภาระงาน

1. แบบฝึกหัดประจำหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดตราด ส่งใน Google classroom
2. งอบใบจากทรงกระทะคว่ำ

10. กระบวนการวัดและประเมินผล

1. ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้เรื่อง งอบใบจากภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดตราด
2. ประเมินการนำเสนอผลงาน
3. สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
4. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
5. ประเมินทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก
6. ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้

11. เครื่องมือวัด

1. แบบทดสอบก่อนเรียนหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง งบใบจากภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดตราด
2. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
3. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
4. แบบประเมินทักษะปฏิบัติการจักสานงอบใบจาก
5. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

12. เกณฑ์การวัดคุณภาพ

ได้คะแนนตั้งแต่ 18 - 20	ระดับ 4 ดีมาก
ได้คะแนนตั้งแต่ 14 - 17	ระดับ 3 ดี
ได้คะแนนตั้งแต่ 10 - 13	ระดับ 2 พอใช้
ได้คะแนนตั้งแต่ ต่ำกว่า 10	ระดับ 1 ต้องปรับปรุง

13. ข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษา

ได้ตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ของนางสาววิรินทร์ลิตา มงคลชัยวัชร แล้วมีความเห็นดังนี้

1. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่

- ดีมาก ดี
 พอใช้ ปรับปรุง

2. การจัดกิจกรรมได้นำกระบวนการเรียนรู้

- ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม
 ที่ยังไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

3. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

- นำไปใช้ได้จริง
 ควรปรับปรุงก่อนนำไปใช้

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายอรุณ กุมภะ)

หัวหน้ากลุ่มสาระการงานอาชีพ

ความเห็น

- นำไปใช้สอนได้ ควรปรับปรุงก่อนสอน

ลงชื่อ.....

(นางสาวอรพรรณ เทียนคันฉัตร)

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ

ความเห็น

- นำไปใช้สอนได้ ควรปรับปรุงก่อนสอน

ลงชื่อ.....

(นายสำเนา บุญมาก)

ผู้อำนวยการโรงเรียนตราษตระการคุณ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

14. บันทึกหลังสอน

ผลการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหาอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

.....

- ทราบ

- คีมาก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลงชื่อ.....

(นายอรุณ กุมภะ)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวรินทร์ลิตา มงคลชนัยวัชร)

ครูโรงเรียนตราษตระการคุณ

ภาคผนวก จ
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบประเมินโครงร่างหลักสูตร
หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง โปรดพิจารณาประเมินความเหมาะสมของ โครงร่าง หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

การประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตรเป็นการประเมินองค์ประกอบของ โครงร่างหลักสูตร โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนของรายการประเมินแต่ละข้อ เกณฑ์การประเมิน

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 1 การประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร

ที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1	ความมุ่งหมาย					
	1.1 บทนำ - ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร					
	1.2 วิทยาลัยโรงเรียน - วิทยาลัยมีความเหมาะสมกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเป็นสากล และมีทักษะในศตวรรษที่ 21					
	1.3 วิทยาลัยหลักสูตร - มีเจตคติต่อการประกอบอาชีพ การศึกษาตลอดชีวิต และมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
	1.4 หลักการและจุดมุ่งหมาย - มีความหลากหลาย เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน					
	1.5 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ - มีความเหมาะสมกับสามารถของผู้เรียน					
2	เนื้อหาวิชา					
	2.1 ผลการเรียนรู้ - มีผลการเรียนรู้เหมาะสมกับธรรมชาติของรายวิชา					
	2.2 มีคำอธิบายรายวิชา - มีความครอบคลุมสาระการเรียนรู้ทุกหน่วยการเรียนรู้					
	2.3 โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ - ครอบคลุมเนื้อหา และใช้เวลาในการเรียนรู้ที่เหมาะสม					
3	การนำหลักสูตรไปใช้					
	3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ - มีความเหมาะสมกับโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้					
	3.2 สื่อในการจัดการเรียนการสอน - มีการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน					

ที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
4	การประเมินหลักสูตร					
	4.1 การวัดและประเมินผลผู้เรียน - มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
	4.2 แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน - มีการวัดและประเมินผลตามองค์ความรู้ครบทุกด้าน					
	4.3 แบบประเมินทักษะปฏิบัติ - มีการวัดทักษะปฏิบัติที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้					
เฉลี่ยรวม (\bar{X})						

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้
หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง โปรดพิจารณาประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม
 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

การประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการประเมินองค์ประกอบ
 ของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนของรายการประเมินแต่ละข้อ
 เกณฑ์การประเมิน

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

การประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

ที่	รายการประเมิน	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1	มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนตราษตระการคุณ พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2561)					
2	การวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดเหมาะสมกับพฤติกรรมกรเรียนรู้ แนวการวัดและประเมินผลและภาระงาน/ชิ้นงาน					
3	การเขียนสาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้					
4	จุดประสงค์การเรียนรู้ระบุพฤติกรรมชัดเจน สามารถวัดได้					
5	สาระการเรียนรู้ครบถ้วน สัมพันธ์กับจุดประสงค์การเรียนรู้					
6	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม ครบถ้วนทุกขั้นตอนตามวิธีสอน หรือกระบวนการ หรือเทคนิคการสอนที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้					
7	กิจกรรมการเรียนรู้มีกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน					
8	กิจกรรมการเรียนรู้จัดเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก สอดคล้องกับเวลา					
9	ระบุการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้สัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้					
10	มีหลักฐาน อาทิ สื่อ ใบกิจกรรม ใบความรู้ เครื่องมือวัด ฯ ที่ปรากฏในแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน					
11	สื่อการเรียนรู้ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติได้ด้วยตนเองหรือฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม					
12	ระบุเครื่องมือสำหรับการวัดผลประเมินผลอย่างชัดเจน					
13	การวัดและประเมินผลมีเครื่องมือและเกณฑ์ที่ใช้วัดได้ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์					
14	การวัดและประเมินผลเน้นการประเมินตามสภาพจริง					
15	การวัดและประเมินผลสนองต่อการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและให้คะแนนความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นซึ่งคะแนนของแบบประเมินแต่ละข้อ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมระดับความคิดเห็น

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุไว้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุไว้
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดผลไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ประเด็นการประเมิน	ระดับ ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
อธิบายหน้าที่ของ ผู้ประกอบการใน กรดำเนินธุรกิจได้ (K)	1. ผู้ที่นำเอาปัจจัยการผลิตต่าง ๆ มา ผสมผสานด้วยการบริหารจัดการ ทำให้ เกิดสินค้าแปลกใหม่ เกิดผู้บริโภคนใหม่ ๆ มีการเสาะแสวงหาตลาด หรือปรับปรุง กระบวนการผลิต ติดตามข่าวสารและ เทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่สามารถนำมา ปรับใช้ และพัฒนาให้มีความก้าวหน้าเพื่อ ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร คือ ความหมายของข้อใด ก. ผู้ประกอบการ ข. ผู้ผลิต ค. ผู้บริโภค ง. ผู้จัดการ				
มีทัศนคติที่ดีต่อ การเป็น ผู้ประกอบการ (A) ผู้ประกอบการ (A)	2. ข้อใดไม่จัดเป็นคุณสมบัติของ ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ ก. ความสามารถในการบริหารจัดการ ข. ความทะเยอทะยานสูง ค. ความกระตือรือร้นสูง ง. ความกล้าเสี่ยงในสิ่งที่ควรเสี่ยง				
อธิบายหน้าที่ของ ผู้ประกอบการใน การดำเนินธุรกิจได้ (K)	3. ข้อใดจัดเป็นการจัดหาทรัพยากรบุคคล ได้ดีที่สุด ก. จัดงานให้เหมาะกับเงิน ข. จัดทีมงานให้เหมาะกับคน ค. จัดคนให้เหมาะกับทุน ง. จัดคนให้เหมาะกับงาน				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ประเด็นการประเมิน	ระดับ ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
อธิบายหน้าที่ของ ผู้ประกอบการใน กรดำเนินธุรกิจได้ (K)	4. เงินที่รัฐบังคับจัดเก็บจากบุคคลโดย จัดเก็บจากรายได้ รายจ่าย หรือทรัพย์สิน ของบุคคลนั้น คือข้อใด ก. ค่าธรรมเนียม ข. ดอกเบี้ย ค. ผลประกอบการ ง. ภาษี				
อธิบายหน้าที่ของ ผู้ประกอบการใน กรดำเนินธุรกิจได้ (K)	5. ข้อใดจัดเป็นภาษีทางตรง ก. ภาษีเงินได้นิติบุคคล ข. ภาษีมูลค่าเพิ่ม ค. ภาษีสรรพสามิต ง. ภาษีศุลกากร				
อธิบายหลักการ และองค์ประกอบ ของการเขียนแผน ธุรกิจได้ (K)	6. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของการวางแผน ที่มีประสิทธิภาพ ก. มีความเฉพาะเจาะจง ข. ทำให้เกิดการประสานงาน ค. สามารถบริหารเวลาได้ดี ง. มีความรัดกุม แม่นยำ				
มีทักษะในการเขียน แผนธุรกิจตาม หลักการและตาม องค์ประกอบของ แผนธุรกิจ (P)	7. หากนักเรียนเป็นผู้บริหาร ข้อใด ก่อให้เกิดความผิดพลาดมากที่สุด ก. การกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ข. ให้ผลตอบแทนสูง ค. เขียนแผนธุรกิจไม่ครอบคลุม ง. ขาดทักษะ และประสบการณ์				
มีทักษะ ในการเขียน แผนธุรกิจ	8. ข้อใดไม่ใช่ SWOT Analysis ก. Strengths ข. Weaknesses				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ประเด็นการประเมิน	ระดับ ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ตามหลักการและ ตามองค์ประกอบ ของแผนธุรกิจ (P)	ค. Opportunities ง. Thesis				
เห็นถึงประโยชน์ ของการเขียนแผน ธุรกิจที่ถูกต้อง (A)	9. ข้อใดไม่ใช่คุณภาพมีความสำคัญต่อ ธุรกิจ ก. สร้างความพอใจให้กับลูกค้า ข. ส่งมอบสินค้าได้ตรงตามกำหนด ค. เพิ่มประสิทธิภาพองค์กร ง. เพิ่มกำลังการผลิต				
อธิบายหน้าที่ของ ผู้ประกอบการใน گردำเนินธุรกิจได้ (K)	10. ในเชิงกระบวนการ ผู้ประกอบการจะ ทราบผลตอบรับของผู้รับบริการได้ใน ขั้นตอนใด ก. Input ข. Process ค. Output ง. Feedback				
มีทักษะในการ เขียนแผนธุรกิจ ตามหลักการและ ตามองค์ประกอบ ของแผนธุรกิจ (P)	11. กระบวนการปรับปรุงวงจรการบริหาร ให้มีประสิทธิภาพควรใช้กระบวนการตาม ข้อใด ก. PDCA ข. IPOF ค. QCC ง. IRPC				
อธิบายความหมาย หลักการพื้นฐาน ของการ	12. ข้อใดไม่จัดเป็นการบริหารทาง การตลาด ก. Product ข. Price				

จุดประสงค์การเรียนรู้	ประเด็นการประเมิน	ระดับ ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
บริหารงานคุณภาพ ได้ (A)	ก. Place ง. Process				
เห็นถึงประโยชน์ ของการเขียนแผน ธุรกิจที่ถูกต้อง (A)	13. การวางแผนมีข้อดีต่อการประกอบ ธุรกิจอย่างไร ก. ทำให้ธุรกิจเป็นไปตามกลไกของตลาด ข. ทำให้ธุรกิจเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้ ค. ทำให้ธุรกิจเจริญเติบโตได้อย่างรวดเร็ว ในทุกสภาวะ ง. ทำให้ผู้ประกอบการประสบความสำเร็จได้ อย่างรวดเร็ว				
มีทักษะในการ แสวงหาความรู้ เกี่ยวกับปัจจัยที่ เกี่ยวข้องกับการ ลงทุนได้ (P)	14. ในการฝากประจำและฝากออมทรัพย์ ผู้ฝากจะต้องเสียภาษีร้อยละเท่าใดต่อปี (ในกรณีบุคคลธรรมดา) ก. ร้อยละ 10 ต่อปี ข. ร้อยละ 15 ต่อปี ค. ร้อยละ 20 ต่อปี ง. ร้อยละ 25 ต่อปี				
เห็นถึงประโยชน์ ของการเขียนแผน ธุรกิจที่ถูกต้อง (A)	15. ข้อใดไม่ใช่ความสำคัญของแผนธุรกิจ ก. เพื่อดึงดูดแหล่งเงินทุนในการเริ่มกิจการ ข. เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินธุรกิจ ค. เพื่อให้สามารถมองเห็นภาพรวมของ แผนธุรกิจ ง. เพื่อกำหนดแหล่งเงินทุนในการ ประกอบธุรกิจ				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ประเด็นการประเมิน	ระดับ ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
เห็นถึงประโยชน์ ของการเขียนแผน ธุรกิจที่ถูกต้อง (A)	16. แผนกลยุทธ์มีความสำคัญต่อแผน ธุรกิจอย่างไร ก. สามารถสร้างผลกำไรได้มากยิ่งขึ้น ข. เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว ค. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบ ผลการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ง. เพื่อให้ได้พนักงานตรงตามความ ต้องการของธุรกิจ				
มีทักษะในการ บริหารงานคุณภาพ ที่ปฏิบัติตามหลัก กิจกรรม 5 ส ได้ (P)	17. ในการจัดการด้านการตลาดข้อใดมีผล ต่อราคาสินค้าและยอดขายสินค้ามากที่สุด ก. ผลิตภัณฑ์และราคา ข. คู่แข่ง ค. อิทธิพลจากภายนอก ง. การส่งเสริมการตลาด				
อธิบายประเภท ของเงินทุน วิธี จัดหาแหล่งเงินทุน ได้ (K)	18. “การนำเงินที่เก็บสะสมไว้ ไปสร้าง ผลตอบแทนที่สูงกว่าการออม ซึ่งเราต้อง ยอมรับความเสี่ยง และศึกษาหาข้อมูล” คือ ความหมายของข้อใด ก. การออมทรัพย์ ข. การบริหารสินทรัพย์ ค. กองทุนสำรอง ง. การลงทุน				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ประเด็นการประเมิน	ระดับ ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
วิเคราะห์ ผลตอบแทนและ ความเสี่ยงจากการ ลงทุนได้ (K)	19. ข้อใดจับคู่ผลตอบแทนจากการลงทุน ได้ถูกต้องที่สุด ก. การลงทุน – ผลกำไร ข. บ้าน , ที่ดิน – ดอกเบี้ย ค. รายได้ประจำ – กำไร ง. อสังหาริมทรัพย์ – ปันผล				
มีทักษะในการ แสวงหาความรู้ เกี่ยวกับปัจจัยที่ เกี่ยวข้องกับการ ลงทุนได้ (P)	20. ความเสี่ยงที่เกิดจากความผันแปรของ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ จัดเป็นความเสี่ยงในข้อใด ก. ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย ข. ความเสี่ยงด้านเครดิต ค. ความเสี่ยงทางการเมือง ง. ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน				
มีทักษะในการ บริหารงานคุณภาพ ที่ปฏิบัติตามหลัก กิจกรรม 5 ส ได้ (P)	21. หากสินค้ามีคุณลักษณะพิเศษ เช่น เป็น สินค้าใหม่ มีความต้องการสูงควรกำหนด ราคาสินค้าอย่างไร ก. กำหนดราคาสูงกว่าท้องตลาด ข. กำหนดราคาต่ำกว่าท้องตลาด ค. กำหนดราคาเท่ากับท้องตลาด ง. กำหนดราคาสูงกว่าราคาคุณภาพ				
เห็นประโยชน์ของ การบริหารงาน คุณภาพได้ (A)	22. ความสำคัญของคุณภาพสินค้าข้อใด สำคัญที่สุด ก. สร้างความพอใจให้กับลูกค้า ข. ช่วยลดต้นทุนในการผลิตสินค้าและ บริการ ค. คุณภาพชีวิตที่ดี ง. เพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ประเด็นการประเมิน	ระดับ ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
มีทักษะในการ บริหารงานคุณภาพ ที่ปฏิบัติตามหลัก กิจกรรม 5 ส ได้ (P)	23. ข้อใดเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ การกำหนดทิศทางการตลาด ก. การส่งเสริมการตลาด ข. ผู้ประกอบการ ค. กลุ่มธุรกิจ ง. พ่อค้าคนกลาง				
อธิบายความหมาย หลักการพื้นฐาน ของภูมิปัญญา ท้องถิ่น ได้ (K)	24. ข้อใดคือความหมายของภูมิปัญญา ท้องถิ่น ก. สิ่งที่คุณต้องการเอาชนะธรรมชาติ โดยใช้องค์ความรู้ ข. สิ่งที่คุณทำตามความเชื่อ เพื่อเอาชีวิต รอดจากธรรมชาติ ค. สิ่งที่คุณใช้องค์ความรู้เพื่อให้อยู่เหนือ ธรรมชาติ ง. สิ่งที่ย่ำทอดและสั่งสมมาเป็นเวลานาน เป็นกระบวนการที่คนปรับตัวเข้าหา ธรรมชาติ				
เห็นความสำคัญ ของงอบใบจากภูมิ ปัญญาท้องถิ่น จังหวัดตราด (A)	25. ข้อใดไม่ใช่ความสำคัญของภูมิปัญญา ท้องถิ่น ก. เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ข. เป็นแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินชีวิต ค. ช่วยพัฒนาการดำเนินชีวิตให้มีความสุข ง. เป็นแนวทางแก้ปัญหาให้แก่คนรอบข้าง				
อธิบายความสำคัญ วัสดุอุปกรณ์ของ งอบใบจากภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	26. ข้อใดไม่ใช่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของ จังหวัดตราด ก. กะปิแม่ระเบียบ ข. เครื่องจักสานหวาย				

จุดประสงค์ การเรียนรู้	ประเด็นการประเมิน	ระดับ ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
จังหวัดตราดได้ (K)	ค. กอบจักสานบ้านน้ำเชี่ยว ง. กอบใบลาน				
มีทักษะในการสาน กอบใบจากได้ (P)	27. องค์ประกอบใดของกอบสำคัญที่สุด ก. โครงกอบ ข. รังกอบ ค. กระหม่อมกอบ ง. การประกอบตกแต่งกอบ				
อธิบายความสำคัญ วัสดุอุปกรณ์ของ กอบใบจากภูมิ ปัญญาท้องถิ่น จังหวัดตราดได้ (K)	28. กอบใบจาก จัดเป็นมรดกภูมิปัญญาทาง วัฒนธรรมข้อใด ก. ศิลปะการแสดง ข. แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี ค. งานช่างฝีมือเดิม ง. การละเล่นพื้นบ้าน				
จำแนกรูปแบบของ กอบใบจากภูมิ ปัญญาท้องถิ่น จังหวัดตราดได้ (P)	29. เหตุใดกอบใบจากจึงมีหลายรูปทรง ก. เหมาะสมกับการใช้งาน ข. แฟชั่นและกระแสนิยม ค. วัฒนธรรมท้องถิ่น ง. เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย				
จำแนกรูปแบบของ กอบใบจากภูมิ ปัญญาท้องถิ่น จังหวัดตราดได้ (P)	30. รูปทรงสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ก. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ข. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ค. สมเด็จพระปิยมหาราช ง. สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชินีนาถ				

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

<p>18. “การนำเงินที่เก็บสะสมไว้ ไปสร้างผลตอบแทนที่สูงกว่าการออม ซึ่งเราต้องยอมรับความเสี่ยง และศึกษาหาข้อมูล” คือความหมายของข้อใด</p> <p>ก. การออมทรัพย์</p> <p>ข. การบริหารสินทรัพย์</p> <p>ค. กองทุนสำรอง</p> <p>ง. การลงทุน</p> <p>19. ข้อใดจับคู่ผลตอบแทนจากการลงทุนได้ถูกต้องที่สุด</p> <p>ก. การลงทุน – ผลกำไร</p> <p>ข. บ้าน, ที่ดิน – ดอกเบี้ย</p> <p>ค. รายได้ประจำ – กำไร</p> <p>ง. อสังหาริมทรัพย์ – ปันผล</p> <p>20. ความเสี่ยงที่เกิดจากความผันแปรของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ จัดเป็นความเสี่ยงในข้อใด</p> <p>ก. ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย</p> <p>ข. ความเสี่ยงด้านเครดิต</p> <p>ค. ความเสี่ยงทางการเมือง</p> <p>ง. ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน</p> <p>21. หากสินค้ามีคุณลักษณะพิเศษ เช่น เป็นสินค้าใหม่ มีความต้องการสูงควรกำหนดราคาสินค้าอย่างไร</p> <p>ก. กำหนดราคาสูงกว่าท้องตลาด</p> <p>ข. กำหนดราคาต่ำกว่าท้องตลาด</p> <p>ค. กำหนดราคาเท่ากับท้องตลาด</p> <p>ง. กำหนดราคาสูงกว่าราคาคุณภาพ</p>	<p>22. ความสำคัญของคุณภาพสินค้าข้อใดสำคัญที่สุด</p> <p>ก. สร้างความพอใจให้กับลูกค้า</p> <p>ข. ช่วยลดต้นทุนในการผลิตสินค้าและบริการ</p> <p>ค. คุณภาพชีวิตที่ดี</p> <p>ง. เพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร</p> <p>23. ข้อใดเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดทิศทางการตลาด</p> <p>ก. การส่งเสริมการตลาด</p> <p>ข. ผู้ประกอบการ</p> <p>ค. กลุ่มธุรกิจ</p> <p>ง. พ่อค้าคนกลาง</p> <p>24. ข้อใดคือความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>ก. สิ่งที่คุณต้องการเอาชนะธรรมชาติ โดยใช้องก์ความรู้</p> <p>ข. สิ่งที่คุณทำตามความเชื่อ เพื่อเอาชีวิตรอดจากธรรมชาติ</p> <p>ค. สิ่งที่คุณใช้องก์ความรู้เพื่อให้อยู่เหนือธรรมชาติ</p> <p>ง. สิ่งที่ย้ายทอดและส่งสมมาเป็นเวลานาน เป็นกระบวนการที่คุณปรับตัวเข้าหาธรรมชาติ</p> <p>25. ข้อใดไม่ใช่ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>ก. เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต</p> <p>ข. เป็นแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินชีวิต</p> <p>ค. ช่วยพัฒนาการดำเนินชีวิตให้มีความสุข</p> <p>ง. เป็นแนวทางแก้ปัญหาให้แก่คนรอบข้าง</p>
---	--

<p>26. ข้อใดไม่ใช่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดตราด</p> <p>ก. กะปิแม่ระเบียบ</p> <p>ข. เครื่องจักสานหวาย</p> <p>ค. กอบจักสานบ้านน้ำเชี่ยว</p> <p>ง. กอบใบลาน</p> <p>27. องค์ประกอบใดของกอบสำคัญที่สุด</p> <p>ก. โครงกอบ</p> <p>ข. รั้งกอบ</p> <p>ค. กระหม่อมกอบ</p> <p>ง. การประกอบตกแต่งกอบ</p> <p>28. กอบใบจาก จัดเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมข้อใด</p> <p>ก. ศิลปะการแสดง</p> <p>ข. แนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณี</p> <p>ค. งานช่างฝีมือเดิม</p> <p>ง. การละเล่นพื้นบ้าน</p>	<p>29. เหตุใดกอบใบจากจึงมีหลายรูปทรง</p> <p>ก. เหมาะสมกับการใช้งาน</p> <p>ข. แพนชั่นและกระแสนิยม</p> <p>ค. วัฒนธรรมท้องถิ่น</p> <p>ง. เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย</p> <p>30. รูปทรงสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช มาจากพระมหากษัตริย์พระองค์ใด</p> <p>ก. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช</p> <p>ข. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช</p> <p>ค. สมเด็จพระปิยมหาราช</p> <p>ง. สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชินีนาถ</p>
---	--

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบประเมินทักษะปฏิบัติ และให้คะแนนความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ ซึ่งเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นซึ่งเป็นคนละแบบประเมินแต่ละข้อ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ระดับความคิดเห็น

+1 หมายถึง	เห็นด้วยกับเกณฑ์การให้คะแนน
0 หมายถึง	ไม่แน่ใจกับเกณฑ์การให้คะแนน
-1 หมายถึง	ไม่เห็นด้วยกับเกณฑ์การให้คะแนน

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ

ที่	ประเด็น การประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	วางแผนปฏิบัติงาน				
2	การเตรียมวัสดุอุปกรณ์				
3	ขึ้นโครงรูป				
4	การทำรังงอบ				
5	การทำจอมหรือกระหม่อมของงอบ				
6	การเย็บงอบ				
7	การใส่รังงอบ				
8	การใช้งานวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานงอบ				
9	การปฏิบัติตามขั้นตอนของการทำงานงอบ				
10	ความสวยงามของงอบ				

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เกณฑ์การประเมินทักษะปฏิบัติ

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ (คะแนน)		
	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
1. วางแผนปฏิบัติงาน	มีการวางแผน การปฏิบัติงานเป็น ขั้นตอนครบถ้วน สมบูรณ์	มีการวางแผน การปฏิบัติงาน เป็นขั้นตอนแต่มี ข้อบกพร่อง ที่อาจเป็นอุปสรรค ในการปฏิบัติงาน 1 จุด	มีการวางแผน การปฏิบัติงาน เป็นขั้นตอนแต่มี ข้อบกพร่องที่อาจเป็น อุปสรรคในการ ปฏิบัติงาน 2 จุด
2. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์	เตรียมวัสดุอุปกรณ์ ครบถ้วน	ขาดวัสดุอุปกรณ์ 1 ชิ้น	ขาดวัสดุอุปกรณ์ มากกว่า 1 ชิ้น
3. ชั้น โครงรูป	ชั้น โครงรูปสวยงาม ไม่มีจุดบกพร่อง หรือบิดเบี้ยว	ชั้น โครงรูป สวยงาม มีจุดบกพร่อง หรือ บิดเบี้ยว 1 จุด	ชั้น โครงรูปสวยงาม มีจุดบกพร่อง หรือ บิดเบี้ยวมากกว่า 1 จุด
4. การทำรังงอบ	ทำรังงอบมีขนาด พอดีกับศีรษะ สาน ขนาดเท่า ๆ กันพอดี สวยงาม ไม่บิดเบี้ยว	ทำรังงอบมีขนาด พอดีกับศีรษะ สาน ขนาดเท่า ๆ กัน พอดี มีบางจุดบิด เบี้ยว	ทำรังงอบมีขนาดพอดี กับศีรษะ สานขนาด เท่า ๆ กันพอดี มีจุดที่ สานบิดเบี้ยวมากกว่า 1 จุด
5. การทำจอมหรือ กระหม่อมของงอบ	เย็บกระหม่อมปิด รอยสนิท ไม่มีช่อง โหว่หรือรูที่เกิดจาก การสานใบจาก	เย็บกระหม่อมปิด รอยสนิท มีช่อง โหว่หรือรูที่เกิด จากการสานใบจาก 1 จุด	เย็บกระหม่อมปิดรอย สนิท มีช่องโหว่หรือรู ที่เกิดจากการสาน ใบจากมากกว่า 1 จุด
6. การเย็บงอบ	เย็บตามรอยเป็น ระเบียบเรียบร้อย เดินด้ายสวยงาม	เย็บตามรอยเป็น ระเบียบเรียบร้อยมี จุดปมด้ายหรือเดิน ด้ายไม่แน่น 1 จุด	เย็บตามรอยเป็น ระเบียบเรียบร้อยมีจุด ปมด้ายหรือเดิน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ (คะแนน)		
	3 คะแนน	2 คะแนน	1 คะแนน
			ดีเยี่ยมมากกว่า 1 จุด
7. การใส่รังอบ	ใส่รังอบแน่น กระชับ ไม่โอนเอน	ใส่รังอบหลวม เล็กน้อย ไม่เป็น อุปสรรค ในการสวมใส่	ใส่รังอบหลวม ไม่สามารถสวมใส่ได้
8. การใช้งานวัสดุอุปกรณ์ ในการทำงาน	ใช้วัสดุอุปกรณ์ ถูกต้องตามประเภท การใช้งาน	ใช้วัสดุอุปกรณ์ ไม่ถูกต้องตาม ประเภทการใช้งาน บางครั้ง	ใช้วัสดุอุปกรณ์ ไม่ถูกต้องตามประเภท การใช้งานบ่อยครั้ง
9. การปฏิบัติตามขั้นตอน ของการทำงาน	มีการปฏิบัติงาน ตามขั้นตอนถูกต้อง ปฏิบัติงานอย่าง ระมัดระวัง	มีการปฏิบัติงาน ตามขั้นตอน มีการละเลย การระมัดระวัง และใช้วัสดุ อุปกรณ์อย่าง ประมาทบางครั้ง	มีการปฏิบัติงานตาม ขั้นตอน มีการละเลย การระมัดระวังและใช้ วัสดุอุปกรณ์อย่าง ประมาทบ่อยครั้ง
10. ความสวยงาม ของงอบ	มีการเก็บรายละเอียด สวยงาม เดินค้ำยเป็น ระเบียบเรียบร้อย ติดรังอบแน่น กระชับ	มีการเก็บ รายละเอียด สวยงาม มีจุด ตำหนิหรือ บกพร่อง 1 จุด	มีการเก็บรายละเอียด สวยงาม มีจุดตำหนิ หรือบกพร่องมากกว่า 1 จุด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา
รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ตรงกับระดับความพึงพอใจของนักเรียน ดังนี้

5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
ด้านหลักสูตร					
1. การจัดการศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
2. มีการจัดแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน					
3. จำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ มีความเหมาะสม					
ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้					
1. ห้องเรียนมีอุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์เหมาะสม พร้อมต่อการใช้งาน					
2. ห้องเรียนมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
ด้านการจัดการเรียนการสอน					
1. ครูมีวิธีการสอนที่หลากหลาย และเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ					
2. ครูสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ และพัฒนาตนเองสม่ำเสมอ					
3. การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับวิชา และวัตถุประสงค์การเรียนรู้					

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
4. กระบวนการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน					
5. นำผลงาน หรือองค์ความรู้ใหม่มาใช้ในการเรียน การสอน					
6. มีวิธีการสอนที่กระตุ้นการคิด วิเคราะห์ และการแก้ปัญหา					
7. มีการใช้สื่อประกอบการสอนอย่างเหมาะสม และน่าสนใจ					
8. ส่งเสริมให้นักเรียนได้ประยุกต์แนวคิด หรือศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนรู้					
ด้านการวัดประเมินผล					
1. มีวิธีการประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และกิจกรรมการเรียนการสอน					
2. การวัดและประเมินผลเป็นไปตามระเบียบ และกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า					
3. ระบบการวัดและประเมินผล โปร่งใส ตรวจสอบ					
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน					
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม					
2. ด้านความรู้					
3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ					
4. ด้านทักษะการปฏิบัติในการประกอบอาชีพ					

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรสถานศึกษา
รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบสอบถามความพึงพอใจ และให้คะแนนความสอดคล้องของ
แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โคนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับ
ความคิดเห็นซึ่งเป็นคะแนนของแบบประเมินแต่ละข้อ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ระดับความคิดเห็น

- +1 แน่ใจว่าสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม
- 0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง/เชื่อมโยง/ครอบคลุม
- 1 ไม่แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง/ไม่เชื่อมโยง/ไม่ครอบคลุม

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ

ประเด็นการประเมิน	ระดับ ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านหลักสูตร				
1. การจัดการศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร				
2. มีการจัดแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน				
3. จำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ มีความเหมาะสม				
ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้				
1. ห้องเรียนมีอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์เหมาะสม พร้อมต่อการใช้งาน				
2. ห้องเรียนมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้				
ด้านการจัดการเรียนการสอน				
1. ครูมีวิธีการสอนที่หลากหลาย และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
2. ครูสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ และพัฒนาตนเองสม่ำเสมอ				
3. การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับวิชา และ วัตถุประสงค์การเรียนรู้				
4. กระบวนการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนมี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน				
5. นำผลงาน หรือองค์ความรู้ใหม่มาใช้ในการเรียนการสอน				
6. มีวิธีการสอนที่กระตุ้นการคิด วิเคราะห์ และการแก้ปัญหา				
7. มีการใช้สื่อประกอบการสอนอย่างเหมาะสม และน่าสนใจ				
8. ส่งเสริมให้นักเรียนได้ประยุกต์แนวคิด หรือศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนรู้				

ประเด็นการประเมิน	ระดับ ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านการวัดประเมินผล				
1. มีวิธีการประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และกิจกรรมการเรียนการสอน				
2. การวัดและประเมินผลเป็นไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์ ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า				
3. ระบบการวัดและประเมินผล โปร่งใส ตรวจสอบ				
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน				
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม				
2. ด้านความรู้				
3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ				
4. ด้านทักษะการปฏิบัติในการประกอบอาชีพ				

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ
(.....)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก จ
คุณภาพเครื่องมือ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สูตรที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดความรู้ความเข้าใจ

$$p = \frac{H+L}{N}$$

$$r = \frac{H+L}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ	p	แทน	ค่าความยากง่ายของคำถามแต่ละข้อ
	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของคำถามแต่ละข้อ
	H	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มสูง
	L	แทน	จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
	N	แทน	จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

3. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson)

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_f^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อสอบในแบบทดสอบ

p	แทน	สัดส่วนจำนวนคนที่ตอบถูกต้องจำนวนคนทั้งหมด
q	แทน	สัดส่วนของผู้ตอบผิด $q = 1 - p$
s_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

4. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัก (Cronbach)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(\frac{1 - \sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	s_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	s_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 9 (ต่อ)

ที่	ประเด็นการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1.5	สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียนและ คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ - มีความสอดคล้อง กับสามารถของ ผู้เรียน	5	5	5	5	5	5	0	เหมาะสม มากที่สุด
		เฉลี่ยรวมรายด้าน (\bar{x})					4.96	0.28	เหมาะสม มากที่สุด
2	เนื้อหาวิชา								
2.1	ผลการเรียนรู้ - มีผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ธรรมชาติของ รายวิชา	5	4	5	5	5	4.8	0.45	เหมาะสม มากที่สุด
2.2	มีคำอธิบาย รายวิชา - มีความครอบคลุม และสอดคล้องกับ สาระการเรียนรู้ทุก หน่วยการเรียนรู้	5	4	5	5	5	4.8	0.45	เหมาะสม มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

ที่	ประเด็นการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
2.3	โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ - มีความสอดคล้องกับเนื้อหา และผล การเรียนรู้	5	4	5	5	5	4.8	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
		เฉลี่ยรวมรายด้าน (\bar{X})					4.8	0.41	เหมาะสมมากที่สุด
3	การนำหลักสูตรไปใช้								
3.1	แผนการจัดการเรียนรู้ - มีความสอดคล้อง โครงสร้าง หน่วยการเรียนรู้	5	4	5	5	5	4.8	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
3.2	สื่อในการจัดการ เรียนการสอน - มีการใช้สื่อการ สอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน	4	4	5	5	5	4.6	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
		เฉลี่ยรวมรายด้าน (\bar{X})					4.7	0.48	เหมาะสมมากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

ที่	ประเด็นการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
4	การประเมินหลักสูตร								
4.1	การวัดและประเมินผลผู้เรียน - มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย	5	5	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
4.2	แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน - มีการวัดและประเมินผลตามองค์ความรู้ครบทุกด้าน	5	4	5	5	5	4.8	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
4.3	แบบประเมินทักษะปฏิบัติ - มีการวัดทักษะปฏิบัติที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5	0	เหมาะสมมากที่สุด
	เฉลี่ยรวมรายด้าน (\bar{x})						4.93	0.26	เหมาะสมมากที่สุด
	เฉลี่ยรวม (\bar{x})						4.88	0.33	เหมาะสมมากที่สุด

ตาราง 10 การประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	n = 5		ระดับความเหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
1. มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับ หลักสูตร สถานศึกษา โรงเรียนตราษตระการคุณ พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2561)	5.00	0	เหมาะสมมากที่สุด
2. การวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด สอดคล้องกับพฤติกรรมกรเรียนรู้แนว การวัดและประเมินผลและภาระงาน/ชิ้นงาน	5.00	0	เหมาะสมมากที่สุด
3. การเขียนสาระสำคัญในแผนการจัดการ เรียนรู้	5.00	0	เหมาะสมมากที่สุด
4. จุดประสงค์การเรียนรู้ระบุพฤติกรรม ชัดเจน สามารถวัดได้	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
5. สาระการเรียนรู้ครบถ้วน สัมพันธ์กับ จุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	0	เหมาะสมมากที่สุด
6. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม ครบถ้วนทุกขั้นตอนตามวิธีสอน หรือ กระบวนการ หรือเทคนิคการสอนที่ระบุไว้ ในแผนการจัดการเรียนรู้ (กลยุทธ์ในการ จัดการเรียนรู้)	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
7. กิจกรรมการเรียนรู้มีกลยุทธ์ในการจัดการ เรียนรู้ส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคล ของผู้เรียน	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
8. กิจกรรมการเรียนรู้จัดเรียงลำดับจากง่าย ไปหายาก สอดคล้องกับเวลา	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
9. ระบุการใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้สัมพันธ์ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	n = 5		ระดับความเหมาะสม
	\bar{X}	S.D.	
10. มีหลักฐาน อาทิ สื่อ ใบกิจกรรม ใบความรู้ เครื่องมือวัดฯ ที่ปรากฏ ในแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน	3.80	0.45	เหมาะสมมาก
11. สื่อการเรียนรู้ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้ ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติได้ด้วยตนเองหรือ ฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่ม	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
12. ระบุเครื่องมือสำหรับการวัดผล ประเมินผลอย่างชัดเจน	3.80	0.45	เหมาะสมมาก
13. การวัดและประเมินผลมีเครื่องมือและ เกณฑ์ที่ใช้วัดได้ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและวัตถุประสงค์	4.00	0	เหมาะสมมาก
14. การวัดและประเมินผลเน้นการประเมิน ตามสภาพจริง	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
15. การวัดและประเมินผลสนองต่อ การส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	4.57	0.26	เหมาะสมมากที่สุด

ตาราง 11 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	สรุป
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
9	+1	+1	0	+1	0	3	0.60	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
20	+1	+1	0	0	+1	3	0.60	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
25	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	สรุป
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
30	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 12 ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ข้อที่ คนที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่
1	1	2	4	2	1	3	3	3	4	4	1	4	2	2	4
2	1	4	4	4	3	4	2	4	1	4	2	4	2	2	4
3	1	4	4	4	3	4	3	4	4	4	1	2	2	3	4
4	2	2	4	4	1	2	3	4	1	4	1	4	2	4	4
5	1	2	4	4	3	4	3	4	4	4	1	4	3	2	3
6	1	2	1	4	1	4	1	4	4	4	1	4	2	2	4
7	1	4	4	4	1	1	3	4	4	2	1	4	1	2	4
8	1	2	4	4	1	4	3	4	4	4	2	4	2	2	4
9	4	2	4	4	1	4	4	4	4	4	1	2	2	2	4
10	1	2	4	3	1	4	3	4	4	4	1	4	2	2	3
11	3	2	4	4	3	4	3	1	2	1	1	4	2	2	4
12	1	2	4	3	1	4	3	2	4	4	1	2	2	2	3
13	1	2	2	4	1	4	4	4	4	4	1	4	2	2	4
14	1	2	4	4	1	4	3	4	4	4	1	4	2	2	4
15	1	2	1	4	1	4	3	3	4	4	1	2	2	2	4
16	2	2	4	4	2	4	3	4	4	4	1	4	3	2	4
17	1	2	4	1	1	4	3	4	4	4	2	4	2	2	4
18	1	2	3	4	1	4	3	2	4	4	1	4	4	3	4
19	1	2	3	4	1	4	3	2	2	4	2	4	2	2	4
20	1	2	2	4	2	4	3	4	4	3	1	4	3	2	3
21	1	4	4	2	1	4	3	4	2	4	2	4	2	2	4
22	1	2	4	4	1	3	3	4	4	2	1	4	2	2	3
23	1	2	1	4	3	3	3	2	4	1	3	4	3	3	3
24	2	2	1	4	1	2	1	4	3	3	1	4	3	2	4

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่ คนที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่
25	1	3	4	3	1	4	4	4	2	4	3	4	2	3	4
26	1	2	4	3	1	2	3	2	4	4	1	4	1	2	4
27	1	3	4	4	2	4	3	2	4	1	2	4	1	2	2
28	2	2	4	4	1	2	3	4	1	4	3	3	2	3	4
29	1	1	4	4	3	4	2	4	2	4	4	4	2	2	2
30	4	2	4	4	1	1	3	4	4	2	1	3	2	2	4
31	1	2	2	4	1	4	2	1	4	4	1	4	3	2	4
32	1	2	4	2	1	4	3	4	2	4	1	2	2	4	4
33	1	2	1	4	1	3	3	4	4	4	2	4	2	2	4
34	1	3	4	1	1	4	3	2	2	4	3	4	2	3	4
35	1	2	1	4	1	4	3	4	2	4	3	4	1	2	4
36	1	4	4	4	1	3	1	4	4	2	1	4	2	1	2
37	1	2	2	1	4	4	3	2	4	4	2	4	1	2	4
38	4	2	4	4	1	2	3	1	4	2	1	3	2	3	3
p	0.79	0.74	0.68	0.74	0.74	0.68	0.76	0.66	0.68	0.74	0.63	0.79	0.68	0.74	0.74
r	0.58	0.47	0.37	0.47	0.47	0.37	0.53	0.32	0.32	0.47	0.26	0.58	0.37	0.47	0.47

KR-20 = 0.61

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่ คนที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่
คนที่	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	2	2	3	1	4	1	1	1	4	4	3	1	3	1	2
2	2	2	3	1	3	1	1	1	4	4	3	2	2	1	2
3	3	2	4	3	4	1	3	1	4	3	4	1	3	1	2
4	3	4	4	1	2	1	2	1	2	4	4	1	2	1	2
5	3	2	4	1	4	1	1	1	4	4	4	1	3	1	2
6	3	4	4	1	4	2	1	1	2	4	4	1	3	1	2
7	1	2	4	1	3	1	1	1	4	3	4	1	3	2	3
8	3	2	4	1	4	1	1	1	4	4	4	1	3	1	2
9	3	2	1	4	4	1	1	1	2	4	4	2	4	1	2
10	3	2	4	1	4	1	1	1	4	4	4	1	3	1	2
11	3	2	4	1	4	3	1	1	2	4	4	1	3	2	2
12	3	2	4	1	4	1	1	4	4	2	4	1	2	1	2
13	3	2	4	1	3	1	1	1	2	2	4	3	2	2	2
14	3	2	4	1	4	1	1	1	4	4	4	2	3	1	2
15	2	2	1	1	4	1	4	1	4	4	4	1	3	1	4
16	3	4	4	1	2	1	1	1	4	4	3	1	3	2	2
17	3	2	4	1	4	1	1	1	4	4	4	1	3	1	2
18	3	2	4	1	4	1	1	1	4	4	3	1	3	1	2
19	3	2	3	1	3	1	4	1	4	4	4	1	3	1	2
20	3	2	1	1	3	1	1	1	2	4	4	2	3	4	4
21	4	4	4	2	4	3	2	1	4	1	4	1	3	1	3
22	3	2	4	1	4	1	1	1	2	4	4	1	3	2	2
23	3	4	4	2	4	2	1	4	4	1	4	1	3	2	3
24	1	2	3	1	3	1	4	4	2	4	4	2	1	4	4

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่ คนที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่
25	4	2	1	1	3	1	3	2	4	3	4	1	3	1	2
26	3	1	4	3	4	1	1	1	1	4	4	1	3	1	2
27	3	1	4	3	4	2	1	2	4	4	4	1	3	1	2
28	3	2	4	2	4	2	2	1	1	4	4	2	3	1	2
29	3	1	4	1	2	1	1	3	4	4	2	1	2	1	2
30	3	2	1	1	4	3	1	1	4	2	4	3	3	2	3
31	4	2	4	1	3	1	1	2	4	4	2	1	3	1	2
32	3	2	4	3	4	2	1	1	4	1	4	1	3	1	2
33	2	2	4	1	3	1	1	3	4	4	1	1	3	2	1
34	3	4	4	2	4	2	1	1	3	4	1	3	4	1	3
35	4	2	1	1	4	1	3	1	3	2	4	1	3	2	3
36	3	2	4	2	1	3	1	1	2	4	4	1	3	1	2
37	2	2	1	1	4	1	4	3	4	4	4	1	3	1	3
38	3	2	4	2	1	3	1	1	3	2	1	1	4	4	3
p	0.71	0.76	0.71	0.71	0.63	0.71	0.74	0.76	0.63	0.71	0.76	0.76	0.76	0.66	0.68
r	0.42	0.53	0.42	0.42	0.26	0.42	0.47	0.53	0.26	0.42	0.53	0.53	0.53	0.32	0.37

KR-20 = 0.61

ตาราง 13 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ

ที่	ประเด็นการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุป
		คน	คน	คน	คน	คน			
		ที่	ที่	ที่	ที่	ที่			
		1	2	3	4	5			
1	วางแผนปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	การเตรียมวัสดุอุปกรณ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	ขึ้นโครงรูป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	การทำรังอบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	การทำจอมหรือ กระหม่อมของงอบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	การเย็บงอบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	การใส่รังอบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	การใช้งานวัสดุอุปกรณ์ ในการทำงานอบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	การปฏิบัติตามขั้นตอน ของการทำงานอบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	ความสวยงามของงอบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 14 ค่าความเชื่อมั่น ของแบบประเมินทักษะปฏิบัติ หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ข้อที่ คนที่	ข้อ	ข้อ	ข้อ	ข้อ	ข้อ	ข้อ	ข้อ	ข้อ	ข้อ	ข้อ	X	X ²
	ที่	ที่	ที่	ที่	ที่	ที่	ที่	ที่	ที่			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1	3	3	3	3	2	1	2	3	3	1	24	576
2	3	3	3	3	2	2	2	3	3	2	26	676
3	3	3	3	3	2	2	3	3	3	2	27	729
4	3	3	3	3	2	2	2	3	3	2	26	676
5	3	2	3	3	2	2	2	3	3	3	26	676
6	3	3	3	3	3	3	2	3	3	2	28	784
7	3	3	3	3	3	3	2	3	3	2	28	784
8	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	900
9	3	2	3	3	2	2	2	3	3	2	25	625
10	3	2	2	2	2	3	3	3	3	2	25	625
11	3	2	2	2	2	3	3	3	3	2	25	625
12	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	28	784
13	3	3	1	1	3	2	2	3	3	2	20	400
14	3	3	2	2	2	2	3	3	3	2	25	625
15	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	900
16	3	2	2	2	1	2	2	3	3	2	22	484
17	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	900
18	2	3	2	2	1	2	2	3	3	2	22	484
19	3	3	2	2	2	2	2	3	3	2	21	441
20	3	3	3	3	1	2	2	3	3	2	25	625
21	3	3	3	3	2	2	2	3	3	2	26	676
22	3	3	3	3	2	2	2	3	3	2	26	676
23	1	3	2	2	2	3	2	3	3	2	20	400
24	3	3	3	3	2	2	2	3	3	2	26	676

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่ คนที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	ข้อ ที่	X	X ²
25	2	3	2	2	2	2	2	3	3	2	23	529
26	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	900
27	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	900
28	3	3	3	3	2	2	2	3	3	2	26	676
29	3	3	3	3	2	2	2	3	3	2	26	676
30	3	2	2	2	2	2	2	3	3	2	23	529
31	2	3	2	2	2	2	2	3	3	2	23	529
32	1	3	2	2	2	2	2	3	3	2	22	484
33	2	3	2	2	2	2	2	3	3	2	23	529
34	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	900
35	3	2	2	2	2	2	2	3	3	2	23	529
36	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	900
37	3	2	2	2	2	2	2	3	3	2	23	529
38	3	3	1	1	2	2	2	3	3	2	22	484
$\sum x$	106	106	96	96	84	87	88	114	114	83	$\sum x =$ 965	$\sum x^2 =$ 24,841
$\sum x^2$	306	306	256	256	198	209	212	342	342	189		
s_i^2	0.27	0.27	0.35	0.35	0.32	0.26	0.22	0	0	0.2	$\sum s_i^2 =$	2.24
s_i^2	= 8.82											
α - Coefficient	= 0.77											

ตาราง 15 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินความพึงพอใจ

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุป
	คน	คน	คน	คน	คน			
	ที่	ที่	ที่	ที่	ที่			
	1	2	3	4	5			
ด้านหลักสูตร								
1. การจัดการศึกษาสอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. มีการจัดแผนการศึกษาตลอด หลักสูตรอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. จำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละ หน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้								
1. ห้องเรียนมีอุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์เหมาะสม พร้อมต่อ การใช้งาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ห้องเรียนมีบรรยากาศที่เอื้อต่อ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
ด้านการจัดการเรียนการสอน								
1. ครูมีวิธีการสอนที่หลากหลาย และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ครูสนับสนุนและส่งเสริมให้ นักเรียนเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง สม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. การจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับวิชา และวัตถุประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุป
	คน	คน	คน	คน	คน			
	ที่	ที่	ที่	ที่	ที่			
	1	2	3	4	5			
4. กระบวนการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5. นำผลงาน หรือองค์ความรู้ใหม่ มาใช้ในการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6. มีวิธีการสอนที่กระตุ้นการคิด วิเคราะห์ และการแก้ปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7. มีการใช้สื่อประกอบการสอน อย่างเหมาะสม และน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8. ส่งเสริมให้นักเรียน ได้ประยุกต์ แนวคิด หรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
1. มีวิธีการประเมินผลสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียน การสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. การวัดและประเมินผลเป็นไป ตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่กำหนด ไว้ล่วงหน้า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ระบบการวัดและประเมินผล โปร่งใส ตรวจสอบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุป
	คน	คน	คน	คน	คน			
	ที่	ที่	ที่	ที่	ที่			
	1	2	3	4	5			
ด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน								
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2. ด้านความรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4. ด้านทักษะการปฏิบัติ ในการประกอบอาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 16 ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ข้อที่ คนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	X	X ²
1	4	4	5	5	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	95	9025
2	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	98	9604
3	5	5	4	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4	4	5	4	5	4	5	5	94	8836
4	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	4	5	5	97	9409
5	5	4	5	5	4	5	4	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	95	9025
6	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4	5	97	9409
7	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	4	5	97	9409
8	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	96	9216
9	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	100	10000
10	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4	4	96	9216
11	5	5	4	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	96	9216
12	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	97	9409
13	4	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	97	9409

ตาราง 16 (ต่อ)

ชื่อที่ คนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	X	X ²
	14	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	5	98
15	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	4	5	5	5	5	5	97	9409
16	4	5	5	4	5	5	4	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	96	9216
17	5	5	4	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	98	9604
18	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4	5	4	5	5	5	5	5	4	5	5	96	9216
19	5	5	4	5	5	4	5	5	4	5	5	4	5	5	4	4	5	5	5	5	94	8836
20	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	4	5	5	5	5	5	5	97	9409
21	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	99	9801
22	5	4	5	5	4	5	5	5	5	5	4	5	5	5	4	4	5	5	5	5	95	9025
23	5	4	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	97	9409
24	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	4	5	4	4	95	9025
25	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	97	9409
26	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	96	9216
27	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	97	9409

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 16 (ต่อ)

ชื่อที่ คนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	X	X ²
	28	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	5	5	5	5	98
29	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4	5	96	9216
30	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	4	5	5	96	9216
31	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	99	9801
32	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	100	10000
33	5	5	5	5	4	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	98	9604
34	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	4	5	98	9604
35	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	99	9801
36	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	98	9604
37	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	97	9409
38	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	100	10000
$\sum x$	185	180	183	189	187	184	180	189	182	187	183	182	188	184	183	183	184	183	182	188	$\sum x =$ 3686	$\sum x^2 =$ 357630

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่ คนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	X	X ²
$\sum x^2$	905	860	887	941	923	896	860	941	878	923	887	878	932	896	887	887	896	887	878	932		
S_i^2	0.11	0.19	0.15	0.03	0.07	0.13	0.19	0.03	0.17	0.07	0.15	0.17	0.05	0.13	0.15	0.15	0.13	0.15	0.17	0.05	$\sum S_i^2 = 2.44$	
	$S_t^2 = 2.32$																					
α - Coefficient = 0.65																						

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข
ผลการทดลองใช้หลักสูตร

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 17 ผลคะแนนจากการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนรู้โดยใช้
หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)	D	D ²
1	17	26	9	81
2	15	24	9	81
3	16	24	8	64
4	14	24	10	100
5	19	27	8	64
6	18	25	7	49
7	17	24	7	49
8	18	29	11	121
9	18	25	7	49
10	19	28	9	81
11	19	26	7	49
12	18	26	8	64
13	16	25	9	81
14	20	29	9	81
15	17	24	7	49
16	16	25	9	81
17	18	28	10	100
18	20	25	5	25
19	17	24	7	49
20	15	23	8	64
21	15	22	7	49
22	16	24	8	64
23	13	24	11	121
24	13	19	6	36

ตาราง 17 (ต่อ)

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)	D	D ²
25	17	20	3	9
26	19	23	4	16
27	16	22	6	36
28	15	22	7	49
29	15	21	6	36
30	17	25	8	64
31	18	26	8	64
32	18	27	9	81
33	15	25	10	100
34	15	21	6	36
35	14	23	9	81
36	18	25	7	49
37	17	22	5	25
38	15	19	4	16
รวม	633	921	288	82944
\bar{X}	16.66	24.24		
S.D.	1.83	2.47		
t		24.80		
sig		.001		

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 18 ผลคะแนนจากการประเมินทักษะปฏิบัติโดยใช้หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ประเด็นการประเมิน													
เลขที่	วางแผนปฏิบัติงาน	การเตรียมวัสดุอุปกรณ์	ชิ้นโครงรูป	การทำร่างขอบ	การทำจอหรือกระหม่อมของขอบ	การเย็บขอบ	การใส่ร่างขอบ	การใช้งานวัสดุอุปกรณ์ในการทำขอบ	การปฏิบัติตามขั้นตอนของการทำขอบ	ความสวยงามของขอบ	รวมคะแนน (30 คะแนน)	ร้อยละ	
1	3	3	3	3	2	1	2	3	3	1	24	79.92	
2	3	3	3	3	2	2	2	3	3	2	26	86.58	
3	3	3	3	3	2	2	3	3	3	2	27	89.91	
4	3	3	3	3	2	2	2	3	3	2	26	86.58	
5	3	2	3	3	2	2	2	3	3	3	26	86.58	
6	3	3	3	3	3	3	2	3	3	2	28	93.24	
7	3	3	3	3	3	3	2	3	3	2	28	93.24	
8	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	100.00	
9	3	2	3	3	2	2	2	3	3	2	25	83.25	
10	3	2	2	2	2	3	3	3	3	2	25	83.25	
11	3	2	2	2	2	3	3	3	3	2	25	83.25	
12	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	28	93.24	
13	3	3	1	1	3	2	2	3	3	2	20	66.60	
14	3	3	2	2	2	2	3	3	3	2	25	83.25	
15	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	100.00	
16	3	2	2	2	1	2	2	3	3	2	22	73.26	
17	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	100.00	

ตาราง 18 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน												
เลขที่	วางแผนปฏิบัติงาน	การเตรียมวัสดุอุปกรณ์	สิ้นโครงการ	การทำงอบ	การทำงอบหรือกระหม่อมของงอบ	การเขียนงอบ	การใส่รงอบ	การใช้งานวัสดุอุปกรณ์ในการทำงอบ	การปฏิบัติตามขั้นตอนของการทำงอบ	ความสวยงามของงอบ	รวมคะแนน (30 คะแนน)	ร้อยละ
18	2	3	2	2	1	2	2	3	3	2	22	73.26
19	3	3	2	2	2	2	2	3	3	2	21	69.93
20	3	3	3	3	1	2	2	3	3	2	25	83.25
21	3	3	3	3	2	2	2	3	3	2	26	86.58
22	3	3	3	3	2	2	2	3	3	2	26	86.58
23	1	3	2	2	2	3	2	3	3	2	20	66.60
24	3	3	3	3	2	2	2	3	3	2	26	86.58
25	2	3	2	2	2	2	2	3	3	2	23	76.59
26	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	100.00
27	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	100.00
28	3	3	3	3	2	2	2	3	3	2	26	86.58
29	3	3	3	3	2	2	2	3	3	2	26	86.58
30	3	2	2	2	2	2	2	3	3	2	23	76.59
31	2	3	2	2	2	2	2	3	3	2	23	76.59
32	1	3	2	2	2	2	2	3	3	2	22	73.26
33	2	3	2	2	2	2	2	3	3	2	23	76.59
34	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	100.00
35	3	2	2	2	2	2	2	3	3	2	23	76.59

ตาราง 18 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน												
เลขที่	วางแผนปฏิบัติงาน	การเตรียมวัสดุอุปกรณ์	สิ้นโครงการ	การทำงอบ	การทำงอบหรือกระท่อมของงอบ	การเขียนงอบ	การใส่รังงอบ	การใช้งานวัสดุอุปกรณ์ในการทำงอบ	การปฏิบัติตามขั้นตอนของการทำงอบ	ความสวยงามของงอบ	รวมคะแนน (30 คะแนน)	ร้อยละ
36	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	100.00
37	3	2	2	2	2	2	2	3	3	2	23	76.59
38	3	3	1	1	2	2	2	3	3	2	22	73.26
\bar{X}	2.79	2.79	2.53	2.53	2.21	2.29	2.32	3	3	2.18	25.39	84.58
S.D.	0.53	0.41	0.6	0.6	0.58	0.52	0.47	0	0	0.46	3.01	10.05

ตาราง 19 ผลคะแนนจากการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบทักษะปฏิบัติก่อนและหลังเรียนรู้โดยใช้
หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)	D	D ²
1	17	24	7	49
2	18	26	8	64
3	17	27	10	100
4	17	26	9	81
5	14	26	12	144
6	14	28	14	196
7	14	28	14	196
8	19	30	11	121
9	16	25	9	81
10	18	25	7	49
11	15	25	10	100
12	19	28	9	81
13	15	20	5	25
14	19	25	6	36
15	18	30	12	144
16	15	22	7	49
17	18	30	12	144
18	18	22	4	16
19	18	21	3	9
20	18	25	7	49
21	16	26	10	100
22	20	26	6	36
23	16	20	4	16
24	20	26	6	36

ตาราง 19 (ต่อ)

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)	D	D ²
25	15	23	8	64
26	18	30	12	144
27	19	30	11	121
28	19	26	7	49
29	19	26	7	49
30	15	23	8	64
31	18	23	5	25
32	15	22	7	49
33	19	23	4	16
34	18	30	12	144
35	18	23	5	25
36	20	30	10	100
37	16	24	8	64
38	16	22	6	36
รวม	654	966	312	2872
\bar{X}	17.21	25.42		
S.D.	1.80	2.99		
t		14.66		
sig		.001		

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 20 คะแนนของแบบประเมินความพึงพอใจด้านหลักสูตร รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้
 ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน				
คนที่	ข้อที่	1	2	3
	1		4	4
2		5	5	4
3		5	5	4
4		5	5	5
5		5	4	5
6		5	4	5
7		5	4	5
8		5	4	5
9		5	5	5
10		5	5	5
11		5	5	4
12		5	5	5
13		4	5	5
14		5	5	5
15		5	5	5
16		4	5	5
17		5	5	4
18		5	5	4
19		5	5	4
20		5	5	4
21		5	5	5
22		5	4	5
23		5	4	5

ตาราง 20 (ต่อ)

คนที่	รายการประเมิน			
	ข้อที่	1	2	3
24	5	4	5	
25	5	5	5	
26	5	5	5	
27	5	5	5	
28	5	5	5	
29	4	4	5	
30	5	5	5	
31	5	5	5	
32	5	5	5	
33	5	5	5	
34	5	5	5	
35	5	5	5	
36	5	5	5	
37	4	4	5	
38	5	5	5	
\bar{X}	4.87	4.74	4.82	
S.D.	0.34	0.45	0.39	
\bar{X} รายนับ	4.81			
S.D. รายนับ	0.39			

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 21 คะแนนของแบบประเมินความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน		
คนที่	ข้อที่	
	4	5
1	5	5
2	5	5
3	5	5
4	5	5
5	5	4
6	5	5
7	5	5
8	5	5
9	5	5
10	5	5
11	5	5
12	5	5
13	5	5
14	5	5
15	5	5
16	4	5
17	5	5
18	5	5
19	5	5
20	5	5
21	5	5
22	5	4
23	5	5

ตาราง 21 (ต่อ)

รายการประเมิน		
คนที่	ข้อที่	
	4	5
24	5	5
25	5	5
26	5	5
27	5	5
28	5	5
29	5	5
30	5	5
31	5	5
32	5	5
33	5	4
34	5	5
35	5	5
36	5	5
37	5	5
38	5	5
\bar{X}	4.97	4.92
S.D.	0.16	0.27
\bar{X} รายด้าน	4.95	
S.D. รายด้าน	0.22	

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 22 คะแนนของแบบประเมินความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนการสอน รายวิชาเพิ่มเติม
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

		รายการประเมิน							
คนที่	ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8
	1		4	5	4	5	5	5	5
2		5	5	5	5	5	4	5	5
3		5	4	5	5	5	5	5	4
4		5	4	5	5	5	5	5	5
5		5	4	5	5	4	5	5	5
6		5	5	5	5	5	5	4	5
7		5	5	5	5	5	4	5	5
8		5	4	5	5	5	4	5	5
9		5	5	5	5	5	5	5	5
10		5	4	5	5	5	5	5	5
11		4	4	5	5	5	5	5	5
12		5	4	5	5	5	5	5	5
13		5	5	5	4	5	5	5	5
14		5	5	5	5	5	5	5	5
15		5	4	5	5	5	5	4	5
16		5	4	5	5	5	4	5	5
17		5	4	5	5	5	5	5	5
18		5	5	5	5	4	5	4	5
19		4	5	5	4	5	5	4	5
20		5	5	5	5	5	5	4	5
21		5	5	5	5	5	4	5	5
22		5	5	5	5	5	4	5	5

ตาราง 22 (ต่อ)

		รายการประเมิน							
คนที่	ข้อที่	1	2	3	4	5	6	7	8
	23		5	5	5	4	5	5	5
24		5	5	5	5	5	5		
25		5	5	5	4	5	5	5	5
26		4	5	5	4	5	4	4	5
27		5	5	5	4	4	5	5	5
28		5	5	5	5	5	5	4	5
29		5	5	5	5	5	5	4	5
30		4	5	5	5	5	5	5	5
31		5	5	5	5	5	5	5	5
32		5	5	5	5	5	5	5	5
33		5	5	5	4	5	5	5	5
34		5	5	5	5	5	5	5	5
35		5	5	5	5	5	5	5	5
36		4	5	5	4	5	5	5	5
37		5	5	5	5	5	5	5	5
38		5	5	5	5	5	5	5	5
\bar{X}		4.84	4.74	4.97	4.79	4.92	4.82	4.79	4.94
S.D.		0.37	0.45	0.16	0.41	0.27	0.39	0.41	0.23
\bar{X} รายน		4.85							
S.D. รายน		3.56							

ตาราง 23 คะแนนของแบบประเมินความพึงพอใจด้านการวัดประเมินผล รายวิชาเพิ่มเติม
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

		รายการประเมิน		
คนที่	ข้อที่	1	2	3
		1	5	4
2	5	5	5	
3	4	5	4	
4	5	5	4	
5	5	5	5	
6	5	5	5	
7	5	5	5	
8	5	5	4	
9	5	5	5	
10	4	5	5	
11	4	5	5	
12	5	5	4	
13	5	5	4	
14	5	4	5	
15	5	4	5	
16	5	5	5	
17	5	5	5	
18	5	5	5	
19	5	4	4	
20	4	5	5	
21	5	5	5	
22	5	4	4	
23	5	4	5	

ตาราง 23 (ต่อ)

คนที่	รายการประเมิน			
	ข้อที่	1	2	3
24	5	5	5	
25	5	5	5	
26	5	5	5	
27	4	5	5	
28	5	4	5	
29	5	5	5	
30	4	5	5	
31	5	5	5	
32	5	5	5	
33	5	5	5	
34	5	5	5	
35	5	5	5	
36	5	5	5	
37	5	5	5	
38	5	5	5	
\bar{X}	4.84	4.82	4.82	
S.D.	0.37	0.39	0.39	
\bar{X} รายด้าน	4.82			
S.D. รายด้าน	0.38			

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 24 คะแนนของแบบประเมินความพึงพอใจด้านการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน รายวิชา
เพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน				
คนที่	ข้อที่			
	1	2	3	4
1	5	5	5	5
2	5	5	5	5
3	5	4	5	5
4	5	4	5	5
5	5	5	4	5
6	5	5	4	5
7	5	5	4	5
8	5	5	5	5
9	5	5	5	5
10	5	5	4	4
11	5	5	5	5
12	5	5	4	5
13	5	5	5	5
14	5	4	5	5
15	5	5	5	5
16	5	5	5	5
17	5	5	5	5
18	5	4	5	5
19	5	5	5	5
20	5	5	5	5
21	5	5	5	5
22	5	5	5	5
23	5	5	5	5

ตาราง 24 (ต่อ)

คนที่	รายการประเมิน			
	ข้อที่	1	2	3
24	4	5	4	4
25	4	4	5	5
26	5	5	5	5
27	5	5	5	5
28	5	5	5	5
29	5	5	4	5
30	4	4	5	5
31	4	5	5	5
32	5	5	5	5
33	5	5	5	5
34	4	5	4	5
35	4	5	5	5
36	5	5	5	5
37	5	4	5	5
38	5	5	5	5
\bar{X}	4.84	4.82	4.79	4.95
S.D.	0.37	0.39	0.41	0.23
\bar{X} รายด้าน	4.85			
S.D. รายด้าน	0.36			

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางสาวรินทร์ลิตา มงคลธัญวัชร
วัน เดือน ปีเกิด	27 กุมภาพันธ์ 2536
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	201/32 หมู่ 6 ตำบลหนองเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดตราด 23000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ข้าราชการครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนตราษตระการคุณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2552	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบุญสมวิทยา
พ.ศ. 2555	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาโปลีเทคนิคระยอง
พ.ศ. 2557	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษา ออมสินอุปถัมภ์
พ.ศ. 2559	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขต จันทบุรี
พ.ศ. 2565	ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (ป.บัณฑิต) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
พ.ศ. 2567	ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี